

Oroszlány Város Önkormányzata

Helyi Esélyegyenlőségi Program

2019-2024

Készítette: Deák Sándorné

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalomjegyzék

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	4
Értékeink, küldetésünk.....	12
Célok.....	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	22
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	52
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	78
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	85
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	96
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	103
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	107
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	108
1. A HEP IT részletei	108
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	108
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	112
3. Megvalósítás	123
A megvalósítás előkészítése.....	123
A megvalósítás folyamata	123
Monitoring és visszacsatolás.....	125
Nyilvánosság.....	125
Érvényesülés, módosítás.....	127
4. Elfogadás módja és dátuma	127

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az egyenlő bánásmód követelményeinek érvényesülése és az esélyegyenlőség előmozdítása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása. Az egyenlő bánásmódot egy társadalomban a diszkrimináció tilalmát elrendelő jogszabályok és az azok érvényesítésére hivatott intézmények biztosítják. Az esélyegyenlőségi politika mindazokat a jogi és nem jogi eszközöket fogja össze, amelyeknek az élet legkülönbözőbb területein az a céljuk, hogy mindenki egyenlő eséllyel érvényesülhessen.

Oroszlány Város Önkormányzata fontosnak tartja kijelenteni, hogy az ország által ratifikált nemzetközi dokumentumokban, Magyarország Alaptörvényében, továbbá a hazai rendelkezésekben deklarált, az elidegeníthetetlen emberi méltóságra, valamint a diszkrimináció bármely formájának tilalmára vonatkozó elveket magáénak vallja és kifejezésre juttatja az Esélyegyenlőségi Programban is.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Oroszlány Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Program keretében határozza meg azon intézkedéseket, amelyek egy mindenki számára méltósággal élhető, befogadó helyi közösség létét erősítik.

Oroszlány Város Önkormányzata 2013-ban fogadta el a város Helyi Esélyegyenlőségi Programját 2013–2018 közötti időszakra vonatkozóan. A Program elkészítéséhez részletes helyzetfeltárás készült, a helyzetfeltáráskor feltérképezett problémák, hiányok, lakossági szükségletek nyomán a vizsgált szektorokra kiterjedő Intézkedési terv fogalmazódott meg.

A 2013-2018-as esélyegyenlőségi ciklus előrehaladása, legfontosabb eredményei:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében megfogalmazott célok és feladatok közül több területen is történt esélyegyenlőséget növelő intézkedés városunkban.

A megvalósult programok a teljesség igénye nélkül az alábbiak:

Mélyszegénység kockázatainak csökkentésére, a szegregált területen élők esélyeinek növelésére irányulóak:

- 2013-tól Szolgáltató ház kialakítása/működtetése a Nyíres dűlőben szociális és közösségfejlesztési funkcióval,
- foglalkoztatást elősegítő, szakmát adó képzési programok,
- 2015 évtől Országos Hajléktalan Közfoglalkoztatási Mintaprogram,
- egészségfejlesztést, közösségfejlesztést célzó programok.

Gyermekek esélyegyenlőségének elősegítését célzóak:

- az általános iskola befejezését lehetővé tevő Ifjúsági tagozat 2018 évig,
- szabadidős, sport-, felzárkóztató programok,

- jogszabálmódosítás kezdeményezése, munkacsoportban részvétel.

Nők esélyegyenlőségének elősegítését célzó:

- konferenciák a családon belüli erőszak megelőzéséről és kezeléséről,
- képzések.

Idősek esélyegyenlőségének elősegítését célzó:

- egyházi szolgáltató belépése a házi segítségnyújtás területén (baptista, református egyházak),
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás bevezetése,
- 60 éven felüliek élethelyzetének, igényeinek felmérése, feldolgozása,
- kulturális, hagyományok ápolását célzó programok a szabadidő eltöltésére, az izoláció csökkentésére (önkormányzati és civil rendezvények).

Fogyatékkal élők esélyegyenlőségének elősegítését célzó:

- Borbálai Községi Ház akadálymentesítése,
- útfelújítások, parkolók építése során akadálymentesítés figyelembevétele /prioritása,
- alapképzés jelelésből (10 fő)
- Oroszlányi Községi Szintér és Könyvtár részleges akadálymentesítése, a könyvtár szolgáltatásainak házhoz szállítása (könyvek, DVD-k, hangos könyvek).

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja. A program elkészítése során a 2013-tól 2018-ig végrehajtott, előző helyi esélyegyenlőségi program szakmai alapjait és eredményeit figyelembe vettük. Az elmaradt feladatokat/intézkedéseket áttekintettük, aktualizáltuk.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

A település bemutatása

Forrás: Wikipédia

Oroszlány város földrajzi elhelyezkedése

Oroszlány a Vértes észak-nyugati lábánál igen szép táji környezetben található, területének egynegyede a Vértesi Tájvédelmi Körzet része. A Tatabányától 15 km-re fekvő Oroszlány város a

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Dunántúl északkeleti részén, a Közép-dunántúli Régió belső, megközelítőleg középső területén helyezkedik el. Komárom-Esztergom megyén belül, annak délkeleti határán, jellegzetes dombsági és középhegységi térszínek találkozásánál, a Vértes-hegység közvetlen nyugati előterében fekszik. A település a megyén belül egy belső, városi rangú település „hiányos” terület délkeleti lezárásában található. A környező városok inkább északi, északnyugati karéjban (Tatabánya, Tata) és kissé távolabb egy nyugati félgyűrűben helyezkednek el (Kisbér, Bábolna, Ács, Komárom). Déli irányba Mór városa jelent hasonló méretű és funkciójú térszerkezeti alközpontot, mely településsel a megyehatáron átnyúló élénk kapcsolatok és Székesfehérvár, mint régiós központ felé meghatározó közlekedési folyosó köti össze.

A városnak jó a megközelíthetősége, a Budapest, Balaton és Bécs közötti háromszögben Budapesttől 75 km-re helyezkedik el. A település megközelítését jelentősen megkönnyíti a településhez közel eső M1-es autópálya, melytől mindössze jó negyedóránnyira van. Budapestre is csupán egy órányi az út. A vasúti közlekedés megfelel a kor követelményeinek. Közvetlen járáttal érhető el Budapest, hétköznapokon óránként. Győr-Sopron irányába tatabányai átszállással van lehetőség vonattal eljutni a városból. A várost közvetlen buszjáratok kötik össze Budapesttel, a megyeszékhely Tatabányával, a regionális központ Székesfehérvárral.

Forrás: Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

A város története

Oroszlány környékén, a Vértesalján már az őskorban is éltek emberek. A város környéke az Árpád-kortól lakott. Első említése 1383-ból való, ekkor Oroszlankew (Oroszlánkő) néven tűnik fel, majd a 15. században Possesio Oroszlankew néven említik egy oklevélben, a Csák nemzetség birtokaként. A török hódoltság idején elnéptelenedett a település. A törökök az 1543-as hadjárat során felgyújtották a környékbeli Tata, Gesztes és Vitány várát is, valószínűleg Oroszlánkő is erre a sorsra jutott. A 16. század második felében, ill. a 17. században a vár és vidéke teljesen lakatlan, nevét „Pusztatoroslánkő”-ként jelenítik meg a korból maradt dokumentumok. A törökök kiűzését követően a terület akkori birtokosai, az Eszterházyak Pozsony, Nyitra és Trencsén vármegyéből származó szlovákokat telepítettek be a vidékre. A Rákóczi-szabadságharc bukása után a fejedelemhez hű Eszterházy Antal követte urát a száműzetésbe, így birtokai a császárhű Eszterházy József-re szálltak. A Rákóczi szabadságharc idején még csak 20 család lakott a településen, az 1820-as évekre már 598 fő.

Oroszlány a szénnek köszönheti fejlődését és várossá válását. Az 1920-as években kezdődött a környék meglehetősen gazdag szénvagyonának feltárása. A 30-as évek második felében megindult a széntermelés Oroszlány közelében, ezzel egyidejűleg a fellendülés is. A bányászat - és a ráépülő energetikai ipar - alapvetően meghatározta a város életét, munkalehetőséget adva az idetelepülőknek. A település 1954-ben városi rangot kapott, és az ország egyik legfőbb szénbányászati térségévé vált. Lakosságának száma elérte a 21.000 főt. A széntermelés 1965-ben érte el maximumát, 3,5 millió tonna szén (egy év alatt) felszínre juttatásával. Az oroszlányi hőerőmű a helyi szénre alapozva 1961-ben kezdte meg a villamosenergia termelést 4 x 50 MW teljesítménnyel, mely 1978 óta a város távhő ellátását is biztosította. A városkörnyéki kisebb bányák kimerülése után új lendületet adott a bányászatnak az 1970-es években beinduló eocén program. Ennek keretében létesült a Márkushegyi Bányaüzem, melynek éves termelése kb. 1-1,5 millió tonna szén volt. Az utolsó oroszlányi bánya, és egyben az ország utolsó mélyművelésű bányája 2014. december 31-én zárt be. Az erőmű az ezt követő időszakban a felhalmozott szén, vásárolt szén, biomassza, és SRF (válogatott, minősített hulladék) együttégetésével működött 2015. december 31-ig, amikor végleg bezárták. A távhő ellátást azóta egy új építésű gázmotoros erőmű biztosítja.

Oroszlány gazdaságában az ipar és a szolgáltatások a meghatározók, a mezőgazdaság súlya csekély. A gazdasági változás Oroszlány lakosságának foglalkozási struktúráját alapvetően átalakította. 1930-ban még a lakosság 77 százaléka a mezőgazdaságból élt. A szénbányászat első évében, 1938-ban csak hatvan oroszlányi ember dolgozott a bányában. 1960-ra a bányászok aránya 74 százalékra nőtt, a mezőgazdaságban dolgozóké 3 százalékra csökkent.

A rendszerváltás komoly kihívások elé állította Oroszlányt. Az 1990-es évekig meghatározó szénbányászat, és az ebből történő villamosenergia-termelés miatt a város gazdasági szerkezete túlzottan egyoldalú, sérülékeny volt. Az 1990-es évektől beindult ipari szerkezetváltásnak köszönhetően mind nagyobb jelentősége lett az ipari parknak. Oroszlány Város Önkormányzata 1997-ben szerezte meg a hivatalos „Ipari Park” címet, amelynek utolsó, jelentős bővítésére 2016-ban került sor, amellyel a park területe 74,2 hektárról 121,9 hektárra növekedett, továbbá a város elnyerte a „Tudományos és Technológiai Park” címet, amellyel a park neve „Oroszlányi Tudományos és Technológiai Parkra” változott. Jelenleg 24 cég található itt, a foglalkoztatottak száma pedig meghaladja a 4500 főt. Folyamatos bővítések és fejlesztések hatására mára munkaerőhiány van a térségben, és a városban - mint egykor a bánya fejlődésének idején - megjelentek a vendégmunkások. Jelentősebb cégek a BorgWarner, a Wescast (autóipar), és a GE (víztisztítás). A zöldmezős beruházások után megindultak az egykori ipari területeken megvalósuló barnamezős beruházások is. Az ipari parkban működő vállalkozásokon kívül az MVM Zrt. meghatározó a városban.

A vállalkozások kétharmada a szolgáltatási ágazatban működik, Oroszlány kereskedelmi-szolgáltatási ellátottsága azonban korántsem teljes körű. Ennek egyik oka Tatabánya és Tata közelsége, másrészt viszont Oroszlány épületállománya csak igen korlátozottan alkalmas kiskereskedelmi egységek, műhelyek, szolgáltatások fogadására: sem a hagyományos falusias, sem a családi házas, sem a panelos lakótelepi épületek nem ideálisak üzletek számára. A központban koncentrálódó üzletek számára a lakóházakkal együtt önálló üzletházak épültek; az ellátatlan városrészek számára (a városszéli Kereskedelmi-szolgáltató terület áruházain kívül) is ez a járható út.

A jó megközelíthetőség, a Budapest- Bécs autópálya és vasútvonal közelsége jó lehetőséget teremt a turisztikai adottságok kihasználásához. Oroszlány legnagyobb látnivalója, egyben legjelentősebb műemléke a 2015-ben restaurált Majki Kamalduli műemlékegyüttes. A városban szlovák tájház, a Bányászati Múzeum, az Ófalu evangélikus temploma, a modern katolikus templom kínálnak látnivalót.

A Vértes településeire általánosságban etnikai sokszínűség jellemző, Oroszlány még ma is őrzi szlovák eredetét. Az oroszlányi bányászok életformájára a környékbeli német nemzetiségűek, az ország különböző tájairól ideköltözők is hatással voltak, épp úgy, mint az Erdélyből áttelepült, majd Brennbergbányáról idetelepített bányászok. Az országon belüli migrációs folyamatok következtében a település nemzetiségi és etnikai összetétele későbbiekben is változott, a városban telepedett le a magyarországi cigányság egy része.

A 2001-es népszámlálási adatok alapján, a lakosságon (2001-ben 20 747 fő) belül 1 058 fő, 5% tartozott valamelyik kisebbséghez. Három jelentősebb számú kisebbség él a településen, legnagyobb az arányuk a cigány nemzetiségűeknek, mely mintegy 2% (415 fő), ezt követi a német 1,5% (311 fő), valamint szlovák 1% (208 fő) kisebbség.

A 2011-es népszámlálási adatok alapján, a lakosságon (2011-ben 19 611 fő) belül 1 079 fő, 5,5% tartozott valamelyik kisebbséghez. A legjelentősebb kisebbségek ugyanazon nemzetiséghez tartoznak, mint 2001-ben, de arányukban változás figyelhető meg. A cigány kisebbség aránya

mintegy 2,5%-ra (490 fő), a német nemzetiségűek aránya 1,6%-ra emelkedett (314 fő), a szlovákok aránya némileg csökkent, 0,9%-ra (176 fő). A nemzetiségek vonatkozásában 2021-ben a népszámlálás adatainak feldolgozását követően rendelkezünk friss adatokkal, melyek a HEP aktuális felülvizsgálatakor beépítésre kerülnek a dokumentumba.

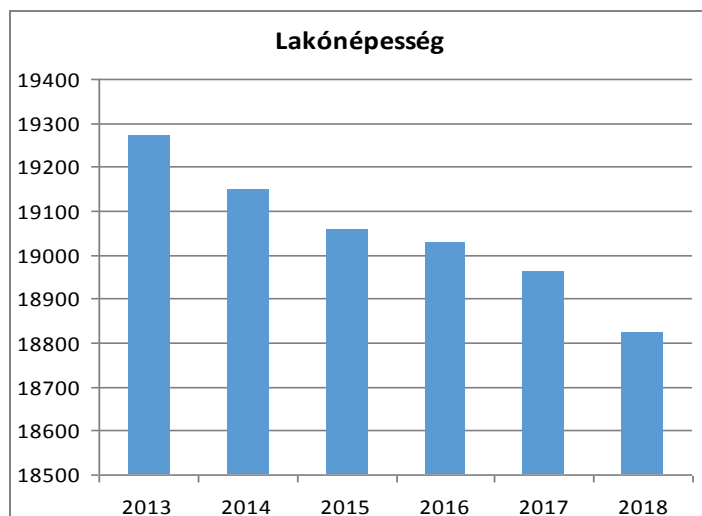
A település demográfiai helyzete

A népességcsökkenés az elmúlt időszakban Oroszlány városra is jellemző volt. 2013 és 2018 között 449 fővel csökkent a város lakónépessége. A legkisebb népességfogyás 2016-ban látható (28 fő), legnagyobb csökkenést 2018-ban mutatnak az adatok, ebben az évben 137 fővel volt kevesebb a népességszám. Látható, hogy a természetes szaporodás mutatója már hosszú ideje negatív, ami azt jelenti, hogy az élveszülések száma alacsonyabb az elhalálozásokénál, a vándorlási egyenleg a kedvező tendencia ellenére is folyamatosan negatív tartományban van. A népességcsökkenés és az előregedés által jelentett kihívásokra szükséges felkészülni a városban.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő)	Változás
2013	19272	bázis év
2014	19148	99,4%
2015	19057	99,5%
2016	19029	99,9%
2017	18960	99,6%
2018	18823	99,3%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

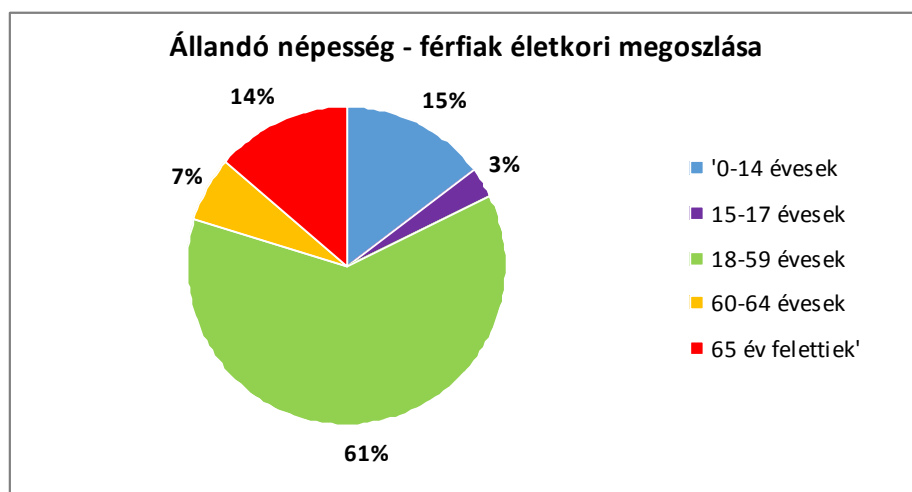

Az állandó lakónépesség demográfiai jellegzetességei összecsengenek az országos népesedési adatokkal. A nemi arány eltolódása az öregedő társadalmak egyik jellemzője. A népességben belül a 0-60 életév között minden korosztályban a férfiak vannak többségben. A nemek aránya a 60. életévben változik. A nemi arányok legnagyobb eltolódását a 65 év feletti férfiak és nők összehasonlításában tapasztalhatjuk: a 65 év feletti férfiak a lakónépesség 6,65%-át teszik ki, míg a nők ugyanebben a korcsoportban 10,91%-os arányban vannak jelen.

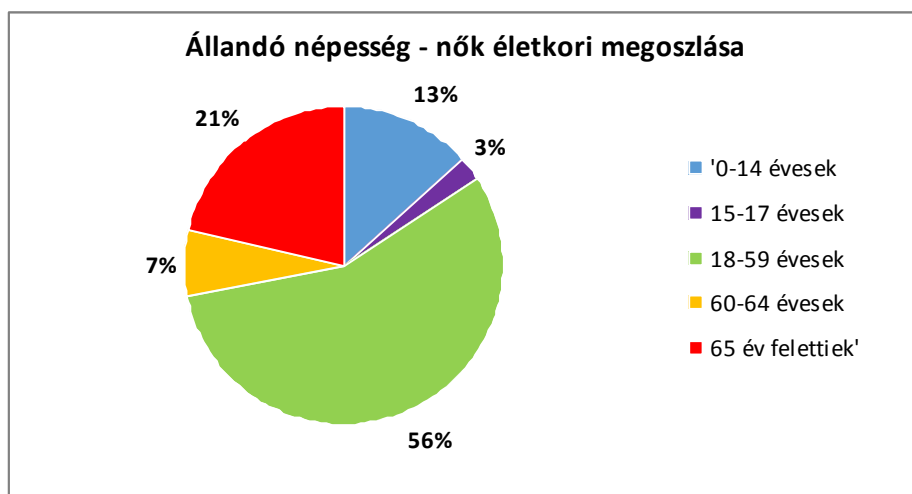
2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	9 192	9 631	18 823	48,83%	51,17%
0-2 évesek	183	171	354		
0-14 éves	1359	1 279	2 638	7,22%	6,79%
15-17 éves	266	258	524	1,41%	1,37%
18-59 éves	5 714	5 383	11 097	30,36%	28,60%
60-64 éves	602	658	1 260	3,20%	3,50%
65 év feletti	1 251	2053	3 304	6,65%	10,91%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedő társadalmi folyamatokra utaló másik adat a gyermekek és fiatalkorúak alacsony reprezentáltsága. A 2001 és 2011 évi népszámlálás adatai 115 fős csökkenést mutatnak a 15-17 éves korosztály körében. A 2018 évi adatok alapján összesen 524 fő tartozik e korcsoportokba. Hét év elteltével, 168 fővel csökkent a 15-17 éves fiatalok száma.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	262	220	-42
16 éves gyermekek száma	276	230	-46
17 éves gyermekek száma	269	242	-27
Összesen	807	692	-115

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

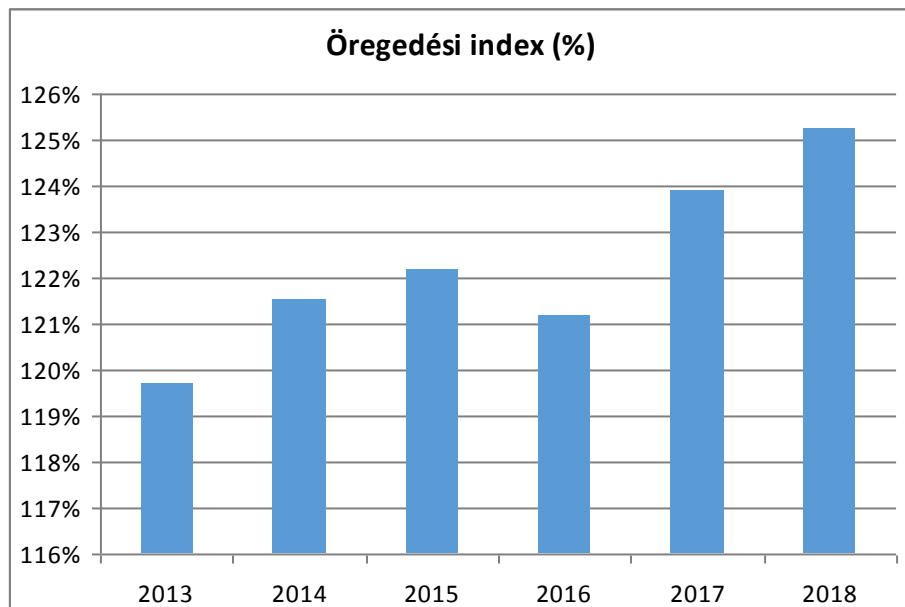
A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, amely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti előre. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja. A vizsgált intervallumban folyamatos növekedést tapasztalhatunk a 65 éven felüliek számában, arányában a lakónépességen belül. Hat év alatt 191 fővel nőtt az időskorúak száma. Az öregedési index másik eleme a gyermekkorú népesség aránya a lakónépességen belül. Ingadozó képet mutatnak az adatok. 2014 és 2017 években csökkent a gyermekkorúak száma, összességében azonban 37 fős növekedést láthatunk.

Az öregedési index az adatok alapján 5,57%-os emelkedést mutat. A Közép-Dunántúli adatoknál 5%-kal jobb a település adatai.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2013	3113	2601	119,68%
2014	3151	2593	121,52%
2015	3183	2605	122,19%
2016	3221	2658	121,18%
2017	3264	2634	123,92%
2018	3304	2638	125,25%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

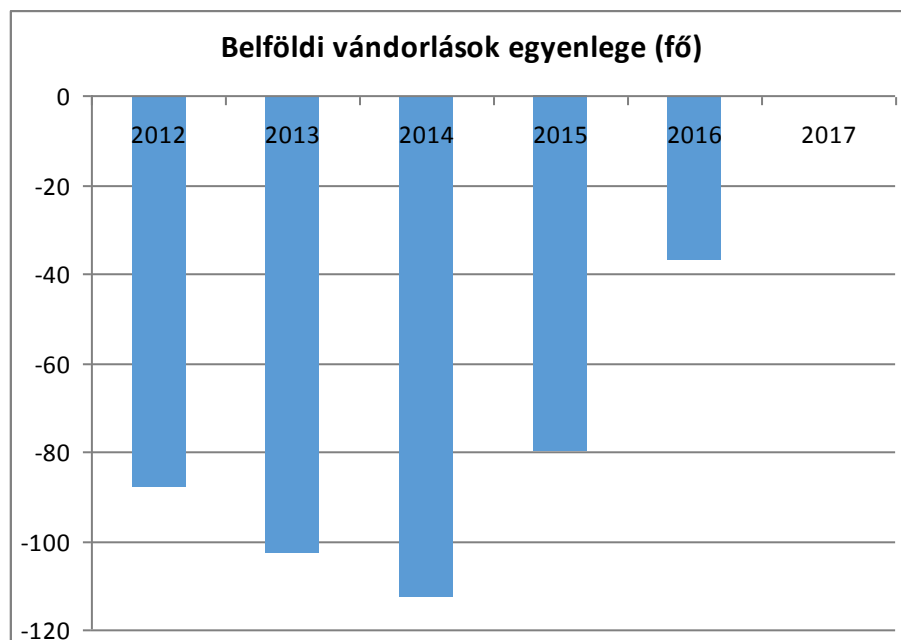
Az öregedő társadalmi mutatók számítása nem csupán a növekvő idős-arányra és a fiatalok arányára támaszkodik, de figyelembe veszi az adott területen tapasztalható elvándorlási egyenleget is. A vándorlási egyenleg az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete, ezer lakosra vetítve.

A rendelkezésre álló adatok alapján 2015-től pozitív tendencia látható a városban letelepedők és az elköltözők egyenlegének tekintetében. 2016-ban -37 főt mutat a vándorlási egyenleg. Sajnálatos, hogy a 2017-2018 évek vonatkozásában nem áll rendelkezésre adat.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	298	386	-88	-4,5
2013	283	386	-103	-5,3
2014	325	438	-113	-5,9
2015	312	392	-80	-4,2
2016	449	486	-37	-1,94
2017	na	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

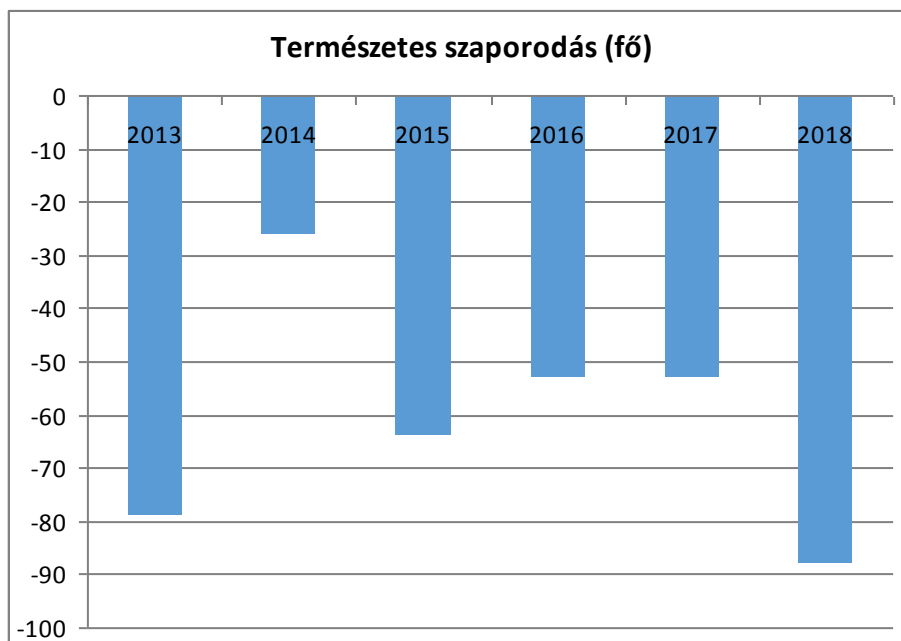
A 2013 és 2018 közötti időszakban látható az élve születések, halálozások száma, valamint az ezek egyenlegéből számolt természetes szaporodási mutató. Az élveszületések száma 2016-ig emelkedett, 2017-ben jelentősen, 33 fővel csökkent. 2018-ban érte el a mutató a 2013 évi

születésszámot. A halálozások száma változó értékeket mutat, 2018-ban haltak meg legtöbben az időszakban. A természetes szaporodás adatait tekintve a legjobb értékek 2014-ben tapasztalhatók, 2018-ban az időszak legrosszabb adatait láthatjuk.

A település társadalmi mutatói szempontjából a bemutatott értékekhez az a probléma kapcsolódik, hogy a születésszám egyik vizsgált évben sem érte el vagy haladta meg a halálozások számát.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás			
Év	Élve születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)	Természetes szaporodás (fő)
2013	180	259	-79
2014	200	226	-26
2015	201	265	-64
2016	204	257	-53
2017	171	224	-53
2018	183	271	-88

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Oroszlány lakossága befogadó, egymással szemben egyre toleránsabb közösséggé vált története során. Az itt élők befogadó szellemiségükkel, kitartó munkájukkal megteremtették egy emberi,

élhető, szellemi - kulturális hagyományokkal és étellel rendelkező, a gazdasági jólét potenciálját magában hordozó városi élet lehetőségét.

Oroszlány Város Önkormányzata biztosítani kívánja minden polgára számára, tekintet nélkül nemzetiségre, vallásra, nemre vagy életkorra, az egyenlő bánásmódhoz és az esélyegyenlőséghez való jogot. A szolidaritás, az igazságos esélyteremtés olyan értékek, amelyek garantálása minden oroszlányi egyén, család, közösség számára az önkormányzat alapvető célkitűzése.

Az önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők helyzetére, igényeire, fontos küldetéseként fogalmazva meg az említett célcsoportok életkörülményeinek javítását és esélyegyenlőségének biztosítását.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az Alaptörvény II. cikke szerint az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg. Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Az esélyegyenlőség megteremtésének alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség. Oroszlány Város Önkormányzatának célja, hogy Oroszlány olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját valamely védett tulajdonsága alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az Önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Az esélyegyenlőségi program célcsoportjai: a nők, a gyermekek, a fogyatékkal élők, a romák és mélyszegénységben élők, valamint az idősek.

Oroszlány település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és -végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogsabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogsabályi környezet rövid bemutatása

Az esélyegyenlőségi szakpolitika kereteit Magyarország 2012. január 1-jén hatályba lépett Alaptörvénye Szabadság és felelősség című fejezetének XV. cikke határozza meg:

„(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

Az uniós jogharmonizáció első lépését a Munka Törvénykönyvének 2001. évi módosítása jelentette, amely először szabályozta az egyenlő munkáért egyenlő bér elvét.

A jogharmonizáció következő lépése az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) elfogadása volt.

A jogsabály megnevezi a diszkriminációt elszenvedő, hátrányos csoportokat, kidolgozza a szankcionálás mechanizmusát, egyértelműen rögzíti, hogy az esélyegyenlőség biztosítása elsősorban az állam feladata. Az Ebktv. olyan általános törvény, amely azonos szabályokkal tiltja a diszkriminációt valamennyi hátrányos helyzetű csoporttal szemben. A törvény általános érvényű abban az értelemben is, hogy hatálya kiterjed az élet valamennyi területén előforduló jogviszonyra, részletes szabályokat adva a foglalkoztatásra, a szociális ellátásokra, az egészségügyre, a lakhatásra, az oktatásra és képzésre, valamint az áruk és szolgáltatások igénybevételére.

A diszkriminációt tiltó szabályozás és intézményrendszer az Ebktv. elfogadása óta folyamatosan fejlődik, a törvény időközben többször is módosításra került. A 2009. évi módosítás bevezette az esélyegyenlőség-elvű támogatáspolitikai fogalmát, amely a települési önkormányzatok számára öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi program elfogadását írja elő.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az Ebktv. előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.),
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.),
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.),
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény),
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.),
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) és
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Jelen helyi esélyegyenlőségi program intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

- Az EU 2014-2020 stratégia,
- Nemzeti Reform Program,
- Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia,
- „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia,
- Roma Integráció Évtizede Program,
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia 2009-2024.,
- Új Nemzedékek Jövőjéért Program.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

A törvényi szabályozás figyelembevételével a Képviselő-testület olyan önkormányzati rendeleteket fogadott el, amelyek a szociális biztonság megteremtését és megőrzését, a szociális szempontokból rászoruló, mélyszegénységben élő személyek és családok életminőségének javítását is célozzák. **Az önkormányzati rendeletek alapelvei között fontos alapelv a szociális biztonság megteremtése és megőrzése.**

A Képviselő-testület a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben kapott felhatalmazás alapján a helyi viszonyok sajátosságainak a figyelembevételével alkotta meg a **szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendeletét** (a továbbiakban: szociális rendelet).

Az önkormányzat szociális rendeletében a meghatározott jövedelemszint alatt élők számára **rendszeres települési támogatást** biztosít a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások

viselésére, a közüzemi tartozások kezelésére, a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére.

Rendkívüli települési támogatást nyújt az önkormányzat a létfenntartási gondokkal küzdő, rendkívüli vagy krízishelyzetbe került személyek részére. Ennek keretében lehetőség van átmeneti segély, temetési költségek viseléséhez biztosított támogatás, gyógyszer-támogatás igénybevételére.

A rendelet meghatározza a Szociálpolitikai Kerekasztal működésére vonatkozó szabályokat.

Az önkormányzat közlekedési támogatást nyújt Oroszlány városában lakóhellyel, tartózkodási hellyel rendelkező, oroszlányi általános iskolában és középiskolában tanuló diákok részére.

Szintén a szociális rendelet szabályozza az Önkormányzati Szociális Szolgálat által nyújtott **szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátási formákat**. A szociális alapszolgáltatások körében étkeztetést (népkonyhát is), családsegítést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, idősek klubját, hajléktalanok nappali ellátását, szakellátásként pedig idősek átmeneti otthonát és éjjeli menedékhelyet biztosít az intézmény. A gyermekjóléti alapellátás keretében gyermekjóléti szolgáltatás, család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ, gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde), családok átmeneti otthona/krízisellátás nyújt szolgáltatást.

Oroszlány Város Önkormányzata Képviselő-testületének **az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről, a lakbérek mértékéről, valamint az elidegenítésükre vonatkozó szabályokról szóló 22/2007.(XI.14.) önkormányzati rendelete** tartalmazza a szociális bérlakás igénylésének feltételrendszerét, a lakbérköltségek mértékét.

Oroszlány Város Önkormányzata Képviselő-testületének **a lakáshoz jutás helyi támogatásáról, valamint a letelepedési támogatásról szóló 6/2016. (II.28.) önkormányzati rendeletének** célja, hogy a lakáshoz jutás helyi támogatásával az önkormányzat erősítse Oroszlány város lakosságmegtartó-képességét és a szakképzett munkaerő városban történő letelepedését. Támogatási formák: családok támogatása, letelepedési támogatás és albérleti hozzájárulás.

Oroszlány Város Önkormányzata Képviselő-testületének **az egészségügyi alapellátási körzetek megállapításáról szóló 2/2017. (I.29.) önkormányzati rendelete** a felnőtt-, a gyermek háziorvosi, a fogorvosi és a védőnői körzetek számát és közterületi elosztását határozza meg.

Oroszlány Város Önkormányzata Képviselő-testületének **a városi gimnáziumi, szakgimnáziumi és szakközépiskolai tanulmányi ösztöndíjról és a tanulók utazási támogatásáról szóló 16/2016. (VII.2.) önkormányzati rendeletében** a tanulmányi ösztöndíj igénybevételének feltételeiről és összegéről, a tanulók utazási támogatásáról döntött. A rendelet célja a tanulmányi eredmény javításának ösztönzése tanulói támogatással.

Oroszlány Város Önkormányzata Képviselő-testületének **a helyi közművelődési tevékenység működési feltételeiről, valamint a civil szervezetek támogatásáról szóló 23/2015. (X.24.) önkormányzati rendelete** pályázat lehetőségével segíti a település civil szervezeteit programjaik megvalósításában. A pályázat célja, hogy a társadalmi tevékenységet végző civil szervezetek az oroszlányi polgárokért végzett közérdekű tevékenységükhöz önkormányzati támogatást kapjanak.

Oroszlány Város Önkormányzata **Képviselő-testületének költségvetéséről szóló rendeletei** teremtik meg a fedezetét a város lakói jólétének, egészségének eléréséhez.

A Képviselő-testület más területen végzett tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi, amelyek az egyes pontoknál kerülnek leírásra.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Jelen HEP kidolgozása során figyelembe vettük azokat a hatályos városi dokumentumokat, amelyeknek egyes fejezetei az esélyegyenlőséggel, illetve diszkrimináció tilalmával kapcsolatos megállapításokat vagy javaslatokat tartalmaznak. Ezek az anyagok a hasonló témával foglalkozó országos koncepciókra építenek, illetve a fentebb hivatkozott joganyagok alapján készültek.

Az anyagok egyes, vonatkozó fejezetei tartalmilag, szerkesztett formában az Esélyegyenlőségi Programba beépítésre kerültek, így a következők:

Oroszlány város Integrált Településfejlesztési Stratégiája I. Megalapozó Vizsgálat (2015)

Az integrált településfejlesztési stratégia (ITS) a városi önkormányzat által elkészített, fejlesztési szemléletű, középtávot (7-8 év) átfogó dokumentum, mely főként az Európai Unió által rendelkezésre bocsátott források felhasználását készíti elő és melynek eredményeként jelentős beruházások valósulhatnak meg. A ITS strukturáltan rendezi és mutatja be a városfejlesztési elképzeléseit, egyben ez a dokumentum jelenti az első lépést az EU forrásokhoz történő hozzáféréshez.

Oroszlány város Integrált Településfejlesztési Stratégiája II. Stratégia (2015)

Általános fő célkitűzés, hogy a város lakóinak életkörülményei, a megélhetési viszonyok, a városi élet körülményei, mint a komfortosság, az esztétikai minőség, az egészséges és biztonságos környezeti feltételek jelentősen és tartósan javuljanak úgy, hogy a fejlesztési erőforrások tartósan fennmaradjanak. A stratégia a város középtávú fejlesztési irányait, célrendszerét, az ezek elérése érdekében tervezett beavatkozásokat, továbbá a megvalósítás és nyomon követés eszközeit és módszereit rögzíti. Legfontosabb célja, hogy stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő a következő 7-8 év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét.

Anti-szegregációs Program- Oroszlány város Integrált Településfejlesztési Stratégiája II. Stratégia (2015) 3. fejezete

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése Oroszlány számára is az egyik legfontosabb célkitűzés. Alapfeltétele, hogy mindenki számára egyenlően legyen biztosítva az oktatás, a munkavállalás, a lakhatás és az alapvető infrastrukturális ellátáshoz való hozzáférés. Ennek érdekében törekedni kell a már meglévő szegregátumok felszámolására és további szegregátumok kialakulásának megakadályozására. A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése és ezen belül a területi vagy más típusú szegregáció feloldása Oroszlány számára a fenntartható városfejlődés egyik záloga. E célok elérése érdekében fogalmazza meg a dokumentum intézkedési tervét.

Oroszlány Város Önkormányzatának Gazdasági Programja (2014-2019)

A programban alapelveként került megfogalmazásra az, hogy olyan célokat kell találni, amelyek nem osztják meg a város lakóit, hanem amivel a legtöbben egyet tudnak érteni. Hangsúlyosabban kell foglalkozni az ifjúsági és családbarát helyi beavatkozásokkal, fejlesztésekkel. A települési polgárok és gazdálkodó szervezetek közösségeinek érdekeit képviselő civil szervezeteket partnernek kell tekinteni a városi célok formálása és meghatározása során.

Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió Felülvizsgálata (2016)

A koncepció meghatározza a szociális szolgáltatások fejlesztésének alapelveit, irányait, céljait, amelyeket a település a szociális szolgáltatások biztosítása, fejlesztése során követ, illetve amelyekkel orientálni kívánja a szociális szolgáltatások fejlesztésének további szereplőit. Részletezi azokat a konkrét célkitűzéseket, amelyeket a szociális szolgáltatások biztosítása során az önkormányzat érvényesíteni kíván. Intézkedési tervben fogalmazza meg a feladatokat annak érdekében, hogy a szociális szolgáltatások szükségletekhez igazodó ellátásokat nyújtsanak a város lakóinak.

A város által kitűzött célok megvalósulásához különböző Európai Uniós pályázatok által biztosított források is hozzájárulnak:

A helyi identitás és kohézió erősítése Oroszlányban (TOP-5.3.1-16-KO1-2017-00003)

A projekt keretében települési, településrészi identitást erősítő közösségfejlesztési folyamatok, illetve közösségi részvételre épülő tervezési gyakorlatok alkalmazásával szabadidős, bűnmegelőzési, közlekedésbiztonsági és közbiztonsági programok valósulhatnak meg.

Az Önkormányzati Szociális Szolgálat Családok Átmeneti Otthona épületének fejlesztése (EFOP-2.2.3-17-2017-00039)

A projekt az Önkormányzati Szociális Szolgálat 38 férőhelyes Családok Átmeneti Otthona épületének fejlesztésére irányul. A fejlesztés során megvalósulhat az épület utólagos hőszigetelése, korszerű közösségi, szakmai helyiségek kerülhetnek kialakításra, amelyek alkalmasak igény szerint a szeparálódásra, vagy éppen a nagyobb csoportos együttlétre, párhuzamos programok megvalósítására.

KAPU – Az oroszlányi szegregációs folyamatok kezelése (TOP-5.2.1-15-KO1-2016-00001)

A projekt keretében Oroszlány Város Önkormányzata az Önkormányzati Szociális Szolgálattal közösen valósítja meg a Német- és Nyíres-dűlők szegregátumában élők életkörülményeinek javítására, munkaerőpiaci kvalitásainak fejlesztésére szolgáló projektet. A programban "közösségi kertet" művelnek, a szükséges munkaeszközök használatával mintaterületet kívánnak teremteni gazdálkodási tevékenység folytatásához. A projekttel kapcsolatosan 31 fő vehet részt OKJ-s képzéseken. Az előző „Telepprogramban” elsajátított ismereteken túl motorfűrész-kezelő, burkoló, raktáros, építőanyag mozgató gépkezelő, targoncavezető, személy- és vagyonőr, kézapoló- és műköröm-építő, virágkötő valamint szakács szakmát sajátíthatnak el a projektbe bevontak. A segítők egyéni fejlesztési tervek alapján nyújtanak személyre szabott segítséget a bevontaknak. Közösségi, felzárkóztató, egészségfejlesztési programok segítik a közösség fejlődését.

Az ASP projekt (KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-01196) segítségével az Önkormányzati Hivatal egységes informatikai háttérre alapozott, központi adatkezelő rendszert vezet be jogszabályi kötelezés szerint. A megvalósítás részeként az Önkormányzat az ügyintézési folyamat szabályozását, az érintett ügyek úrlapjainak elkészítését vagy testre szabását, elektronikus ügyintézési segédlet elkészítését, illetve az ügyintézők elektronikus ügyintézési kompetencia

fejlesztését, helyi rendelet alkotását, valamint az érintett állampolgárok és vállalkozások tájékoztatását tervezi.

TOP-3.1.1-15-KO1-2016-00004 projekt Az Oroszlány és Tatabánya közötti kerékpárút kiépítésére vonatkozó tervek 2015-ben készültek el a Szlovák - Magyar Határon Átnyúló Projekt keretében (HUSK-1301/2.3.1/0005).

Az elkészült tervek tették lehetővé azt, hogy a Komárom-Esztergom Megyei Integrált Területi Programjában is nevesítésre kerülhessen a fejlesztési elképzelés, ezáltal a Széchenyi 2020 fejlesztési program keretében 1.1 milliárd Ft támogatást nyerhessen el a nyomvonal által érintett három település a megvalósításhoz.

A Tatabánya területén haladó nyomvonal megvalósítása más finanszírozási forrásokból történhet, emiatt a Környe – Tatabánya közigazgatási területi határvonaltól kezdődően indul a jelen fejlesztés keretében kiépítendő nyomvonal. A kerékpárút Környe – Kecskéd – Oroszlány közigazgatási területén haladva csatlakozik be Oroszlány Rákóczi Ferenc út menti kerékpárútjába, amin keresztül eléri az Oroszlányi Ipari Parkot. A tatabányai szakasz az elkészült tervek szerint megteremti az összeköttetést a Dunaalmás - Tata – Tatabánya kerékpárúttal.

A TOP-1.2.1-15-KO1-2016-00008 projekt célja az Oroszlányi Bányászati Múzeum területének rendezése, korszerű fogadóépület építése, új kiállítási területek kialakítása, a meglévő tárlat interaktívvá tétele új attrakciók fejlesztésével.

A majki volt XX-as (bánya) Akna területén található múzeum belső területén rendezett rendezvényter és játszótér kerül kialakításra, emellett időszakos kiállítócsarnokká válik a jelenleg funkció nélküli kompresszorház.

A múzeum belső területén a volt faláz épület energetikai felújításon esik át és fűtötté válik, így a múzeum egész évben látogatható lesz. A külső területeken is több fejlesztés valósul meg, többek között a bányavárat bejáratánál kas szimuláció is kialakításra kerül. A múzeum területén a fűtetlen gépészeti épületekben is számos interaktív fejlesztés valósul meg, ahol mobil applikáció segítségével is körbejárható lesz a tárlat.

A múzeum fejlesztése során komplex turisztikai bemutató és fogadókönyezet kerül kialakításra, elektromosautó-töltőpont, kerékpár - szervizpont, vallásturisztikai és ökoturisztikai pihenőpont is kiépül a területen. A Kamalduli Remeteség irányába a Grófi-út irányfényes megközelítési útvonallá fejlesztése valósulhat meg.

A TOP-1.4.1-15-KO1-2016-00022 projekt célja az Oroszlányi Bölcsőde eszközfejlesztése volt, mely a 156 fő ellátott gyermek gondozási körülményeinek fejlesztésére irányult.

Az épület udvarára új játszóeszközök, udvari játékok kerültek a pályázati forrásból, ezen kívül a nyári meleg okozta hatások enyhítése érdekében párapapuk, árnyékoló vitorlák, mozgatható időjárásálló, párasítható kerti pavilonok is beszerzésre kerültek.

A Bölcsőde épületén belül új bútorok (fektetők, asztalok, szekrények, szőnyegek), IKT eszközök (számítógép, CD lejátszós rádiók), háztartási gépek és eszközök, edények bővítik az eszköztárat. A csoportok új fejlesztő játékokat, csoportszobai eszközöket kaptak, így a gyermekek mind a kültéri, mind a beltéri részen ideális feltételek mellett használhatják a bölcsődét.

Az oroszlányi Önkormányzati Szociális Szolgálat villamos energia ellátásának biztosítása fotovoltaikus rendszerek kiépítésével (KEOP-4.10.0/N/14-2014-0163).

Az oroszlányi Önkormányzati Szociális Szolgálat 2014-ben nyújtott be pályázatot a KEOP-2014-4.10.0/N „Fotovoltaikus rendszerek kialakítása” című pályázati kiírásra, melynek keretében a Hajléktalan-ellátó intézményegység és a Bölcsőde tetejére kerülhetett napelemes rendszer annak érdekében, hogy e főzőkonyhával rendelkező, magas villamos energia felhasználású épületek

megújuló energia felhasználásával csökkenthessék villanyszámlájukat. A projekt jól illeszkedik a város energetikai stratégiájához.

Az Oroszlányi Óváros fejlesztésének I. üteme – Élhető és Szolgáltató Városközpont létrehozása (KDOP-3.1.1/B-11-2012-0005).

Oroszlány Város Önkormányzata egy régóta fennálló problémának a kezelésére nyújtott be pályázatot 2012-ben. **Értékmegőrző és funkcióbővítő városrehabilitáció a 10 000 fő feletti és 20 000 fő alatti városokban** című pályázati kiírásra készült program, melynek keretében az Óváros rehabilitációjának egy új, igen látványos szakaszát kívánta elindítani.

A projekt keretében az Óváros központi helyén található volt Arany János iskola épületének és környezetének megújítása, új funkciókkal való ellátása volt a cél, mely egy összességében ~ 1,6 milliárd Ft-os nagyprojekt. A projekt befejezésének határideje 2015. január 16. volt.

A projekt keretében az **Oroszlányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya új épületrészének kialakítása**, az épület akadálymentesítése, alapinfrastruktúrájának kialakítása történt meg. Az épületben került kialakításra az **Oroszlányi Járási Hivatal Kormányablaka**, melyhez kapcsolódóan az **Oroszlányi Járási Hivatal** is átköltözött az épületbe.

A projekt keretében új közterület került kialakításra a volt iskolaudvaron, 98 autó számára készült parkolóhely. A környező utcákban párhuzamos beállással tervezett parkolók, gyalogos járdák, a fásítás és a napelemes térvilágítás is funkcionál. Ugyancsak elkészült az épület főbejárata előtti térrész teljes környezetrendezése.

Az oroszlányi Nyíres és Német dűlők szegregátumának humán erőforrás fejlesztése és infrastrukturális fejlesztésének előkészítése (TÁMOP.3.6-11/1-2012-0003)

Projekt keretében a Nyíres dűlőben került kialakításra a Csillag Szolgáltató Pont, ahol a Német és Nyíres dűlőkben élők kaphatnak segítséget a Szociális Szolgálat szakembereitől. A szolgáltatás a felzárkóztató programok szervezése mellett kiterjed a higiéniai lehetőségek biztosítására is (tisztálkodás, mosás), mivel az Önkormányzat saját beruházása keretében biztosította a vezetékes ivóvíz- és szennyvízhálózatához kapcsolódást, mely a területen nem mindenhol érhető el. A projekt keretében a Borbála-telepen található Móricz Szolgáltató Ház ún. Csillagházzá került átalakításra. A felújított, akadálymentesen megközelíthető szolgáltató ház integrált lakókörnyezetben biztosította a programba bevontak részére a képzéseken, közösségi rendezvényeken való részvétel lehetőségét, emellett jelenleg is lehetőséget biztosít számos programban történő részvételre a városban élők számára. A felzárkóztató, képző programok, táborok, közösségi rendezvények, egészségügyi szűrések a pályázatban ütemezettek szerint folyamatosan valósultak meg. A pályázat keretében a tervezetten felül további képzések is megvalósításra kerültek, a képzéseken tanúsítványt szerettek közül sokan jutottak munkalehetőséghez.

A projekt eredménye, hogy a szegregációs mutatók javultak a területen, a közbiztonság érezhetően jobb lett, ezt az Önkormányzat közvilágítás kiépítésével segítette elő. A projekt eredményeként közösségi kertészeti gazdálkodás történik a területen, melyet közmunka program keretében folyamatosan végezhetnek a bevontak. A projektzárása 2015. november 30-án valósult meg.

A város lakói esélyegyenlősége szempontjából fontos beruházások 2015-2018 közötti időszakban

Bruttó 34 millió forintba került a sporttelep súlyemelőtermének teljes felújítása. Összköltség: 37 millió Ft, TAO forrás: 25 millió Ft, önerő: 12 millió Ft. (2018)

31 millió forintba került az Alkotmány út 56. számú ingatlan (a volt falusi óvoda) Meseliget Óvoda céljára történő felújítása. (2018)

Önerős beruházás keretében, 19 millió forintból újult meg a volt Arany iskola tornaterme és a kiszolgáló helyiségek, ahol a küzdősportok képviselői leltek otthonra. (2017)

227 millió forintba került a Petőfi udvar 6-7. szám alatti, 24 lakásos lakóépület komplex felújítása. Az önerős beruházás felavatását követően vehették birtokba a pályázók a bérlakásokat. (2017)

10 millió forintból valósult meg a Kocsedó emlékhely. A programot az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójára létrehozott Emlékbizottság támogatta. A Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány XX. Század Intézete általi támogatás összege: 5 millió Ft, önerő: 5 millió Ft. (2017)

Az OKÖ Zrt.-től bérelt 120 négyzetméteres, Táncsics úti ökölvívó edzőterem közel 6,5 millió forint önkormányzati támogatásból készült el. A beruházás része 2,3 millió forintért egy 6x6 méteres, nemzetközi versenyekre is alkalmas mobil küzdőtér, melyből Magyarországon összesen tizenkét darab található. (2016)

200 millió forintos saját erős beruházás keretében elkészült a posta mögötti terület komplex rehabilitációja. Megújultak az utak, parkolók, járdák, a közvilágítás és a csapadékvíz-elvezetés, új utcabútorok, játszóeszközök kerültek telepítésre. (2016)

A KEOP keretében 171,5 milliós fejlesztésre került sor a Hamvas Béla Gimnáziumban, ahol teljes energiakorszerűsítés valósult meg a KLIK-kel együttműködve. Az önkormányzat 12 millió forinttal támogatta a projektet. (2016)

Felavatták a mintegy 1500 főt befogadó, több mint egymilliárd forintba kerülő Krajnyik „Akác” András Sportcsarnokot. (2016)

Összköltsége: 1,4 milliárd Ft, TAO forrás: 900 millió Ft, önerő: 500 millió Ft.

Közel 35 millió forintos beruházás keretében fejeződött be a Malomsori óvoda korábban megkezdett energetikai korszerűsítése. Elkészült a teljes körű hőszigetelés, elbontásra került a használaton kívüli kémény, a hullámpala tetőhéjzat, a beton ablakpárkányok és tetőtéri összeroskadt hőszigetelés. (2016)

Befejeződött a Krajnyik „Akác” András Sportcsarnok I. ütemének beruházása, melynek költsége 101 millió Ft volt, anyagi fedezetét a 71 milliós Tao támogatás és a 30 milliós önkormányzati önerő jelentette. Műszaki tartalmában megtörténtek a közműkiváltások, a parkoló építés, a tűzi víz - csapadékvíz tároló telepítése, a trafó áthelyezés, a sportcsarnok meglévő épületének három oldali homlokzat-hőszigetelése, a lapos tető víz- és hőszigetelése, továbbá nyílászárócseré, és a szakemberek előkészítették a terepet az új csarnokrész munkáinak megkezdéséhez. (2015)

Tízmillió forintot fordított az önkormányzat a külterületi utak stabilizálására, illetve a bokodi tó megközelíthetőségének javítására. (2015)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Oroszlány város szociális szolgáltatása több elemében kapcsolódik a járáshoz. Önkormányzatok között kötött megállapodás alapján Oroszlányon kívül Kecskéd településen étkeztetést, Kecskéd és Kömlőd község területén házi segítségnyújtás szolgáltatását biztosítja az intézmény.

A megállapodás alapján a hajléktalan ellátás nappali melegedője Oroszlány városban és négy település (Bokod, Dad, Kecskéd, Kömlőd) lakói számára is igénybe vehető. A család- és gyermekjóléti szolgálat keretében szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a város területén és önkormányzatok között kötött megállapodás alapján Bokod, Dad, Kecskéd település önkormányzatainak igazgatási területén is. Gyermekjóléti központ keretében a járás valamennyi településén hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatokat, gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot, iskolai szociális munkát, jogi-, pszichológiai tanácsadást nyújt. A családon belüli erőszak kezelését szolgáló krízisszolgáltatás a Szociális Szolgálat keretében működő Krízisközpontban az ország valamennyi településén élők, így a járásban lakók számára is elérhetőek.

Oroszlány, mint a járás székhelye egyebek mellett egészségügyi szakellátást, középfokú oktatási, közigazgatási, hatósági, kereskedelmi és egyéb szolgáltatásokat nyújt a járás települései számára.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőségi program elkészítése során felhasználásra kerültek a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete által meghatározott adatbázisok adatai, továbbá releváns (helyi, térségi, országos) kutatások adatai, az önkormányzat által gyűjtött adatok, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatás és a korábban elkészült helyi koncepciók és stratégiák adatai és elemzései is. A HEP helyzetelemzésének elkészítéséhez szükséges adatok egy jelentős részét csak az egyes célcsoportokkal kapcsolatban álló, így hiteles információt nyújtani tudó intézmények bevonásával tudtuk összegyűjteni.

Mivel az adatok nem álltak teljes körűen rendelkezésre, így a helyzetelemzés csak részben képes eleget tenni azon elvárásnak, amely szerint objektív, számszerű adatsorokból vonjon le következtetéseket. Ilyen terület a város lakóinak egészségi állapota és a fogyatékkal élők helyzete.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység fogalma a tudományos életben is többféle tartalommal bír. Az elemzők egy része a szegénységet leszűkítve vizsgálja, és jövedelmi illetve anyagi szegénységről beszél.

A szegénységnek nincs mindenki számára elfogadott, örökérvényű definíciója. Az Európai Unióban a szegénység mérésére egységes indikátorrendszert használnak. Az indikátorrendszer jelenleg négy területet fog át, melyek egyrészt a gazdasági, társadalmi és demográfiai változásokat mérik, továbbá a társadalmi befogadásra, a nyugdíjakra és az egészségügyi helyzetre vonatkoznak.

A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

Napjainkban egyre gyakrabban használt új fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik

tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerővel kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között szocializációs különbségek, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és gyakran súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A mélyszegénység hatása a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A népesség gazdasági helyzetére az adózók száma és aránya, valamint a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számára vonatkozó adatok ismeretében lehet következtetni. A rendelkezésünkre álló adatok alapján pozitív tendencia látható az adófizetők számának tekintetében. A régió adatainál ugyan alacsonyabbak a város mutatói, de az országos adatokhoz viszonyítva jobb helyzet látható. Az utolsó két év adathiányai miatt azonban nem kapunk pontos képet sem a mélyszegénységben élőkre, sem magára a város lakóira vonatkozóan.

100 lakosra jutó adófizetők száma					
	2012	2013	2014	2015	2016
Magyarország	43,49	43,98	45,67	46,03	49,83
Közép-Dunántúli régió	46,88	47,22	48,86	49,18	52,83
Komárom_Esztergom megye	46,47	46,74	48,42	48,66	52,38
Oroszlányi Járás	45	45,98	48,05	48,43	52,37
Oroszlány	44,14	45,08	46,97	47,45	51,41
Forrás: TeIR					

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma 2013 és 2016 között folyamatosan csökkent. Sajnálatos, hogy az utóbbi két évre vonatkozóan sincs adatunk, így csak az ismert mutatókat jelenítjük meg.

Nyugdíjban, ellátásban, járadékban részesülők száma	
2013	5644
2014	5476
2015	5316
2016	5244
Forrás: TeIR	

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerőpiaci integráció

Az emberek számára a munkavégzés nem egyszerűen jövedelemszerzési tevékenység, hanem szociális jelentősége van. A munkavégzés és intézményei az élet egészének legalapvetőbb szervezői közé tartoznak a modern társadalmakban. A munkajövedelem hiánya és a transzferjövedelmek ennek következtében bekövetkező fokozódó aránya a háztartások bevételeiben a mélyszegénység kialakulásának és konzerválódásának egyik legfőbb oka. A munkanélküliek több alapvető dologtól is megfosztva vannak mint a munkajövedelem, amikor

nincs munkahelyük. A megváltozott élethelyzet hatással van az emberek egészségi állapotára, önértékelésére, társas kapcsolataira és a társadalmi-közösségi aktivitásra.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

A következőkben a településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerőpiaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A gazdasági válság hatását a nyilvántartott álláskeresők számának emelkedése láttatja Oroszlányban, mely 2010-ben érte el a mélypontját. Ebben az évben 1039 fő regisztrált munkanélküli volt a településen. A munkaképes korú népesség 7,6%-a keresett munkát a Oroszlányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán keresztül. A látótérben megjelenő munkanélküliek száma a következő évtől folyamatosan csökkent. 2013-ra 5,8%-os munkanélküli mutatót láthatunk. 2014-től a közfoglalkoztatási programoknak is köszönhetően egyre javulóbb tendencia mutatkozik. A tavalyi év végére 2,7%-os munkanélküliségi adatokat láthatunk. 2015-2016 kivételével kismértékben ugyan, de a nők voltak magasabb arányban a nyilvántartott álláskeresők körében. Az eredmények mellett nem elhanyagolható, hogy jelen vannak a településen azok a munkanélküliek is, akik nem jelennek meg a rendszerben, vagy már kiestek a Járási Hivatal látóköréből.

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	6885	6673	13 558	395	5,7%	396	5,9%	791	5,8%
2014	6823	6581	13 404	271	4,0%	281	4,3%	552	4,1%
2015	6757	6512	13 269	267	4,0%	251	3,9%	518	3,9%
2016	6708	6442	13 150	220	3,3%	207	3,2%	427	3,2%
2017	6612	6314	12 926	183	2,8%	201	3,2%	384	3,0%
2018	6582	6299	12 881	162	2,5%	186	3,0%	348	2,7%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek számát évenkénti korcsoportos bontásban tekintve látható, hogy minden korosztályban csökkent a rendszerben jelentkező személyek száma. Az arányukat tekintve azonban eltérő folyamatokat figyelhetünk meg. E szerint a 20 év alatti korosztály aránya a legalacsonyabb a munkaképes korúak körét tekintve. 2013 évben láthatóak legnagyobb arányban a rendszerben, ekkor 3,6%-ban vannak jelen. 2018-ban 2,1%-ra csökkent arányuk. Köszönhetően annak, hogy többségük még tanul, esetleg a család gondoskodik eltartásukról.

A 20-29 és a 30-39 éves korosztályokat tekintve hasonló tendenciát tapasztalhatunk. 2013-tól ebben a két csoportban csökkent leginkább az évek során a regisztrált munkanélküliek aránya. Vélhetően

ők azok, aki közül többen rendelkeznek valamilyen szakmával, illetve van már munkatapasztalatuk, könnyebben el tudnak helyezkedni.

Az 50 év felettiak közel 35%-os részaránya a legmagasabb a vizsgált felosztás alapján. Ők azok, akiknek kevesebb esélyük van a koruknak, egészségi és/vagy mentális állapotuknak megfelelő munkahely megtalálására. Helyzetükből adódóan kevésbé alkalmasak az ipari parkban kínált munkavégzésre.

A 60 évesnél idősebbek elhelyezkedési esélyei a legrosszabbak. A korosztályba tartozók valószínűleg a nyugdíjogosultságuk elérésével fognak csak az álláskeresői rendszerből kilépni.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		831	808	579	512	449	308
20 év alatti	Fő	23,5	28,75	17,75	13,75	12,25	6,5
	%	2,8%	3,6%	3,1%	2,7%	2,7%	2,1%
20-24 év	Fő	111,5	113,25	77,75	58	58,75	29,75
	%	13,4%	14,0%	13,4%	11,3%	13,1%	9,7%
25-29 év	Fő	94,75	90,75	67,75	53	41,75	31,25
	%	11,4%	11,2%	11,7%	10,4%	9,3%	10,2%
30-34 év	Fő	86,75	77,5	56	47	43,75	30,5
	%	10,4%	9,6%	9,7%	9,2%	9,7%	9,9%
35-39 év	Fő	103,5	93,75	71,25	58,5	45,5	29,5
	%	12,5%	11,6%	12,3%	11,4%	10,1%	9,6%
40-44 év	Fő	100,75	103,5	62,75	65,25	55,5	33,75
	%	12,1%	12,8%	10,8%	12,7%	12,4%	11,0%
45-49 év	Fő	103,25	87,5	65,25	62,5	53,5	40,5
	%	12,4%	10,8%	11,3%	12,2%	11,9%	13,2%
50-54 év	Fő	116,25	97,5	65,5	65,75	50,5	34,5
	%	14,0%	12,1%	11,3%	12,8%	11,2%	11,2%
55-59 év)	Fő	83,75	102,25	71,75	53	55	34,5
	%	10,1%	12,7%	12,4%	10,4%	12,2%	11,2%
59 év feletti	Fő	6,5	13,5	23,5	35,25	32,5	37
	%	0,8%	1,7%	4,1%	6,9%	7,2%	12,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

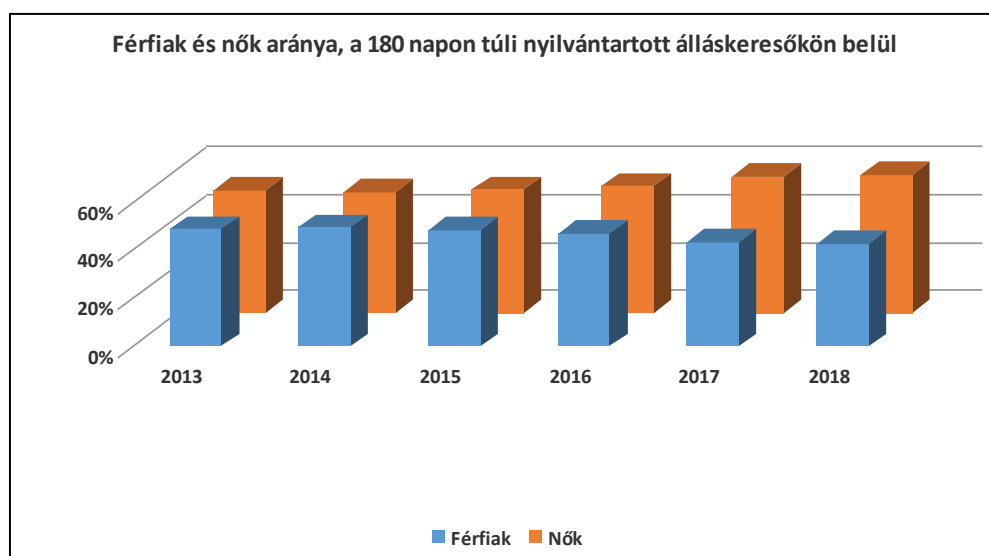
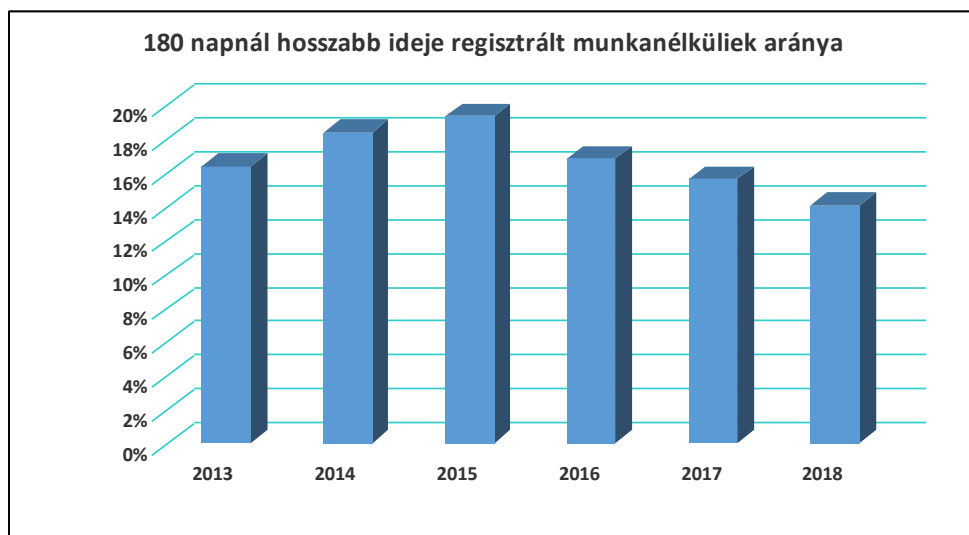
A nyilvántartásban tartósan bent lévő álláskeresők száma a vizsgált időszakban közel 30%-kal csökkent. Arányukban azonban az összes regisztrációban szereplőhöz viszonyítva csak 2,34%-os csökkenés látható. Ez is mutatja, hogy a munkanélküliség csökkenése mellett is maradnak olyan személyek, akik életkoruk vagy/és egészségi állapotuk és/vagy mentális állapotuk miatt nehezebben elhelyezhetőek, kevésbé keresettek a munkaerőpiacon. Többen közülük még a közfoglalkoztatási programokba sem vonhatóak be.

A férfiak és a nők számát tekintve mindkét nem esetében csökkenés látható, de az arányeltolódás a nők esetében mutat negatívumot.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2013	16,46	146	153	299	48,8%	51,2%
2014	18,46	88	90	178	49,4%	50,6%
2015	19,43	87	92	179	48,6%	51,4%
2016	16,9	59	66	125	47,2%	52,8%
2017	15,71	46	60	106	43,4%	56,6%
2018	14,12	35	47	82	42,7%	57,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

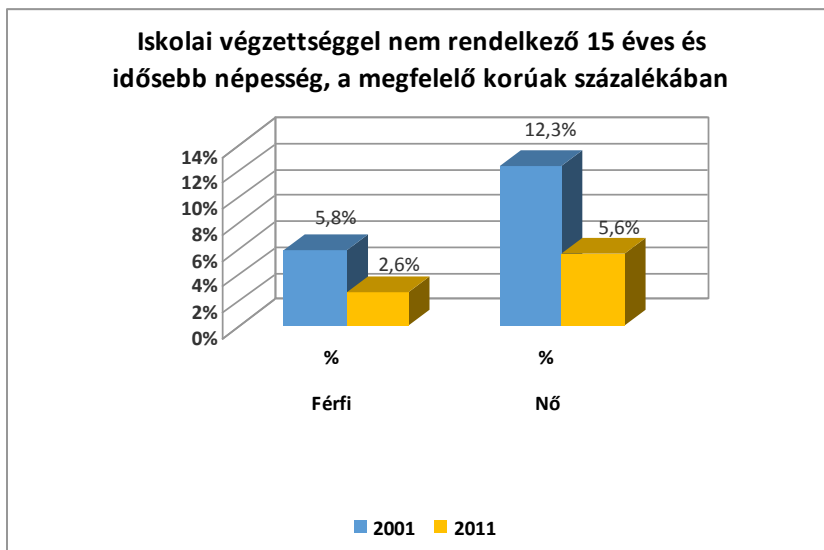
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A megadott népszámlálási mutatók láttatják, hogy a két mérés közötti időszakban felére csökkent a Hivatal látókörébe került, általános iskolát nem befejezők aránya.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	94,2	87,7	5,8%	12,3%
2011	97,4	94,4	2,6%	5,6%

Forrás: TelR, KSH Népszámlálás

Az időszak adatai alapján minden kategóriában csökkent a munkát keresők száma. Az összes regisztrált álláskereső megadott szempont szerinti kategóriáit tekintve, az arányokban nem látható lényeges változás.

A különböző iskolázottsággal rendelkezők köre évről évre változik, jelentős részben az aktív korúak demográfiai cserélődése miatt. Minden évben kilép, azaz nyugdíjba vonul egy korosztály, miközben aktív korba és a munkaerőpiacra lép egy fiatal korosztály.

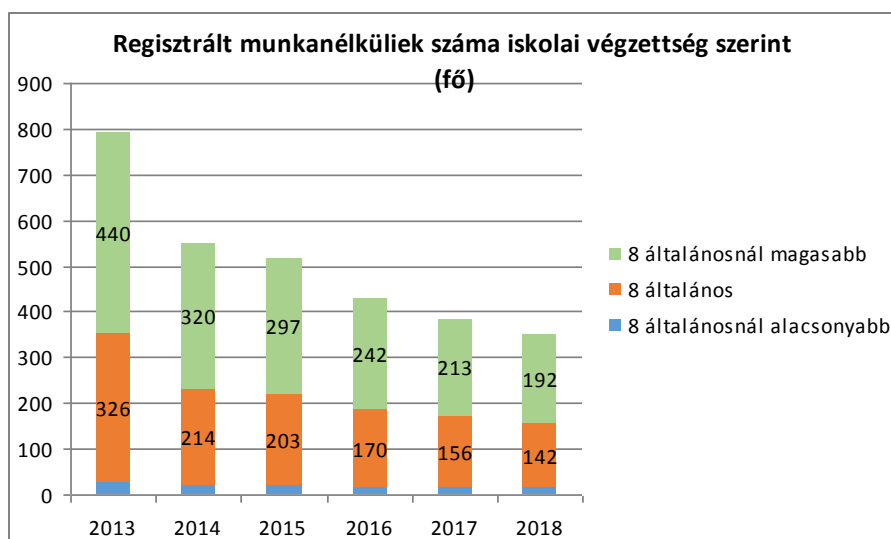
A belépő korosztályok már iskolázottabbak, mint a kilépő korosztályok, de mivel a kilépő korosztályok tagjainak a száma magasabb, mint a belépőké, ezért a teljes népességben belül az

iskolázottság a be- és kilépő korosztályok iskolázottsági különbségénél kisebb mértékben javul. Összességében így is csökkent az iskolázatlanabbak száma.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	792	26	3,3%	326	41,2%	440	55,6%
2014	552	18	3,3%	214	38,8%	320	58,0%
2015	518	18	3,5%	203	39,2%	297	57,3%
2016	427	15	3,5%	170	39,8%	242	56,7%
2017	384	15	3,9%	156	40,6%	213	55,5%
2018	348	14	4,0%	142	40,8%	192	55,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A vizsgált időszakban 2018-ig volt lehetőség általános iskolai képzésben Oroszlányon arra, hogy Ifjúsági tagozat keretében azok a tanulók is megszerezhessék az általános iskolai végzettséget, akik ezt a normál általános iskolában nem tudták elérni. Az ifjúsági tagozat a felnőttoktatás fontos része volt, az általános iskolai végzettség megszerzése mellett feladata volt a döntően hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztatása szociális, kulturális, értelmi és érzelmi téren is. **A Benedek Elek Egységes Módszertani Intézmény Általános Iskolájában volt biztosított a képzés.** Minden nehézség ellenére jelentős szerepe volt az itt tanuló fiatalok esélyeinek növelésében. **2018/2019-es tanévtől a 6. osztályt befejezett fiatalok számára a Tatabányai SZC Eötvös Loránd**

Szakközépiskolájában van lehetőség az általános iskolát befejezni és textiltermék összeállítását tanulni. A középiskolák tekintetében a felnőttoktatásban résztvevők számára vonatkozóan más szempontok szerint történik adatgyűjtés, itt csak a rendelkezésre álló adatokat mutatjuk be a táblázatban.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban	
	Fő	Fő	%
2013	34	16	47%
2014	25	15	60%
2015	22	8	36%
2016	22	8	36%
2017	8	8	100%
2018	0	0	-

Forrás: TeIR, Benedek Elek EGYMI

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2013	na	na	na	na	na	na	na	103
2014	na	na	na	na	na	na	na	98
2015	51	39	76,5%	0	0%	11	21,6%	137
2016	111	31	27,9%	63	56,8%	75	67,6%	na
2017	67	7	10,4%	50	74,6%	67	100,0%	na
2018	80	0	0,0%	35	43,8%	53	66,3%	na

Forrás: TeIR, TÁKISZ, Tatabányai Tankerületi Központ,

c) közfoglalkoztatás

A mélyszegénységben élő vagy azzal veszélyeztetett emberek körében a legszélesebb rétegeket aktív munkaerőpiaci részvételhez juttató foglalkoztatási forma a **közfoglalkoztatás**. Ennek célja, hogy hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű álláskeresőkre részére foglalkoztatási lehetőséget nyújtson, elsősorban a közfeladatok ellátásában való részvétel útján. További cél, hogy a közfoglalkoztatásban résztvevők bekerüljenek az elsődleges munkaerőpiacra.

A foglalkoztatási helyzet javulásához az utóbbi évek közfoglalkoztatási programjai jelentősen hozzájárultak. Oroszlányon is van egy olyan réteg, amelynek munkához juttatása hosszú távon csak ilyen formában lehetséges. Az önkormányzat adatai éves átlag adatok. A havi bontások tekintetében a vizsgált időszak elején voltak hónapok, amikor 130 főnél többen végeztek munkát a közfoglalkoztatás keretében. Az adatok alapján 2014-ben és 2016-ban voltak legtöbben a rendszerben. Ezt követően jelentősen csökkent a közfoglalkoztatottak száma mindkét program esetében. Az önkormányzat intézményeiben foglalkoztatottak között a vizsgált időszak elején kis számban ugyan, de diplomás és érettségivel rendelkező személyek is voltak. Az időszak egészére vonatkozóan azonban az általános iskolai végzettségű, szakmával nem rendelkezők jelenléte a jellemző.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Önkormányzati közfoglalkoztatás	43,3	86,4	48,5	77,2	43,7	31,8
Hajléktalan Közfoglalkoztatási Program	-	-	31	35	22	15

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői

A településen magas a vállalkozások száma. Ezek a vállalkozások főleg szakképzett, vagy betanított (operátor) munkavállalókat tudnak foglalkoztatni. A helyi vállalatok az ipari parkban főleg többszakos munkarendben tudják foglalkoztatni a munkavállalókat. A többszakos munkarendet a családos, vagy gyermeküket egyedül nevelő nők kevésbé tudják elfogadni, mivel gyermekük elhelyezését nem tudják megoldani.

Oroszlányon a busz- és a vonatközlekedés a munkába járás szempontjából kedvezőbb a hasonló településekhez képest. Több cég külön buszt biztosít saját munkavállalói részére a munkába jutáshoz. Ezek a munkahelyek elsősorban a helyi és a környező települések ipari parkjaiban találhatóak.

Az Oroszlányi Városi Televízió, a 2840 című Oroszlány város hivatalos lapja, a városi honlap és Oroszlány városa által működtetett közösségi oldalak közérdekű információkat közvetítenek, térítésmentesen igénybe vehető kommunikációs csatornák (állásajánlatok, képzési lehetőségek, foglalkoztatási programok).

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok köréből kiemelendő a város fiataljainak munkába állását is támogató, 2015.január 1. - 2016. szeptember 30. között megvalósult program, a **GINOP 5.2.1-14 Ifjúsági Garancia című kiemelt projekt**. A program célcsoportja azok az Ifjúsági Garancia Rendszerbe bevont 25 év alatti, sem nem tanuló, sem nem dolgozó álláskereső fiatalok voltak, akiknek képzésbe vagy foglalkoztatásba kerüléséhez – a rendszerben elérhető szolgáltatásokon kívül – egyéb célzott, személyre szabott támogatásokra, munkaerőpiaci

szolgáltatásokra is szükség volt. A program résztvevőinek egyéni igényeihez, és a munkaerőpiac aktuális jellemzőihez egyaránt igazodó program az álláskeresőket, elhelyezkedést és a munkahely megtartását olyan eszközökkel segítette, amelyek a térségben jellemző üres álláshelyek betöltéséhez voltak szükségesek.

A 2017. június 15-én indult és 2018. október végéig tartó, a „**Helyi foglalkoztatási együttműködések az oroszlányi járásban**” című projekt célja olyan munkaerő-kínálat kialakítása volt, amely megfelel a járásban működő vállalkozások munkaerőpiaci igényeinek, és ezáltal közvetlenül szolgálja a gazdaságfejlesztési célok elérését. A 2017. szeptember 7-én megkötött **Foglalkoztatási Paktum** egyik kiemelt célcsoportja a 25 év alatti fiatalok, 30 év alatti pályakezdő álláskeresőket voltak. A projekt a TOP-5.1.2-15-KO1-2016-00003 projekt keretében valósult meg.

A fiatalok foglalkoztatását segíti Oroszlányban a családok támogatása és a letelepedési támogatás igénybevételének lehetősége is.

f) munkaerőpiaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerőpiaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az előző pontban már említett **Foglalkoztatási Paktum** nem csak a fiatalok, hanem a munkaképes korú teljes populáció munkaerőpiaci integrációja érdekében kötött megállapodás.

A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal, konzorciumban Oroszlány Város Önkormányzatával, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében foglalkoztatási paktumot hozott létre Oroszlány járás területén, mely 2017. szeptember 7-én alakult meg. Az együttműködési megállapodást a konzorciumi partnerek mellett – széles társadalmi összefogáson alapulva – további 16 partner írta alá.

A 2017. június 15-én indult és 2018. október végéig tartó, „**Helyi foglalkoztatási együttműködések az oroszlányi járásban**” című projekt célja olyan munkaerő-kínálat kialakítása volt, amely megfelel a járásban működő vállalkozások munkaerőpiaci igényeinek, és ez által közvetlenül szolgálja a gazdaságfejlesztési célok elérését.

A projekt célcsoportjai a munkaerőpiaci szempontból hátrányos helyzetű álláskeresőket, megváltozott munkaképességűeket, illetve az inaktívakat voltak. Komplex foglalkoztatási program jött létre –munkaerőpiaci szolgáltatásokkal, képzésekkel, bér- és bérköltség támogatásokkal, illetve ezek kombinációjával –, melynek irányító és koordináló szerve a megalakult **Oroszlány Járási Foglalkoztatási Paktum** volt. A támogatások eredményeképpen a munkaerőpiaci programba mintegy 164 főt vontak be, segítségükkel 109 fő helyezkedett el az elsődleges munkaerőpiacon, és 2019. januári adataik szerint 69-en tartósan, legalább 6 hónapig munkában is maradtak.

A sikeres program 2019-ben is folytatódik. A fenti konzorcium a **Foglalkoztatási Paktum folytatása Oroszlány Járás területén című pályázat** keretében, a járási Foglalkoztatási Stratégiában írott célkitűzések megvalósítására, az első projekt eredményeire épülve újabb, 217,22 millió forint támogatást kapott. A 2020. december 31-ig tartó megvalósítási időszakig folytatódnak az egyéni képzési és foglalkoztatási támogatások, munkaerőpiaci szolgáltatások (munkaerőpiaci információnyújtások, mentorálások, munkahelyi mentorálások) segítségével.

A TOP-5.1.2-16 konstrukcióban megvalósuló új projekt a TOP-5.1.2-15-KO1-2016-00003 projekt 2. üteme, folytatása, az előzőben elvégzett tevékenységekkel összhangban került megtervezésre a tartalma. A területi lehatárolás a Megyei Önkormányzattal és a többi helyi területi szereplővel közösen történt: hatóköre az Oroszlány járásban lakcímmel rendelkező, a projekt célcsoportjai valamelyikének megfelelő, hátrányos helyzetű álláskeresőkre vonatkozik. A tervezés és

megvalósítás során a projektgazda kiemelt figyelmet fordít a TOP-5.1.1-16-os megyei projekthez való illeszkedésére, a tervezett tevékenységek szinergiájának biztosítására és a párhuzamosságok elkerülésére. A pályázat hosszú távú célja, hogy hozzájáruljon a járás társadalmi-gazdasági és infrastrukturális fejlettségét mérő komplex mutatóinak javulásához, közvetlen célja, hogy fenntartsa és a továbbiakban is működtesse a foglalkoztatási partnerséget, mely kapcsolatrendszerével, stratégiája mentén elősegíti a járásban már működő, vagy újonnan alakuló vállalkozások munkaerő igényeinek kielégítését, valamint a hátrányos helyzetű és inaktív személyek elhelyezkedését, munkaerőpiaci integrációját.

A munkaerőpiaci kereslet és kínálat összehangolása, egymáshoz való közelítése a továbbiakban is fontos feladat a járásban. Az előzetes igényfelmérés eredményei az alábbi elvárásokat támasztják a 2. ütemmel szemben:

- kompetenciafejlesztés továbbra is maradjon hangsúlyos, az arra alkalmas álláskeresőknek lehetőséget kell teremteni a szakképzettség megszerzésére (a hosszabb futamidő ezt engedi),
- a közsféra, mint foglalkoztató szerepének erősítése (pl. szociális, egészségügyi területeken),
- a TOP projektek keretében megvalósuló ERFA fejlesztésekhez való kapcsolódás erősítése,
- legyen hangsúlyosabb az önfoglalkoztatóvá válás támogatása, valamint a gyermekelhelyezés megoldása.

A Megyei Önkormányzat és a Kereskedelmi és Iparkamara nemcsak kötelező partnerként kerülnek bevonásra, hanem mivel a megye többi paktum projektjében is partnerek, munkájukkal biztosítják a tevékenységek összehangolását, a párhuzamosságok kiküszöbölését, a szinergiát.

„Az oroszlányi Nyíres és Német dűlők szegregátumának humán erőforrás fejlesztése és infrastrukturális fejlesztésének előkészítése” című, 2012. november 1-től 2015. november 30-ig tartó projekt keretében a dűlők közösségének fejlesztése mellett a munkaerőpiaci integrációt is segítő képzési-foglalkoztatási szolgáltatások valósultak meg. A projekt konzorciumi keretekben ért el eredményeket, melynek tagjai: Oroszlány Város Önkormányzata, Önkormányzati Szociális Szolgálat, Türr István Képző és Kutató Intézet, Oroszlányi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Életút Egyesület voltak.

Az előző program folytatása a TOP-5.2.1-15-KO1-2016-00001 azonosító számú **„KAPU – Az oroszlányi szegregációs folyamatok kezelése”** című projekt 2017-2020 közötti időszakban, jelenleg is folyamatban van. A pályázat keretében Oroszlány Város Önkormányzata az Önkormányzati Szociális Szolgálattal közösen valósítja meg a Német és Nyíres dűlők szegregátumában élők életkörülményeinek javítására, munkaerőpiaci kvalitásainak fejlesztésére szolgáló projektet. A gazdálkodási ismereteket, építőipari ismereteket, kisgépkészítési ismereteket a TÁMOP-5.3.6-os pályázat keretében már többen elsajátították, ugyanakkor vannak újonnan belépő lakosok, akik képzés hiányában nem tudnak elhelyezkedni, rajtuk képzéseken keresztül szeretnének segíteni.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénység fő oka az élet megfelelő színvonalának viteléhez szükséges jövedelem hiánya. Az elégtelen jövedelem mögött számos tényező húzódik, ezeket a fejezet elején kifejtettük. Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatja a

célcsoporthoz tartozókat. Az Országos Hajléktalan Közfoglalkoztatási Program keretében történő foglalkoztatás speciális, a foglalkoztatási formán belül családsegítő áll minden közfoglalkoztatott személy mellett, egyéni tervek mentén törekednek a személyek életfeltételeinek javítására, magasabb szocializációs szintre jutására. Kerti munkás, területrendező és kézműves műhelyben történő foglalkoztatás valósul meg a programban. A foglalkoztatottak roma származására vonatkozóan nincs nyilvántartás.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Minden munkaerőpiaci program kiemelt célcsoportja a hátrányos helyzetű álláskereső. A munkaerőhiány megjelenésével a hátrányos helyzetű rétegek foglalkoztatási esélyei is nőttek, amit a munkáltatók foglalkoztatási költségeinek csökkentését szolgáló bér-, vagy bérköltség-támogatással segíti a foglalkoztatási szervezet.

Az Oroszlányi Roma Nemzetiségi Önkormányzat irodahelyiségében havi rendszerességgel ingyenesen biztosított az **Egyenlő Bánásmód Hatóság kihelyezett ügyfélszolgálat**a.

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területéről nem rendelkezünk információval.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az önkormányzat által nyújtott települési támogatások formáit, adatait a 3.4 pont alatt a lakhatást segítő és az adósságterheket csökkentő támogatások kapcsán mutatjuk be részletesen.

a) Pénzbeli és természetbeni ellátások

Az önkormányzat **rendkívüli települési támogatást** nyújt a szociális rendeletében meghatározott feltételek esetében. Az adatok alapján a rendkívüli települési támogatás köréből az átmeneti segélyt igényelték legtöbbször a nehéz élethelyzetbe kerülő személyek közül. A támogatások száma e körből 2015-ig emelkedett, akkor volt a legmagasabb, az ezt követő időszakban változó mutatót láthatunk. A gyógyszer-támogatások viszonylagos alacsony száma- annak tükrében, hogy 60 éven felüliek körében végzett felmérés nagyon magas gyógyszerköltségeket mutatott az időseknél-információ hiányára enged következtetni. A köztemetések száma mélyszegénységi mutató, 2018-ban 16 elhunytat temettetett el az önkormányzat.

	Rendkívüli települési támogatások száma			Köztemetések száma
	Temetési segély	Átmeneti segély	gyógyszertámogatás	
2013	48	473	--	16
2014	21	515	---	14
2015	37	595	35	16
2016	37	545	61	10
2017	22	568	62	14
2018	17	545	41	16

b) Aktívkorúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A főbb feltételek szerint az igényelhet álláskeresői segélyt, akinek a nyugdíjkorhatára betöltéséig legfeljebb 5 éve van hátra, szerzett már legalább 15 év szolgálati időt, munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani, továbbá aki legalább 45 napon át álláskeresői járadékban részesült és annak folyósítási időtartamát már kimerítette.

Ez az ellátás típus tehát az idősebb korosztályt érinti, számuk 24 és 19 fő között mozog. Elhelyezkedésüket az idős kor mellett egyéb egészségügyi, mentális és képzettségi okok is nehezítik.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresői segélyben részesülők (fő)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2013	13 558	22	0,2%
2014	13 404	24	0,2%
2015	13 269	19	0,1%
2016	13 150	19	0,1%
2017	12 881	23	0,2%
2018	12 447	22	0,2%

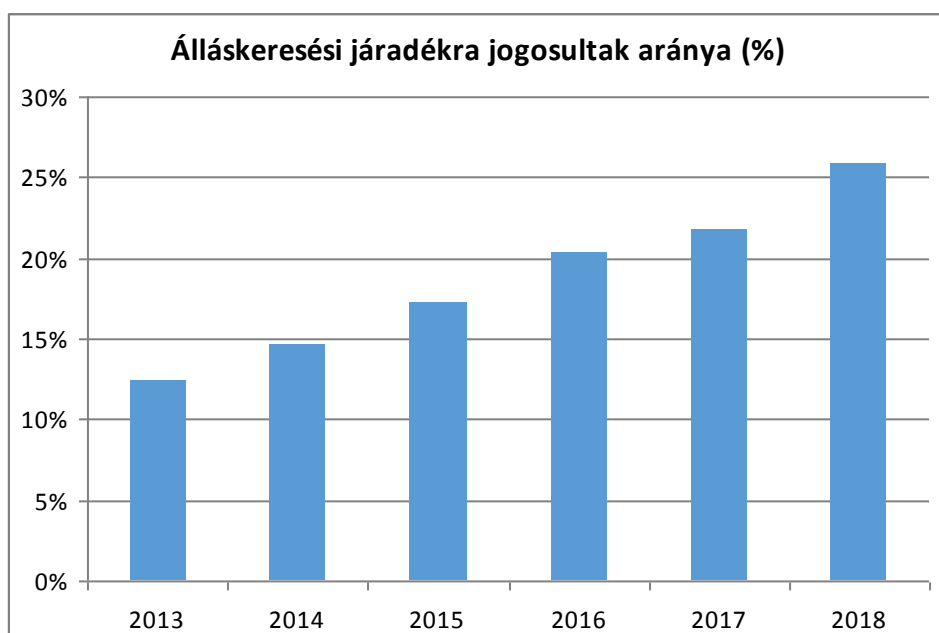
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői járadékra való jogosultság feltétele, hogy a munkavállaló az igényléstől visszamenőlegesen az elmúlt három évben minimum 360 napot dolgozzon. A jogosultsági időbe az az időtartam is beleszámít, melyet egyéni vagy társas vállalkozásban töltött, vagy mely során a közfoglalkoztatásban dolgozott. A járadék folyósításának időtartama 90 nap. A járadékra jogosultak számát tekintve nincsenek nagy eltérések az évek során. A regisztrált munkanélküliek számához viszonyított arányuk viszont láthatóan növekvő tendenciát mutat.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresői száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresői száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
		Fő	%
2013	792	98	12,4%
2014	552	81	14,7%
2015	518	89	17,2%
2016	427	87	20,4%
2017	384	84	21,9%
2018	348	90	25,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az aktív korúak ellátása során 2015. február 28-ig rendszeres szociális segély címen volt elérhető a támogatás a regisztrált munkanélküliek számára. Az ellátás megszűnt, ezt követően külön vált, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásként, valamint foglalkoztatási támogatásként került bevezetésre. Az adatok alapján látható, hogy évről évre kevesebben részesülnek valamely e körbe tartozó támogatásban. Ennek fő oka, hogy folyamatosan csökken a regisztrált munkanélküliek száma. A támogatási formán belül az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma 2018-ban több mint két és félszeresére nőtt. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesedők száma a vizsgált időszakban harmadára csökkent.

Az aktívkorúak ellátásának főbb adatai

3.3.3. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)		
		Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	253,25			1,87%	251	31,69%
2013	247,25			1,84%	245	44,38%
2014	139,25			1,05%	235,1	44,69%
2015	136	19,1		1,03%	141	33,02%
2016	104,25	30,67		0,81%	115,0	30,20%
2017	78,25	49,5		0,63%	85,7	24,63%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

Az önkormányzat alapvetően két ellátási formában segíti elő az Oroszlányon élők lakhatási problémáinak megoldását. Egyrészt elhelyezést biztosít azoknak, akik az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről, a lakbérek mértékéről, valamint az elidegenítésükre vonatkozó szabályokról szóló 22/2007.(XI.14.) önkormányzati rendeletben foglalt feltételeknek megfelelnek, másrészt pénzbeli támogatást nyújt azoknak, akik a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, a gyermekvédelem helyi szabályairól szóló 4/2015. (II.28.) önkormányzati rendelet alapján települési támogatásra jogosultak a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, vagy a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó felhalmozott hátralék törlesztéséhez.

Továbbá az önkormányzat a lakáshoz jutás helyi támogatásáról, valamint a letelepedési támogatásról szóló 6/2016. (II.28.) önkormányzati rendeletében foglalt támogatásokkal szeretné erősíteni Oroszlány város lakosságmegetartó-képességét és a szakképzett munkaerő városban történő letelepedését.

Az ún. „zöld-” és „sárgatömbök” közegészségügyi és egyéb okokból történt lebontásával a szociális bérlakások száma jelentős mértékben csökkent a városban 2010-re. 2012-ben a Petőfi udvar 1-2. szám alatti tömb felújításra került, piaci alapú bérlakásokként funkcionál a ház. A vizsgált időszak vonatkozásában 2013-ban 48 szociális bérlakás volt a Petőfi udvarban. 2017-ben az Óváros rehabilitációs programjának részeként a Petőfi udvar 6-7. számú 24 lakásos házat is felújították, szintén piaci alapú bérlakásokként üzemelnek. Jelenleg egy tömb vár felújításra a területen, pályázati és önkormányzati forrásból történik meg a rehabilitációja a közeljövőben. Egy lépcsőháza lakott, a kiköltözés onnan is folyamatos. A város területén hét szociális bérlakás található még ezen kívül. Az ezekben élők többségében idős emberek, akiknek határozatlan idejű bérleti szerződésük van. A többiek esetében évente kötnek bérleti szerződést.

Lakásállomány

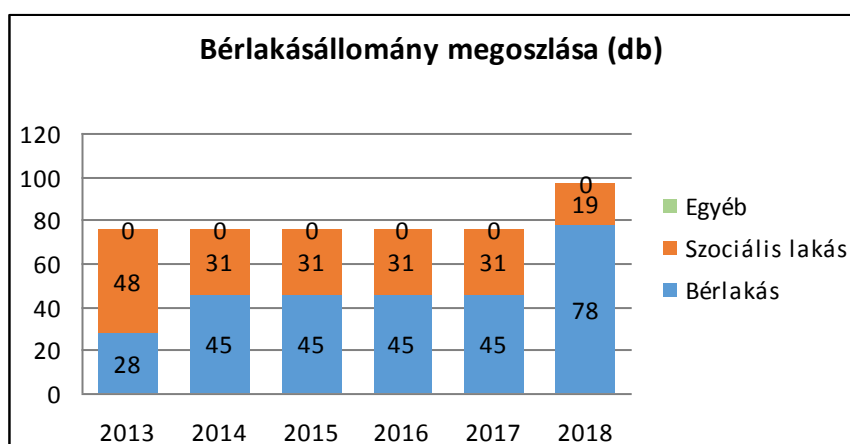
3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	7947	n.a.	28	n.a.	48	n.a.	0	0
2014	7948	n.a.	45	n.a.	31	n.a.	0	0
2015	7950	n.a.	45	n.a.	31	n.a.	0	0
2016	7956	n.a.	45	n.a.	31	n.a.	0	0
2017	na	n.a.	45	12	31	12	0	0
2018	na	n.a.	59	12	19	12	0	0

Forrás: TeIR, Polgármesteri hivatal

a) bérlakás-állomány

A vizsgált időszakban 2013 és 2017 között 76 bérlakás volt a városban, 2018-ban 78-ra emelkedett a számuk.

b) szociális lakhatás

A szociális bérlakásállomány alakulását előzőekben vázoltuk.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A lakáscélra használt, nem lakáscélú ingatlanok számáról és elhelyezkedéséről pontos adattal nem rendelkezünk, remélhetőleg erre vonatkozó információt a KSH által koordinált 2021-es népszámlálás fog adni.

d) Elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Az önkormányzat tulajdonában lévő lakóingatlanok közül elégtelen lakhatási körülmények miatt 12 lakásos lépcsőház került lezárásra. A több másik lépcsőházának kiürítése, a lakók más ingatlanba költözése a közeljövőben történik. Elégtelen lakhatási körülmények többsége a város környéki zártkertes övezetekben találhatóak. Ezekre a területekre a rendszerváltást követően a lakhatás költségeit megfizetni nem tudók közül sokan költöztek ki. Ezek az ingatlanok többségében komfort nélküli, vezetékes vízzel nem rendelkező, eredetileg gazdasági épületek és a hozzátartozó kertek. A legnagyobb közülük a Német és Nyíres dűlő a szegregátum jegeit mutatja.

A hajléktalanok számáról hozzávetőleges információ áll rendelkezésünkre. Az Önkormányzati Szociális Szolgálat Hajléktalanokat ellátó gondozási egység és a tatabányai Utcai Szociális Segítők Egyesületének szolgáltatási adatai, információi az ellátórendszerek szolgáltatásait igénybevevőkre vonatkozóan széleskörű tájékoztatást adnak.

A **nappali melegedő** elsődleges célja, hogy a hideg időszakban fűtött helyiségben biztosítson melegedésre, étkezésre és alapszintű higiénés szolgáltatások elérésére lehetőséget hajléktalan személyek számára. A segítő szakemberek a megjelenők számára olyan napközbeni

ellátásokat/szolgáltatásokat is nyújtanak, amelyek segítik az adott személyt mindennapi problémáinak megoldásában, a hasznos időtöltésben, valamint a hajléktalanságból kivezető egyéni megoldások megtalálásában.

A nappali melegedőben elsősorban azoknak a személyeknek az ellátása biztosított, akik átmenetileg vagy tartósan a hajléktalanság állapotába vagy a hajléktalanság veszélyzónájába kerültek. Az ellátást igénybe vevő személyeknek, családoknak egy része azonban a klasszikus értelemben véve nem hajléktalan, de lakhatási körülményeik miatt (pl. épület téliesítése, fűtés hiánya) segítségre szorulnak. Az igénybevevők létszáma szezonálisan változik. A téli krízis idején (november 1-től április 30-ig) mintegy 30–35%-kal emelkedik a bent tartózkodók száma. A szolgáltatást igénybevevők 55%-a a 40-60 év közötti korosztályba tartozik. Több mint 26%-ban a 18-39 éves korúak láthatók. Különösen sajnálatos, hogy 5%-uk 65 év feletti életkorhoz tartozó, ők és a nagyon fiatalok különösen veszélyeztetett helyzetben vannak.

A tatabányai Utcai Szociális Segítők Egyesületének 2018-ban 47 fővel volt kapcsolata a városban. Ez a szám csökkenő tendenciát mutat, 2016-ban 63 fő, 2017-ben 50 fő volt látóköriükben. Az új regisztráltak száma is csökkent: 2016-ban 3 fő, 2017-ben 10 fő, 2018-ban 4 fő volt azoknak a száma, akikkel nem volt kapcsolatuk megelőzően. Megyei tendenciaként mutatkozik, hogy csökken a velük kapcsolatban álló hajléktalansággal veszélyeztetettek száma. A segítők tapasztalatai szerint az utánpótlás nem „termelődik” annyira, és sajnos a rossz egészségi és mentális állapot miatt rendkívül magas a halálozási arány körükben.

A nappali melegedő átlagos napi igénybevétele	
	Fő
2013	87
2014	93
2015	97
2016	90
2017	83
2018	82

Az intézmény a **népkonyhai szolgáltatás** keretén belül egyszeri meleg ételt biztosít azoknak a szociálisan rászorulóknak, akik önmaguknak és eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel azt megoldani nem tudják. Népkonyhai szolgáltatásban részesül, aki rászorultsága, illetve helyzete miatt nem képes étkezéséről más módon gondoskodni. Lehetőség szerint tartós élelmiszer biztosításával is kiegészítik a szolgáltatást az arra különös mértékben rászorult személyek, családok számára. Az Élelmiszerbank segítségével naponta pékárut, zöldséget és gyümölcsöt is tudnak adni a sükséget szenvedőknek. A népkonyha napi átlagforgalma 2018-ban 58 fő volt.

A **hajléktalanok éjjeli menedékhelye** biztosítja az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek számára az éjszakai pihenésre, a személyi tisztálkodásra, az étel melegítésére, étkezésre, betegek elkülönítésére, a közösségi együttélésre

szolgáltató helyiségeket. A szakellátásnak ez a formája Oroszlány város számára nem kötelező feladat, azonban valós igényeket elégít ki.

A menedékhely 50 férőhellyel rendelkezik. 2010 óta van lehetőség időszakos férőhelybővítésre. Ezen keretek között a téli krízisidőszakban plusz 25 személy fogadására nyílt lehetőség. 2018. év folyamán az igénybe vevők átlagos száma 50 fő volt.

Az éjjeli menedékhely igénybe vevőinek korcsoportos bontása (fő)						
	18-39 év	40-59 év	60-64 év	65-69 év	70 év feletti	Összesen
2013	15	29	7	1	0	52
2014	16	23	7	2	3	51
2015	14	22	6	1	2	45
2016	14	22	6	1	2	45
2017	16	23	7	2	3	51
2018	15	21	8	6	0	50

Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat

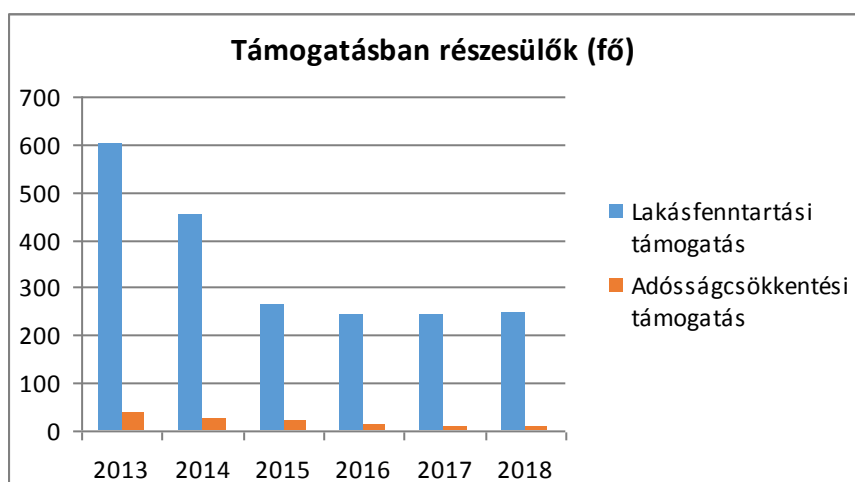
e) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzat rendszeres települési támogatásként lakásfenntartási támogatást nyújt a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez. A támogatás összege 3000-6000 Ft/hó, mely kérhető víz-, fűtés-, villany-, közös költség, albérleti díj kifizetéséhez. A támogatás jövedelemhatárhoz kötött.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma *	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2013	602	37
2014	452	27
2015	265	21
2016	244	13
2017	245	8
2018	247	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Polgármesteri hivatal,
*lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatás

A lakhatást segítő további önkormányzati támogatások

Az önkormányzat lakbértámogatást nyújt a nem önkormányzati vagy nem állami tulajdonú bérleményekben lakó bérlő és a vele egy háztartásban élő családtagjai részére szociális helyzetük alapján, a lakás bérleti díjának viseléséhez. A támogatás mértéke a lakbér 50-55-60%-a, maximum 20-25-30.000 Ft lehet. A támogatás jövedelemhatárhoz kötött. A rendőrség létszámhelyzetének javítása és a közterületi jelenlét fokozása érdekében rendőr albérleti támogatást vehetnek igénybe az állomány tagjai, mértéke maximum 20.000 Ft/hó.

Támogatások adatai

év	Lakbértámogatás	Rendőrbérleti támogatás
2013	45	5
2014	41	5
2015	33	5
2016	40	6
2017	59	3
2018	58	4

Otthonteremtéssel kapcsolatos önkormányzati támogatások (családok támogatása, letelepedési támogatás)

Az önkormányzat családok támogatása címen támogatást nyújt azoknak az oroszlányi családoknak, házaspároknak, illetve egyedülálló szülőknek, akik kizárólag Oroszlány város közigazgatási területén kívánják lakást venni, vagy építkezésbe kezdeni.

Letelepedési támogatás igénybevételének lehetősége is adott a városban azoknak a munkavállalóknak, akik munkahelye oroszlányi székhelyen, vagy telephelyen bejegyzett. A támogatás másik feltétele, hogy a munkavállaló legalább 6 hónapja Oroszlányon dolgozzon, és a városban kívánjon letelepedni. A bemutatott időszakban látható, hogy a családok támogatása segítségét egyre kevesebben veszik igénybe, ugyanakkor a városban letelepedni kívánók száma

2017-ben majd hatszorosára nőtt az előző évhez viszonyítva. Az utóbbi két évben 45 személy/család élt a lehetőséggel.

Otthonteremtéssel kapcsolatos támogatásokban részesülők száma		
	Családok támogatása	Letelepedési támogatás
2013	13	1
2014	7	3
2015	3	2
2016	8	5
2017	3	28
2018	2	17
Forrás: Polgármesteri hivatal		

f) eladósodottság

Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. A települési önkormányzat határozatában megjelölt időponttól adósságkezelési szolgáltatásban részesítheti a rászoruló családokat, ill. személyeket. Adósságkezelési tanácsadó szakember segíti az ügyfeleket adósságterheik csökkentésében, megszüntetésében. Az adósságkezelési szolgáltatás a család- és gyermekjóléti központ szervezetén belül működik. Ezen keretek között az adósságkezeléssel foglalkozó szakember egyéb szolgáltatást/szolgáltatásokat is felajánl ügyfeleinek. Az önkormányzat a települési támogatással a lakhatási költségek körébe tartozó díjtartozások közül a távhő-szolgáltatási díj, áramdíj, víz- és csatornahasználati díj, lakbérhátralék és a közös költséghátralék fajtákat kezeli. Az adósságterhekkel küzdő családok közül többeknek van valamelyest magasabb jövedelmük, mint a rendeletben megszabott. Ez az összeg a programba kerüléshez sok, de a rezsiköltségek és a hitelek miatt a terhek teljes körű kifizetéséhez már kevés. Kiemelendő, hogy az önkormányzat rendelete lényegesen (50%-kal) megengedőbb, mint a Sztv. erre vonatkozó minimális elvárása. Azonban a kedvezőbb feltételek mellett is kevesen tudják igénybe venni a szolgáltatást. A mutatókból látható, hogy évről évre kevesebben veszik igénybe a támogatási formát, amelyet a város nem kötelező feladatként biztosít az adósságterhek csökkentése érdekében.

Év	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2013	37
2014	27
2015	21
2016	13
2017	8
2018	8

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Oroszlány város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában (ITS) 9 városrészt határoz meg. Külterületként a KSH felosztását alapul véve két területet nevesít, Majkpuszta-Madárhegy és a Német és Nyíres dűlők területét.

Majkpuszta-Madárhegy területe magába foglalja a műemléki védettségű Majki remeteség területét a környező kultúrtájjal, benne a Bányászati Múzeum területét. A terület nagy turisztikai vonzerővel bír. Ezen a területen igen kevesen laknak, összesen 23 fő. A kevés lakossal összhangban a lakások száma is alacsony, a városrészben 11 db lakás található. Ezek közül 2 lakás tartozik alacsony komfortfokozatba, illetve 2 lakás a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakás kategóriába.

Az ITS adatai alapján a Nyíres dűlőben levő 63 lakás 46%-a alacsony komfort fokozatú, a városi átlagot (2,9%) jelentősen meghaladja. Az egyszobás lakások aránya ötszöröse a városi átlagnak, a német dűlői szegregátumnál is jóval magasabb. A Német dűlőben levő 32 lakás 43%-a alacsony komfort fokozatú, a városi átlag ehhez képest 2,9%. Az egyszobás lakások aránya négyszerese a városi átlagnak, a Nyíres dűlői szegregátumnál viszont alacsonyabb. Az ITS adatai a dűlőkben bejelentkezett lakosok vonatkozásában adnak információt.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület a 314/2012 (XI.8.) Korm. rendelet értelmezésében a szegregációs mutatóval lehatárolt olyan egybefüggő terület, amelyen az alacsony társadalmi státuszú családok koncentráltan élnek együtt vagy a társadalmi státuszcsökkenés jelei tapasztalhatók, ezért a területen közösségi beavatkozás szükséges. Lehet önálló településrész, de részét képezheti egy vagy több településrésznek is.

A 2011-es népszámlálás adatai alapján több településrész lehatárolásra került, mint szegregált és szegregációval veszélyeztetett terület, de valódi szegregátumról csak 2 külterületi városrészben beszélhetünk.

A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke Oroszlányban 35% feletti a két külterületi településrész (Nyíres dűlő és Német dűlő) esetében.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

A dűlők bemutatásához az Önkormányzati Szociális Szolgálat által elvégzett szükségletfelmérések információit építjük be.

A Német, Nyíres dűlő a Borbála lakóteleptől délre, az iparterülettől nyugatra lévő, belterületi kertes mezőgazdasági terület. Keskeny dűlőút-hálózat, sűrű telekosztás, számos kisebb-nagyobb lakó- üdülő- kertgazdasági épület, hétvégi ház a jellemző. Északi részét kettéosztja a bányát az erőművel összekötő szénszállító szalagpálya. Távolsága a város centrumában található szolgáltatásoktól legkevesebb 2 km. A gyermekek közintézménybe eljutását naponta két buszjáratral segíti az önkormányzat, mely az idei évben meghosszabbított távon érhető el a dűlőkben lakók számára.

A Német dűlő és a Nyíres dűlő korábban rendezett, kiskertes pihenő övezet volt. Az épületek ennek megfelelően kerültek kialakításra, amelyek e céloknak megfeleltek, de infrastruktúrával kevésbé ellátottak és szakszerű téliesítésük zömében nem megoldott.

A rendszerváltást követően a város rosszabb anyagi és szociális körülmények között élő nagy számban települtek ki a város külterületét képező dűlőkbe, ahol sok esetben komfort nélküli, tartós lakhatásra csak korlátozott módon alkalmas kiskertes házakat vásároltak, vagy bérelnek. A külterületekre való kitelepülés oka többek között az, hogy a város belterületén lebontásra kerültek azok az egészséget is veszélyeztető lakások, amelyek megfizethetőek voltak számukra.

2011-ben és 2016-ban az **Önkormányzati Szociális Szolgálat munkatársai elvégezték a Német dűlő és a Nyíres dűlő lakosságának körében azt a szükségletfelmérést**, amely számszerűsített formában is információkat nyújthat az itt élő emberek problémáira, szükségleteire vonatkozóan.

A kérdőíves szükségletfelmérés idevonatkozó tapasztalatai:

A felmérés során a szakemberek 220 (lakott) ingatlant számoltak össze, amelyek közül 115 ingatlanban élnek életvitelszerűen, míg 105 ingatlan az eredeti funkciójának megfelelően kihasznált, kiskertes tulajdonosai vannak.

A lakás célra használt ingatlanok 80%-ában nincs csatorna, vagy derítő, 71%-ában nincs vezetékes ivóvíz. Közegészségügyi szempontból kiemelkedően fontos, hogy közel 60%-ukban nincs WC (kerti WC sem). A területen a fűtő kút és villanyszolgáltatás érhető el magasabb arányban. Habár a fűtő kút sokak számára megoldást jelent a vízhez jutás szempontjából, ugyanakkor gyakran ivóvízként is alkalmazzák, – gyermekek esetében is rendszeresen – amely külön problémát jelent az egészség védelme szempontjából, hiszen a kutak vize ivóvízként nem használható fel.

A háztartások nagy része csupán az alapvető háztartási eszközökkel felszerelt. Legmagasabb arányban tűzhely, mobiltelefon, TV készülék, mosógép (80%-94%) található. Vasaló, mikrohullámú készülék, rádiókészülék közelítően 60%-uk számára elérhető. Számítógéppel és más szórakoztatóelektronikai berendezéssel a háztartásoknak már csak legfeljebb harmada rendelkezik.

A felmérés adatai alapján az itt élők 67%-a gyalog, és/vagy 53%-ban kerékpárral, és/vagy 29%-ban gépkocsival, és/vagy 12%-ban busszal, és/vagy 4%-ban motorkerékpárral közlekednek. Legfőbb problémának a rossz közvilágítást, az útviszonyokat, a közbiztonság helyzetét, a személtelhelyezés és -szállítás körülményeit foglalmazták meg a megkérdezettek.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Az ingatlanok kapcsán érintettek száma a számlálás alapján 554 fő. Az érintettek közül 332 fő él a dűlőkben életvitelszerűen, akik közül 130 fő iskoláskorú. A háztartásokban élők koreloszlását tekintve tapasztalható, hogy nagyon magas, 45% a 18 év alatti korcsoportéhoz tartozók aránya. A 19-30 évesek 16%-ot képviselnek, az 51 év felettiak pedig a háztartások tagjainak 21%-át teszik ki.

A háztartások tagjainak 20%-a kereső, 6%-a segélyezett, 42%-a iskolás, óvodás, bölcsődés, 5% ellátatlan, 16% nyugdíjas, 7% pedig gyermekével van otthon. Az adatok alapján sejthető, hogy viszonylag alacsony arányú aktív keresőnek szükséges magas arányú eltartottak mindennapi megélhetését biztosítani, kiegészítenie.

A válaszadók 2/3 része 8 befejezett általános iskolai osztállyal, vagy annál kevesebbel rendelkezik, s csupán 1/5 részük bír valamilyen szakmai képesítéssel. Feltételezhetjük, hogy az alacsony végzettségűek magas arányát figyelembe véve a területen élők munkaerőpiaci státusza meglehetősen gyenge.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A vizsgált időszakban nem érzékelhetőek olyan folyamatok, amelyek a veszélyeztetett területek átrendezésére utalnának.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Oroszlány Város Önkormányzata az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvénynek megfelelően az egészségügyi alapellátások körében gondoskodik: a háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásban jelenleg 9 körzetben 8 területi ellátással rendelkező felnőtt háziorvos dolgozik, 2018-tól 1 háziorvosi körzetet két másik körzet háziorvosa helyettesítéssel lát el. A gyermekek részére szervezett háziorvosi ellátás 4 körzetében 3 gyermekorvos dolgozik. Egy körzetben két másik körzet háziorvosa helyettesít. A háziorvosok mindegyike vállalkozó háziorvos, akikkel az önkormányzat feladatátadási szerződést kötött. Oroszlányon a fogászati alapellátást 4 fogorvos biztosítja. A járóbeteg szakellátás Oroszlány és a járás lakói számára széleskörűen biztosított. 5 gyógyszertár található a városban. Központi orvosi és gyógyszertári ügyelet helyben vehető igénybe. A nappali rendelés idején túl központi orvosi ügyelet működik a városban a járás területére vonatkozóan. Az ellátást feladatátvállalási megállapodás keretében az Inter-Ambulance Zrt. biztosítja. A fogászati ügyelet igénybevételére megállapodás keretében Tatabányán van lehetőség. A alapellátás és a járóbeteg szakellátás mellett 2003 óta krónikus fekvőbeteg ellátás az Ápolási Intézetben történik.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2013	0	9	5
2014	0	9	5
2015	0	9	5
2016	0	9	5
2017	0	9	4
2018	0	9	4

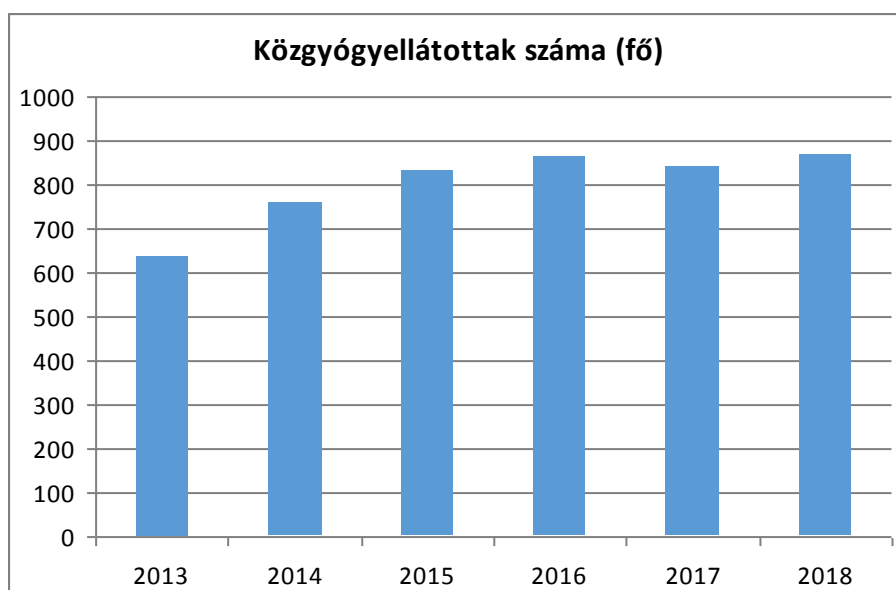
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A **közgyógyellátás** a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A vizsgált időszakban alanyi jogon, normatív alapon, méltányossági alapon kaphatott valaki közgyógyellátási igazolványt 2015. március 01-ig. Ekkor a méltányossági alapon megállapítható közgyógyellátási forma jogszabályváltozás következtében megszűnt. Az önkormányzat helyi rendeletével települési támogatás formájában, gyógyszerköltségek finanszírozására ad támogatást, elsősorban azokra tekintettel, akik a közgyógyellátásra nem jogosultak, de magas gyógyszerköltségük és alacsony jövedelmük miatt segítségre szorulnak. Az adatok alapján látható, hogy az ellátásra szorulóak száma 2015-ben meghaladta a 800-at, 2018-ban 233-mal többen vették igénybe a támogatást, mint 2013-ban. Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2013	637
2014	760
2015	830
2016	863
2017	839
2018	870

Forrás: TeIR, KSH Tstar

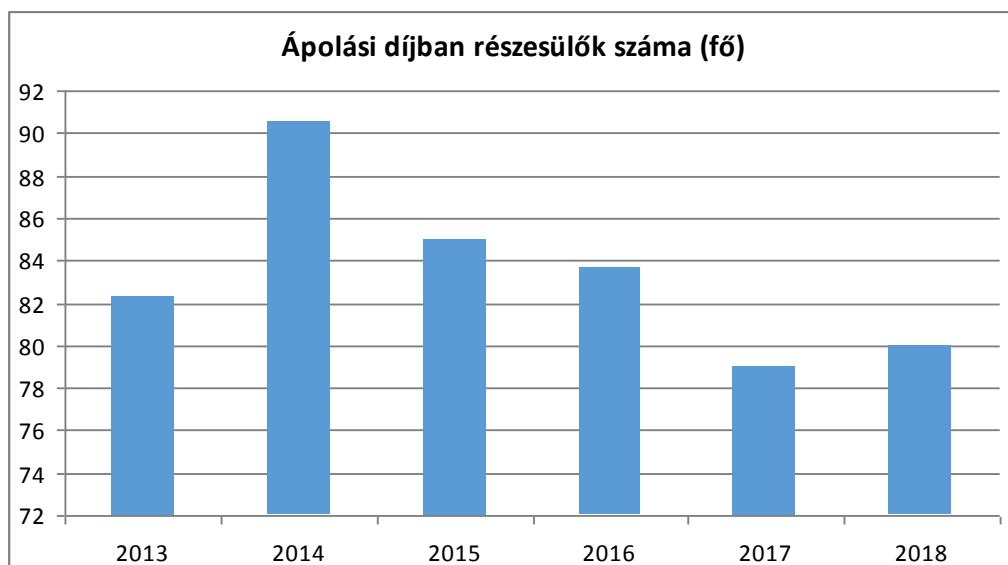

Az **ápolási díj** a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. Az ápolási díjban részesülők száma 80 körüli az időszakban. 2014-ben volt a legmagasabb, ekkor elérte a 90 főt a támogatásban részesülők száma. Az ellátás többféle formában adható: alanyi jogon, fokozott ápolási díj címén, valamint méltányosságból, melynek jogosultsági feltételei a helyi rendeletben kerültek szabályozásra. Problémát okoz, hogy magas azoknak az igénylőknek a száma, akik már régebben kiestek a munkaerőpiacról, és a jogosultsági feltételeknek e miatt nem felelnek meg. Az alanyi és a fokozott ápolási díj 2013. január 01. napjától a járási hivatal hatáskörébe került, a méltányossági alapon adható ápolási díjat az önkormányzat rendszeres települési támogatás kereteiben állapítja meg.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2013	76,3	6	82,3
2014	85,6	5	90,6
2015	80	5	85
2016	81,7	2	83,7
2017	78	1	79
2018	78	2	80

Forrás: TelR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A kisgyermekkorai kötelező szűrések a házi gyermekorvosi és a területi védőnői ellátásokban státuszvizsgálatok keretében történnek. Korábban a védőnői szolgálat az óvodákban is ellátott szűrési feladatokat, azonban jogszabályi rendelkezésre a feladat kikerült a szolgáltatások köréből. Az óvodások körében az egészségneveléshez kapcsolódó feladatellátás történik a védőnők részéről. Az iskolások esetében 2 iskolai védőnő megelőző tevékenysége biztosított.

Kötelező népegészségügyi szűrések már nincsenek. Nincs kimutatás arról, hogy az ingyenes szűrővizsgálatokat a lakosság milyen arányban veszi igénybe. Az önkormányzat 2016-tól támogatja a humán papillomavírus elleni védőoltást a 13 éves korosztályhoz tartozó fiúgyermek számára.

Az óvodavezetők véleménye szerint nagyon fontos lenne, ha az óvodásoknál évente az óvodákban végeznének a gyermekorvosok, védőnők rendszeres szűréseket.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő ellátásokhoz az arra rászoruló gyermekek hozzáférnek, a **fejlesztést segítő szakembereket a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Oroszlányi Tagintézménye biztosítja.** A Szakszolgálat 9 területen végez felzárkóztatást, nyújt esélyegyenlőségre irányuló szolgáltatást. A pedagógiai szakszolgálat szolgáltatásait a 0-23 éves korú gyermekek, fiatalok körében látja el, a járás egészében. Az intézményben gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó és gyógytestnevelő képzettségű munkatársak dolgoznak együtt. A más intézményben alkalmazott szakemberekkel együttműködnek az intézmény munkatársai. Logopédiai szűrővizsgálatot végeznek minden év szeptemberében a 3 éves és az 5 éves óvodások körében. Ezen kívül képességmérő szűrővizsgálattal mérik az összes 5 éves gyermeket. Azon gyermekek szüleinek, akiknek az eredménye valamilyen részterületen elmaradást mutat, felajánlják a fejlesztés szolgáltatásait. Gyógytestnevelést az általános és középiskolákban végeznek jellemzően. Járási Szakértői Bizottság tevékenység keretében vizsgálatot végeznek intézményi vagy szülői kezdeményezésre, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek meghatározása céljából. **A sajátos nevelési igény (SNI) minősítés megállapítása a Megyei Szakértői Bizottság feladatkörébe tartozik.** Nevelési tanácsadás keretében történnek a fejlesztések és a pszichológiai tanácsadás. A gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés és gondozás (röviden: korai ellátás) során nagy hangsúlyt fektetnek a preventív tevékenységre. Ennek érdekében a bölcsődében logopédus, gyógypedagógus szakemberek végeznek kiscsoportos fejlesztéseket, valamint Baba-mama klubfoglalkozásra várják azokat a gyermekeket szüleikkel, akik intézményes nevelésben még nem részesülnek. Ennek a munkának köszönhetően jelentősen nőtt az ellátottak száma az elmúlt néhány évben. Ennek szakmai hátterét az a társszakmák közötti együttműködés jelenti, melyet a 2016-ban megtartott első konferenciát követően évente megtartanak. Nehezíti a munkájukat az a tendencia, hogy egyre összetettebb problémákat diagnosztizálnak a gyermekeknél, melyek kezelése speciális tudást igényel. Az erre irányuló képzések viszont legtöbb esetben nagyon drágák és nehezen lehet bejutni a résztvevők számának limitáltsága miatt.

Fontosabb szakmai tevékenységek

A nevelési tanácsadás feladata a szülővel az első problémafeltáró beszélgetés lebonyolítása, a gyermek, a tanuló adaptív viselkedésének, szociális érettségének felmérése, ennek

eredményeképpen tanácsadásban részesítés vagy a szakszolgálati ellátásba vétel szükségességének meghatározása.

A logopédiai ellátás feladata a beszédindítás, a hang- beszéd- és nyelvfeljárdési elmaradás, a beszédhibák és a nyelvi-kommunikációs zavarok javítása, a diszlexia, a diszortográfia, a diszgráfia, a diszkalkulia kialakulásának megelőzése a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson.

A tankerületi szakértői bizottság feladata a vizsgálatok esetében a harmadik életévét betöltött gyermek, tanuló teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerint orvosi vizsgálata, a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítása vagy kizárása és az ehhez kapcsolódó felülvizsgálatok elvégzése, a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megállapítása. Ha a tankerületi szakértői bizottság megítélése szerint a gyermeknél a sajátos nevelési igény valószínűsíthető, saját vizsgálatának dokumentációját és annak eredményeit, a vizsgálat alapján tett megállapításait, valamint a rendelkezésükre álló egyéb iratokat megküldi a megyei szakértői bizottság részére.

A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása keretében az intézmény feladata a korai tehetségfelismerés, tehetségazonosítás, amelynek során a tehetség életkori megjelenését figyelembe kell venni. A tehetséges gyermek személyiségfejlődésének támogatása, szükség esetén további megsegítésre irányítás, önismereti csoport szervezése és vezetése a tehetséges gyermekek részére, tanácsadás, támogatás a szülőknek, konzultáció a pedagógus részére, közös tehetség- tanácsadási fórum szervezése, speciális tehetségprogramban való részvételre javaslat adása, a tehetségazonosítás. A tehetséggondozás feladatát ellátó pszichológus szakmai kapcsolatot tart a feladatellátási körzetében működő tehetségfejlesztő programok vezetőivel és az iskolapszichológussal, óvodapszichológussal.

A korai fejlesztés feladata a komplex koragyermekkorai intervenció és prevenció: az ellátásra való jogosultság megállapításának időpontjától kezdődően a gyermek fejlődésének elősegítése, a család kompetenciáinak erősítése, a gyermek és a család társadalmi inklúziójának támogatása. A korai fejlesztés és gondozás tevékenységei a komplex gyógypedagógiai fejlesztés, tanácsadás, a társas, a kommunikációs és nyelvi készségek fejlesztése, a mozgásfejlesztés és a pszichológiai segítségnyújtás.

A gyógytestnevelés feladata a gyermek, a tanuló speciális egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatása, ha az iskolaorvosi vagy szakorvosi vizsgálat gyógytestnevelésre utalja.

A szakszolgálat szakemberei nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy egyetlen gyermek se maradjon ki a fejlesztések sorából, akinek arra szüksége van. A Gyermekjóléti szolgálat munkatársai ebben hatékony segítséget nyújtanak. Segítségükkel elérhetők és megszólíthatók azok a családok, ahol segítségre van szüksége a gyermeknek, de a szülők valamilyen formában akadályozottak, vagy nem együttműködők. A jövőben is az a cél, hogy minden gyermek hozzáférhessen az ellátáshoz lakóhelyétől, a szülők szocializáltságától, anyagi helyzetétől függetlenül.

A KEM Pedagógiai Szakszolgálat Oroszlányi Tagintézménye főbb szakmai adatai					
	2013/ 14	2014/ 15	2015/ 16	2016/17	2017/18
Nevelési tanácsadás	293	194	166	587	309
Logopédia	138	149	139	377	621
Szakértői tevékenység	184	435	287	227	403
Tehetséggondozás	10	15	5	12	9
Korai fejlesztés	1	5	4	0	44
Gyógytestnevelés	271	237	232	240	183

Az SNI-s gyermekek fejlesztését a Benedek Elek EGYMI szakemberei látják el, utazó gyógypedagógusi ellátás keretében.

Az SNI tanulók száma nagymértékű emelkedést mutat a többségi óvodákban és iskolákban. A gyermekek ellátására az integráló pedagógusoknak időben fel kell készülniük. Nehezíti a gyermekek beilleszkedését, hogy több esetben autizmus spektrumzavarral, vagy egyéb pszichés zavarral is érintettek a tanulási nehézség, vagy zavar mellett.

Pozitív tapasztalatok: a helyben nyújtott szolgáltatásokkal a szülők terhei nagymértékben csökkennek, hiszen nem kell megszervezniük, hogy munkaidő után vigyék el gyermeküket külön fejlesztésekre. **A szakértői véleményben előírt ellátást minden gyermek megkapja oktatási nevelési intézményében, a benttartózkodás alatti időszakban. Annak érdekében, hogy az SNI tanulók ne morzsolódjanak le és ne legyenek folyamatos kudarcoknak kitéve, szükséges a többlet jogok, szakértői véleményekben rögzített könnyítések betartatása.** Az integráló pedagógusok felkészítése az együttnevelésre, a módszertani intézmény szakemberei segítségével történik tanácsadás, szakmai napok, tájékoztatók keretében. Korábbi pályázataik elősegítették az inkluzív neveléshez szükséges feltételrendszer kiépülésének támogatását az integráló intézményekben. Mentor programjaik segítségével a szülőknek és a pedagógusoknak próbálnak segítséget nyújtani. Támogatják az intézményeket a gyermek fogyatékosági típusához igazodó speciális környezet kialakításában is.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az étkeztetést az önkormányzat a fenntartásában működő bölcsőde és óvodák esetében saját főzőkonyhák működtetésével biztosítja. A tankerületi központ fenntartásban működő Hunyadi Mátyás Általános iskola, a József Attila Általános Iskola, a Benedek Elek EGYMI Általános Iskolája, a Hamvas Béla Gimnázium tanulói számára az önkormányzattal kötött megállapodás alapján a Bakos és Társai Bt. nyújtja a szolgáltatást. A Tatabányai Szakképzési Centrum Eötvös Loránd Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája tanulói a gimnáziumban veszik igénybe a közétkeztetést. Az étkeztetés minőségbiztosítása érdekében több uniós pályázat keretében korszerűsítette a vállalkozás az ételkészítés, szállítás és tálalás konyhatechnológiáit.

A Benedek Elek EGYMI óvodai csoportjai az Önkormányzati Szociális Szolgálat keretein belül működő bölcsődében készített ételt kapják.

Az ételkészítés során törekednek a friss, lehetőség szerint helyben termelt alapanyagok beépítésére, az egészséges táplálkozás elvárásainak megfelelő gyermekétkeztetés biztosítására.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Oroszlányon számos lehetőség adott a sportolásra. Az iskolák tornatermein túl a Gárdonyi Sportcentrumban műfüves labdarúgópálya, tornaterem, extrém játszópark, játszótér vehető igénybe. **Az önkormányzatnak fontos célja, hogy minden gyerek sportoljon, lehetőséget kapjon arra, hogy egészséges felnőtté váljon.** Az iskolák udvarain kialakított sportpályák a szünidők idején is nyitottak. A városi uszodában gyermekúszás keretében ingyenesen tanulhatnak meg úszni a gyermekek. A városban számos sportegyesület működik, amelyek a versenysportban és a szabadidősportban egyaránt kiváló eredményekkel rendelkeznek és sok oroszlányi lakost megmozgatnak. 2016-ban került átadásra a felújított Krajnyik „Akác” András Sportcsarnok, amely a kosárlabda fellegvára Oroszlányban. Súlyemelés, ökölvívás, futball területén találhatóak még pályázati és önkormányzati forrásból felújított korszerű létesítmények a városban, melyeket az itt élők igénybe vehetnek.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátások széleskörű palettáját biztosítja az arra rászoruló személyek, családok számára. Az alapellátás keretében elérhetőek a családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali klubja, nappali melegedő szolgáltatásai az **Önkormányzati Szociális Szolgálat általi biztosításával. A hajléktalan helyzetbe kerültek számára heti rendszerességgel elérhető az utcai szociális munka eszköztára is. A tatabányai telephelyű Tábita Alapszolgáltatási Központ házi segítségnyújtással egészíti ki az önkormányzat szolgáltatásait. A **szociális szakellátás** keretében idősek átmeneti otthona és hajléktalanok éjjeli menedékhelye érhető el a város lakói számára. A **gyermekvédelmi alapellátások** biztosításával gyermekjóléti szolgáltatást nyújt a gyermekjóléti szolgálat és központ. A **gyermek napközbeni ellátása** keretében legkisebbek számára bölcsődei szolgáltatás vehető igénybe. **Átmeneti gondozás** biztosított a családok átmeneti otthonában a lakhatásukban és egyéb körülményükben veszélyhelyzetbe került családok számára. Az otthonban krízisellátás is működik a családon belüli erőszak áldozatai számára.**

Oroszlány város Szociális koncepciója részletesen elemzi az ellátásokat és meghatározza a fejlesztés irányait, feladatait. A tartós elhelyezés az időskorúak számára nehezen elérhető. Az elhelyezést nehezíti a hosszú várakozási idő az idősek otthonaiban.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatás igénybevétele kapcsán nincs ismeretünk hátrányos megkülönböztetésről, a település valamennyi lakosa egyenlő eséllyel veheti igénybe a szolgáltatásokat.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az alacsony jövedelmű személyek, családok számára érhetőek el a városban. Az önkormányzat több, nem kötelezően ellátandó szolgáltatást nyújt, reagálva a valós igényekre.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Oroszlány Város Önkormányzata törekszik a lakossággal való közvetlen kapcsolat kialakítására. Rendszeresített, intézményesített formája a fogadóóra, a lakossági fórum, a közmeghallgatás, és a folyamatos tájékoztatás. Ennek érdekében működteti az egyes média-felületeket, ezek az Oroszlányi Városi Televízió, a 2840 című Oroszlány város hivatalos lapja, a városi honlap, valamint a közösségi oldalak.

Közösségi szintéreként az **Oroszlányi Közösségi Szintér és Könyvtár (OKSZIK)** kell kiemelni. A legtöbb rendezvénynek, programnak az intézmény biztosít teret. A rendezvényeken a város lakosságának széles köre részt vesz. Közösségi élet szinterei a **városban működő civil szervezetek által működtetett klubok, körök** is. Többségüknek az Oroszlányi Közösségi Szintér és Könyvtár

ad helyet, lehetőséget a közösségi élet folytatására. Számos program található a kulturális, karitatív, képességfejlesztő, továbbá a szabadidő hasznos eltöltésére irányuló tevékenységek között, amelyek a közösségi életet színesítik. Ide sorolhatók a városban működő nyugdíjas klubok, csoportok is. Nem elhanyagolható a **Bányász Klub és Rendezvényház** közösségépítő tevékenysége. Számos program ad teret a közösségi életnek. **Közösségi szintérenként működnek a nemzetiségi önkormányzatok helyiségei** is. Sok programmal, rendezvénnyel mozgatják meg a közösségeket. Az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében fontos szerepet tölt be a **Nyíres dűlőben működtetett Szolgáltatóház és rendezvényei**, melyet a Szociális Szolgálat munkatársai működtetnek. A városban működő **sportegyesületek, -körök** eredménye nem csak az elért helyezésekkel, hanem a sportoló fiatalok életfelfogására, életmódjára gyakorolt pozitív hatásával is mérhető.

Az önkormányzat és intézményei, a nemzetiségi önkormányzatok, a településen működő civil szervezetek partnerként együttműködnek.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen roma és szlovák nemzetiségi önkormányzat működik. A szlovák nemzetiségűek hagyományápolásához kapcsolódó rendezvények a város valamennyi lakója számára elérhetők, nagyon várt események. Hozzájuk kapcsolható etnikai konfliktus nem volt a városban. Romák nem romák között a korábbi években tapasztalt konfliktusos helyzet nem látható a településen. Az önkormányzat és intézményei mindig keresték a megoldásokat a jelentkező problémákra. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a nehézségek jó irányba vitték el a város közösségét.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A városban több civil és egyházi szervezet működik, melyek egyik fő tevékenysége az adománygyűjtés és annak elosztása. A civil szervezeteknek fontos szerepe van a helyi közösségek életében a kultúra, a sport és a közösségek fejlesztése területén. Ezek a szervezetek az önkéntes munka bázisainak számítanak, fogadnak és irányítanak olyan önkénteseket, akik erre jelentkeznek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Az Oroszlányi Roma Nemzetiségi Önkormányzat vezetőjének tájékoztatása alapján, Oroszlányon 700 körüli a roma származásúak száma. A 2014 évi választások során 400 fő adta le szavazatát, ennek eredményeként működnek. Pozitív elmozdulás látható a roma lakosság körében az életmód tekintetében. Többen közülük ki tudtak lépni a közmunka világából és az Ipari Parkban helyezkedtek el. Igényesebbek lettek a környezetükre, próbálnak komfortosabb otthont teremteni maguknak, fürdőszobát alakítanak ki. A vezetékes vízvezeték csatlakozás többük igényeként jelenik meg. Az országos jó példák motiválják a helyi roma fiatalokat is. Egyre többen tanulnak tovább az általános iskola befejezése után. Legtöbbjük szakmát tanul, ez óriási előrelépésnek nevezhető. Büszkéek arra, hogy 1 fiatalnak sikerült diplomát szerezni körükből. Többen sportolnak közülük, a futball, a kosárlabda és a küzdősportok a kedvenceik a fiataloknak. Kulturális és sportrendezvények széles tárházát kínálják fiataloknak és idősebbeknek egyaránt. Kirándulásokat szerveznek, más településeken lépnek fel táncukkal.. A felújított irodahelyiségük több programjuk és a próbák helyszíne is. Jó a kapcsolatuk a települési önkormányzattal és a Szociális Szolgálattal.

Részt vesznek a Nyíres – Német dűlők közösségfejlesztését célzó programban. Nem hagyható figyelmen kívül az, hogy a roma közösség tagjai között többen élnek nehéz élethelyzetben, rossz körülmények között. A szükségét szenvedőknek ruha és egyéb adományokkal, ügyek, problémák intézésével, érdekeik képviselésével segítenek.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés a szociális alapon igénybe vehető bérlakás a városban	A bérlakás program kiszélesítése lehetőségének vizsgálata
Az 50 éven felüliek magas arányba vannak jelen a munkanélküliek körében	Munkaerőpiaci integráció elősegítése, kiemelt figyelem a Foglalkoztatási Paktum megvalósítása során a korosztályra
A nehéz élethelyzetbe került személyek (magas gyógyszerköltségek, adósságcsapda esetén) nem rendelkeznek kellő információval a számukra rendelkezésre álló lehetőségekről	Tájékoztatás, információ eljuttatása valamennyi háztartáshoz
A fejlesztésre szoruló gyermekek körében egyre összetettebb problémákat diagnosztizálnak a szakemberek, a kezelésükhöz szükséges képzések finanszírozása nehézséget jelent	A képzésekhez jutás támogatása
A Nyíres és Német dűlőkben élők lakhatási színvonalának alacsony szintje közegészségügyi problémák táptalaja	A jelenleg is megvalósuló egészségnevelési programok folytatása, pályázati lehetőségek igénybevétele komfortosabbá tételükhöz
A dűlőkben élők társadalmi kohéziója továbbra is támogatást igényel.	A közösségfejlesztés folytatása célzott programokkal, közművelődési szolgáltatások fejlesztése a szegregációs területen.
Nagyon rossz a hajléktalansággal veszélyeztetett személyek egészségi állapota	A célcsoporthoz tartozók körének egészségfejlesztő programok nyújtása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek védelmének jogszabályi alapját az Alaptörvény rendelkezései teremtik meg, figyelemmel a Gyermek Jogairól szóló Egyezmény rendelkezéseire. A hivatkozott jogszabályok alapján került sor a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) megalkotására. A törvény elismeri egyebek mellett a gyermek mindenkinek felett álló érdekét. Előírja a szülők közös felelősségét a gyermek neveléséért és fejlődésének biztosításáért, a gyermek különleges védelmét a bántalmazás és elhanyagolás bármilyen formája ellen, biztosítja a szellemileg vagy testileg fogyatékos gyermek fokozott védelmét, a gyermek megfelelő életszínvonalhoz, egészséges fejlődéshez való jogát.

A törvény célja, hogy a gyermek esélyegyenlőségének növelése érdekében megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a feladatra vállalkozó természetes és jogi személyek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel nyújtsanak segítséget a gyermek e törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermek veszélyeztettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Oroszlányon a 18 év alattiak száma a vizsgált időszakban 3151 és 3266 fő közötti értéket mutat. 2014-ben voltak legkevesebben a 18 év alattiak, 2017-ben láthatóak legnagyobb számban a népességben. 2018-ban 3200 fős adatot láthatunk. A település demográfiai adatainál mutattuk be életkori arányukat és jellemzőjüket a népesség egészében.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A Gyvt. 5. § n) pontja szerint a veszélyeztettség olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A Gyvt. 15. § (4) bekezdés b) pontja alapján a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések egyike a védelembe vétel.

A védelembe vétel esetén a gyermeket még nem emelik ki a családból, az intézkedés célja a család helytelen életvezetésének megváltoztatása. A védelembe vett gyermek és szülei számára a gyámhatóság magatartási szabályokat ír elő. Ezek a gyermek veszélyeztettségének enyhítését, megszüntetését célozzák, betartásuk kötelező. A gyámhatóság felhívja a család- és gyermekjóléti központot a védelembe vételhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatok eszményesítésének ellátására, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálattal együtt a védelembe vétel melletti szociális, gyermekjóléti segítő munka biztosítására. A család- és gyermekjóléti központ egyéni gondozási-nevelési tervet készít, amelyben meghatározza a család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítője, a család- és gyermekjóléti központ eszményesítésére, a szülő és a gyermek azon feladatait, amelyek a gyermek veszélyeztettségének megszüntetéséhez szükségesek.

Az időszak adatait tekintve fontos megjegyezni, hogy **a gyermekjóléti szolgáltatás rendszere 2016-ban átalakult.** Kettévált az alapellátási forma, a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szolgáltatások és a tanácsadás a **Gyermekjóléti központ** feladatkörébe került, az önkéntes együttműködésen alapuló segítőtevékenység a **Gyermekjóléti szolgálat** feladataként került meghatározásra.

A szakemberek minden évben felmérték, összesítették a veszélyeztetett gyermekek körét, számát. 2016-tól a kategóriába tartozó gyermekek felmérése az előző évektől eltérő szempontok alapján történik, a jelentős különbségnek ez a magyarázata. E mutatók alapján **az utóbbi 3 évben láthatóan nőtt a veszélyeztetett gyermekek száma.** A védelembe vett gyermekek tekintetében 2015-ben tapasztalhatóak jobb adatok. Meg kell jegyezni, hogy Oroszlányon évek óta nagyobb a védelembe vett gyermekek száma, aránya a megyei átlagnál. Figyelemfelkeltő a tendencia, amelyet

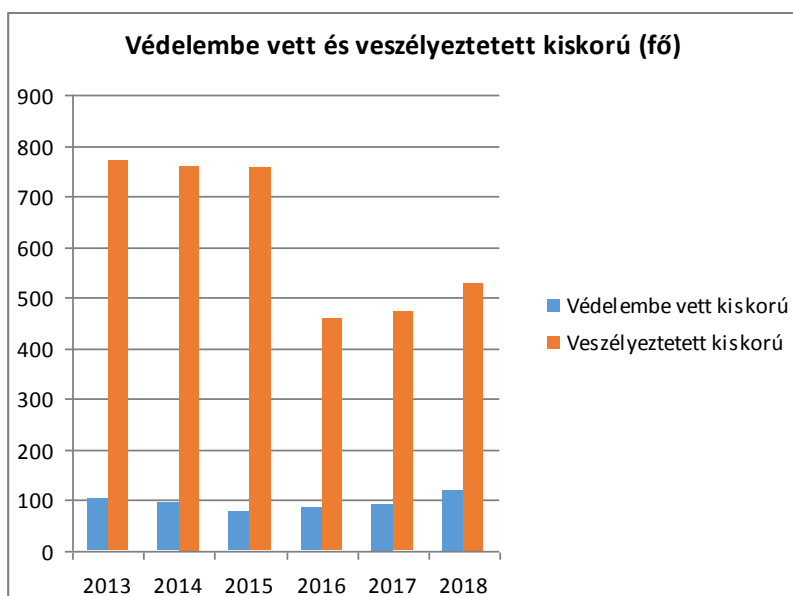
2016-tól látunk. Folyamatosan emelkedik a hatósági intézkedéssel magatartási szabályok betartására kötelezett gyermekek száma, **2018-ban közel 32%-kal több gyermek volt védelembevétel keretében, mint az azt megelőző évben.**

A magas számok mögöttes okaként feltételezhető, hogy felnőtté vált egy generáció, akik közül többen alanyai voltak a gyermekjóléti szolgáltatásnak. Szocializációjukban erősebbeknek bizonyultak az őket ért negatív környezeti hatások. A gyermekük nevelése során az átörökített mintát alkalmazzák. A védelembe vett gyermekek közül többen élnek nagycsaládban. Előfordul közöttük 8 gyermekes család is. Az utóbbi években egyre több olyan gyermek kerül a szakemberek látókörébe, akinek a családja nem küszködik mindennapi megélhetési gondokkal. Több alsó- és középosztályba sorolható család esetében tapasztaltak a szakemberek tudatmódosító szer használatát a szülőknél. A negatív tendencia következményeit becsülni lehet, helyi és rendszerszintű eszköz kezelése szükséges a megoldásához.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2013	102	770
2014	96	760
2015	76	756
2016	85	460
2017	91	473
2018	120	530

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Gyvt. módosítása kapcsán 2018. szeptember 1-től a Központ számára kötelező feladattá vált az **óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység**. A szakemberek így napi szinten megjelennek az oktatási és nevelési intézményekben, segítvén ezzel a pedagógusokat, gyermekeket és a gyermekek családjait.

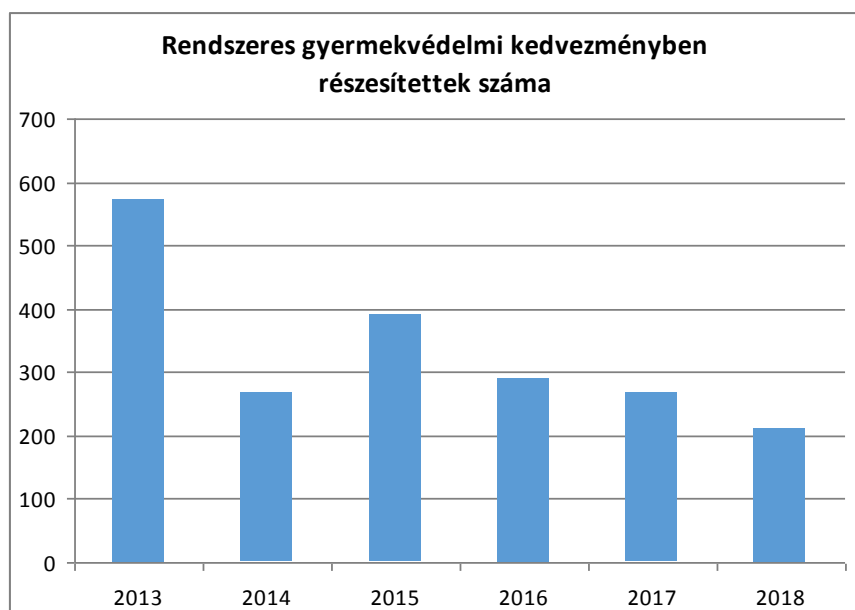
A törvényalkotó legfontosabb célként a prevenciót tartotta szem előtt, hogy a súlyosabb probléma megjelenése előtt a megfelelő segítséget megkaphassák az iskolába és óvodába járók. Pozitív tapasztalatokat fogalmaztak meg a pedagógusok a szolgáltatással kapcsolatban.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg. A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása**. A támogatás megállapításával a nevelési, alapfokú oktatási intézményekben 100%-os étkezési térítési díj kedvezmény, középiskolákban 50%-os kedvezmény vehető igénybe. Évente 2 alkalommal a hátrányos helyzetű gyermekes családok gyermekenként 6000 Ft támogatást kaphatnak, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6500 Ft a támogatás összege. Az adatokból látható, hogy kedvezően alakul a támogatásra jogosultak száma. A kiugróan magas értéket mutató 2013 évet követően 2015-ben láthatunk nagyobb mutatót, az ezt követő években folyamatos csökkenés tapasztalható.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2013	573,5
2014	267
2015	390
2016	288,5
2017	266
2018	210
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok	

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A segélyezési rendszer 2015 évi átalakítását követően **rendkívüli települési támogatás keretében van lehetőség** a gyermekes családok támogatására, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Az átmeneti segély támogatási forma mellett a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok esélyeinek növelése érdekében tanulást segítő, ösztönző támogatások vehetők igénybe a városban.

Gyermekek / fiatalok tanulását segítő támogatásokban részesülők száma			
	Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj	Arany János Tehetséggondozó Program	Tehetséges, szociálisan rászoruló tanulók továbbtanulási támogatása
2013	56	4	86
2014	36	3	57
2015	29	3	44
2016	15	3	37
2017	24	3	19
2018	28	1	18
Forrás: Önkormányzati adatok			

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. **A támogatásban a bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermekek részesülhetnek.** A rászoruló középiskolások 50%-os étkezési térítési díjkedvezményt kaphatnak az étkezés árából. Az ingyenes étkeztetésben részesülő általános iskolások száma a bemutatott időszakban több mint felére

csökkent. Az óvodások körében folyamatosan emelkedő mutatók tapasztalhatók, több mint ötszörösére nőtt az ingyenesen étkező kisgyermek száma az óvodákban. Ennek magyarázata a vonatkozó jogszabályváltozás lehet, az óvodások esetében a szülő jövedelemre vonatkozó nyilatkozata alapján állapítják meg az ellátásra jogosultságot.

A 2017/2018-as tanévtől az 1-8. évfolyamon, valamint a középfokú intézmények 9. évfolyamán a tanulók térítésmentesen kapják tankönyveiket. Ez magyarázza az ingyenes tankönyvellátásban részesülő tanulók számának emelkedését.

2016. január 1-jén lépett hatályba a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosítása, amely alapján önálló gyermekvédelmi természetbeni ellátásként került meghatározásra a **szünidei gyermekétkeztetés**, és új ellátásként a települési önkormányzat jegyzője által kötelezően biztosítandó a feladat. Az étkezésre a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű kiskorú gyermekek jogosultak. Bölcsődei vagy óvodai nevelésben részesülő gyermekek részére az intézmény zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, iskolás gyermekek részére a tavaszi, őszi, téli szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, nyári szünetben pedig legalább 43 munkanapon köteles a jegyző megszervezni és biztosítani a szünidei gyermekétkeztetést. Az óvodáskorúak esetében nem releváns a támogatásforma, ugyanis ügyeletes óvoda szolgáltat a bezárások idején. A támogatást igénybe vevők száma az iskolások esetében folyamatos csökken.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2013	112	341	319	322	na*	138
2014	100	290	210	312	-	126
2015	376	221	192	399	-	109
2016	449	199	191	565	-	97
2017	481	180	249	601	-	81
2018	539	147	372	863	-	69

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok, * megszűnt

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma alacsony az oktatási, nevelési intézményekben Oroszlányon. A bölcsődében 1 kínai kisgyermek veszi igénybe a napközbeni ellátási formát. Keveset már beszél magyarul, társaival és gondozóival kezdettől jó volt a kapcsolata. Az óvodákban 11 gyermek kettős állampolgár, 3 fő külföldi. Beilleszkedésük a közösségbe zökkenőmentes, magyar anyanyelven is beszélnek. Régebben a külföldiek száma

nagyobb volt az óvodákban, az utóbbi időszakban a szülők többsége a honosítást kéri. Az iskolákban 23 gyermek érkezett külföldről, egy kivételével jól beszélnek magyarul. Többségük kettős állampolgár. 1 magyarul nem beszélő mongol kislány számára egy évig nyelvtanulást biztosítottak, addig magántanulóként órákat kapott, illetve bemehetett osztályához a többi órára. Problémaként fogalmazható meg az, hogy más szinten érkeznek a gyermekek az iskolákba, a felzárkóztatás nagy terhet ró a pedagógusokra és a gyermekekre egyaránt.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Szociális Szolgálat szakemberei által elvégzett **szükségletfelmérés alapján 332 fő él életvitelszerűen a Nyíres és Német dűlőkben**. A háztartásokban élők koreloszlását tekintve tapasztalható, hogy nagyon magas, 45% a 18 év alatti korcsoportéhoz tartozók aránya. Az előzőekben bemutatott körülményeket tekintve komoly deficittel indulnak a felnőttkorba az itt élő gyermekek. **A felmérésben megkérdezettek 85%-a a KSH 2008-ban megállapított létminimum szintje alatt él.** A dűlőkben élők életkörülményei eleve esélyegyenlőséget hordoznak magukba. A nagy távolság, a lakhatási körülmények, az utak minősége, a szolgáltatások távolsága nehezíti a telepen élő gyermekek életét. **A dűlőkben tapasztalt körülmények, folyamatok veszélyeit felismerve a város döntéshozói telep-rehabilitációs programot fogadtak el, indítottak el 2012 novemberében.** Az előzőekben már kifejtett két program uniós pályázat finanszírozásában valósult/valósul meg. A pályázat keretében Szolgáltató ház kialakításának körülményeit teremtették meg. A kialakított szolgáltatások a telepen élők szükségletéhez igazodnak. Mosás, tisztálkodás igénybevételenek lehetősége mellett közösség építésére irányuló programokkal nyújtanak segítséget az itt élő gyermekek pozitív irányú szocializációs folyamatához. A gyermekek könnyebb bölcsődébe, óvodába és iskolába jutása érdekében meghosszabbított buszjáráttal segítenek. A program keretében képzések valósultak meg, melyek segítségével különféle keretekben jövedelemhez jutottak, jutnak a bevontak. Komoly kertgazdálkodás működik a telepen, mely mintája lehet más telepek számára. A gyermekek esélyegyenlőségének elősegítése érdekében a megfontolandó a dűlőkben a Biztos Kezdet Gyerekház program indítása.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Oroszlány Város Önkormányzata az 1997. évi CLIV. törvénynek megfelelően az egészségügyi alapellátások körében gondoskodik a háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról és az iskola-egészségügyi ellátásról.

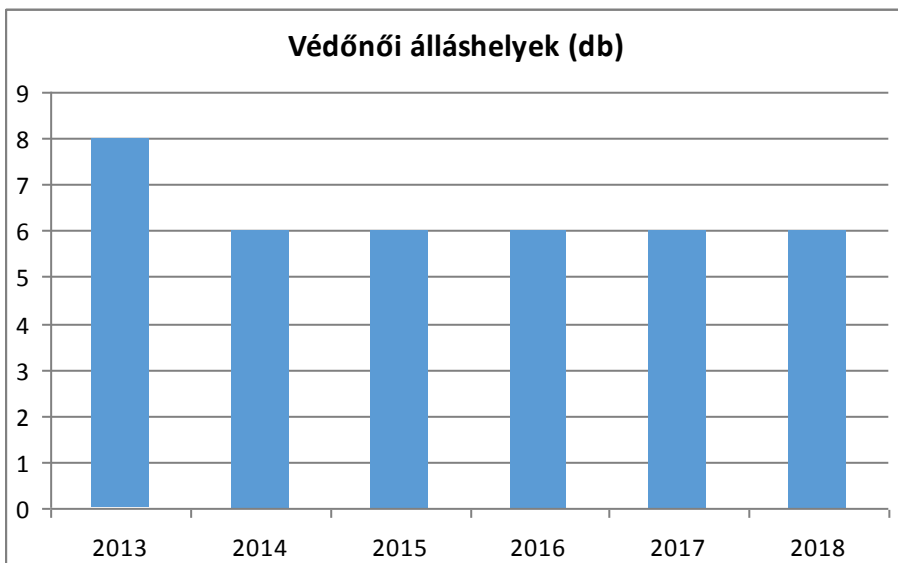
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

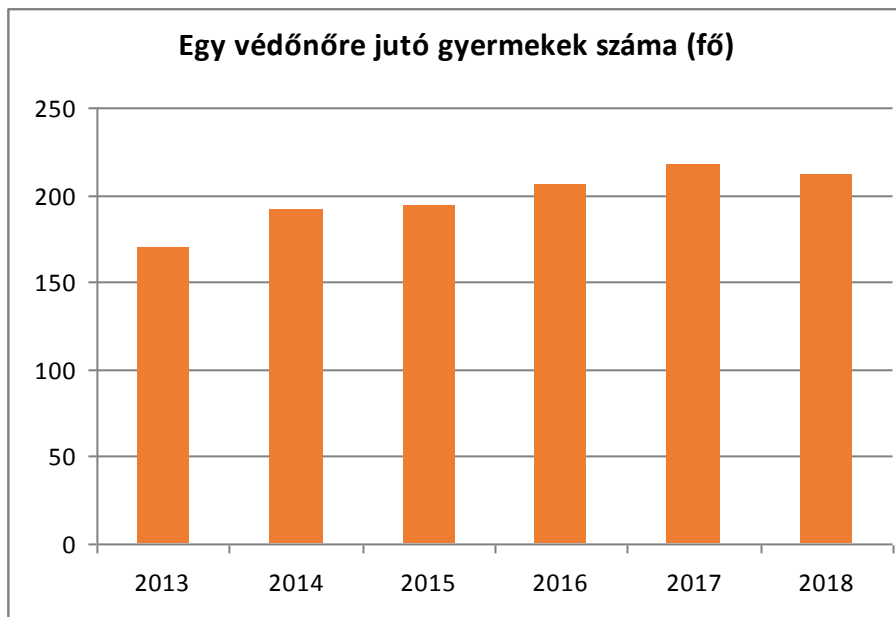
Oroszlányon 6 területi védőnő látja el a 0-6 év közötti gyermekek gondozását. Az anyaságra való felkészítés, a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, a várandós és gyermekágyas anyák gondozása a gyermekek esélyegyenlősége szempontjából fontos területek. 2 iskolai védőnő segíti az oktatási intézménybe járó gyermekeket.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	8	170
2014	6	191
2015	6	194
2016	6	206
2017	6	219
2018	6	216

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A területen jelenleg 8 felnőtt háziorvos és 3 házi gyermekorvos dolgozik. A felnőttek esetében 18 év feletti korosztály tartozik a praxisokhoz, a gyermek és fiatalok korosztályt a gyermek háziorvosok fogadják. A felnőttek esetében oroszlanói lakosok alkotják a betegkört. A házi gyermekorvosok által ellátottak között több a környező községekben élő gyermek is található. A gyermekorvosi ellátás egyéb alapadatai a 3.6. a) alfejezetnél találhatóak. 2013-2015 években 5 gyermekorvosi körzetnek volt orvosa. A vizsgált időszakban egy gyermekeket ellátó orvos meghalt, egy pedig nyugdíjba vonult. 2017-től 4 gyermekorvosi körzet van Oroszlányon, 3 gyermekorvos látja el a település gyermekeit. A saját körzetük mellett egy körzetben 2 gyermekorvos helyettesít.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma
2013	0	13908	3330	0	5
2014	0	13 850	3288	0	5
2015	0	13 600	3311	0	5
2016	0	13780	3301	0	4
2017	0	13 810	3306	0	3
2018	1	13 489	3339	0	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

c) 0–7 éves korúak speciális ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A **0-3 éves gyermekek korai fejlesztés** feladatait a Komárom-Esztergom Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Oroszlányi Tagintézménye biztosítja. Ide vonatkozó tevékenységét a 3.6. c) alfejezetében fejtettük ki.

Az óvodáskorúak speciális igényeire **gyógypedagógiai óvodai nevelést a Benedek Elek EGYMI gyógypedagógiai óvodai intézményegységében biztosítanak 3-8 éves korig**. Két csoportban várják az apróságokat. Az óvoda értelmileg akadályozott és autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek nevelését, fejlesztését látja el. Autista specifikus fejlesztésekkel, TSMT fejlesztéssel, egyéb mozgásterápiákkal, vízi terápiával egészítették ki 2013-tól nevelési programjukat.

Az értelmileg akadályozott gyermekek óvodai nevelése az időben elkezdett korai fejlesztésre épül. Kis lépések elvét alkalmazva, a gyermekre jellemző, cselekvésbe ágyazott gondolkodást figyelembe véve, olyan képességfejlesztést valósítanak meg, amely a gyermekek egyéni erősségeire épül, kellő időt, alkalmat biztosít a játékos feladatok végrehajtására, önálló törekvéseik megvalósítására.

Az intézmény óvodai nevelési programja tartalmaz autizmus specifikus kiegészítéseket, babzsákos fejlesztéseket is. A gyógypedagógiai óvodában megvalósul a sérült gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó, harmonikus személyiség fejlesztése. A fejlesztés kiterjed a mozgás, az értelmi, az érzelmi, a beszéd és a kommunikáció fejlesztés területeire. A hatékony gyógypedagógiai fejlesztés alapvető eleme a család és az óvoda nevelési elveinek egymáshoz közelítése, a közös célok kitűzése. Az óvodai nevelő munka során az „Add a kezed” program helyi viszonyokhoz történő adaptációját alkalmazzák. A programot kiegészítették újszerű babzsákos és zeneterápiás foglalkozásokkal. A változtatásokat indokolta a csoportokban magas létszámmal jelenlévő autista gyermekek aránya és a gyermekek egyéni szükséglete.

d) gyermekjóléti alapellátás

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását-nevelését végző intézmény. Azoknak a 20 hetestől 3 éves korú gyermekeknek a nevelését-gondozását vállalja, akiknek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátásukat, illetve szociális, vagy egyéb ok miatt szükséges az intézményi gondoskodás a számukra.

A bölcsődei nevelés-gondozás – az első intézményi keretek között megjelenő szocializációs szintér – gyermekközpontú, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik. A korai életkorban a családi minta a meghatározó. A bölcsődei nevelés ezt kiegészítő, támogató, mintanyújtó szerepet vállal, annak érdekében, hogy a gyermekek fizikai, emocionális és szociális szükségletei teljes mértékben kielégítettek legyenek.

A 156 férőhelyes bölcsőde évek óta „telt házzal” működik. A 2018-ban felvett gyermekek közül nem volt hátrányos helyzetű, 5 főt halmozottan hátrányos helyzetűnek ítélték. Ennek oka

elsősorban a rossz lakhatási körülmények, vagy a lakhatás elvesztése és a munkanélküliség okozta anyagi ellehetetlenülése a családnak. A gyermekek fizikai elhanyagolása, a rendszeres tisztálkodás hiánya többször előfordult. A család- és gyermekjóléti szolgálat javaslatára 23 kisgyermek került a bölcsődébe 2018-ban. Az összes beíratott gyermek 15-16%-a tartozik a szociális szempontból felvettek körébe. Ez a lehetőség nagyon fontos támogatás az esélyegyenlőségük növelése érdekében.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2013	1	154	27	0
2014	1	156	25	0
2015	1	156	24	0
2016	1	156	22	0
2017	1	156	24	0
2018	1	156	23	0

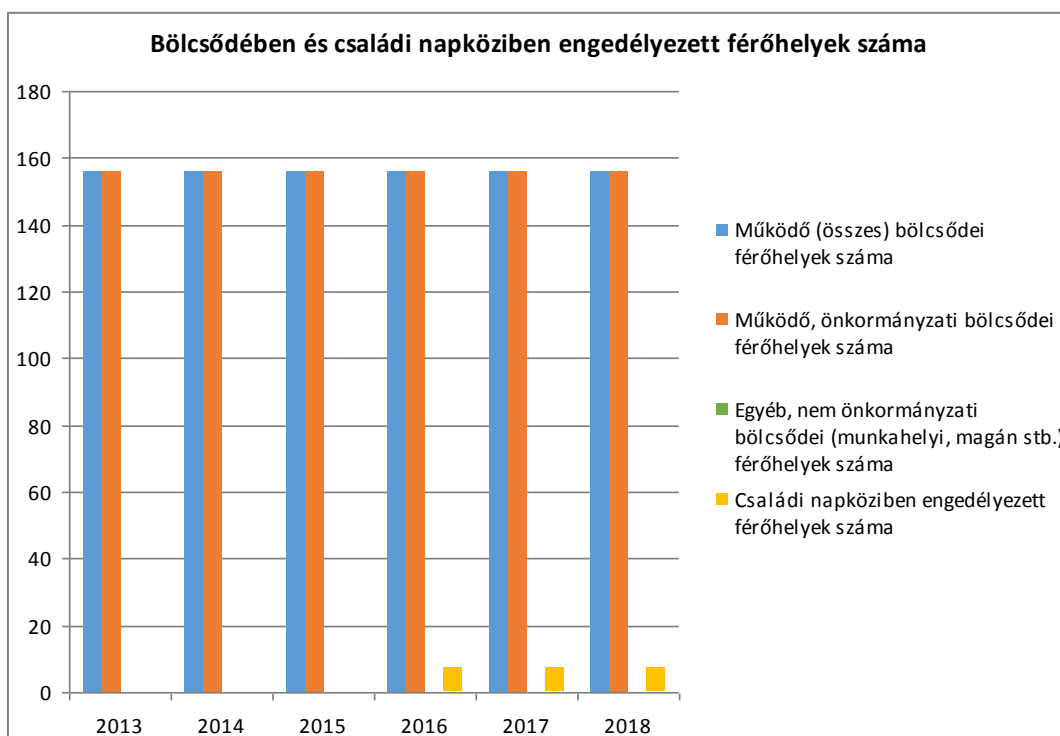
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A napközbeni ellátás férőhelyei Oroszlányon

4.3.4. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én)
2013	156	156	0	-
2014	156	156	0	-
2015	156	156	0	-
2016	156	156	0	7
2017	156	156	0	7
2018	156	156	0	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatok

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosításának alapján 2016. január 1-től átalakult a gyermekjóléti szolgáltatás rendszere. Kettévált az alapellátási forma, a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szolgáltatások és a tanácsadás a Gyermekjóléti központ feladatkörébe került, az önkéntes együttműködésen alapuló segítőtevékenység a Gyermekjólét szolgálat feladataként került meghatározásra. **Oroszlány városban az Önkormányzati Szociális Szolgálat látja el a gyermekvédelem jogszabályban meghatározott feladatait.** A gyermekek védelmében jelentős szerepet töltenek be a jelzőrendszer tagjai. Tevékenységük koordinálása a Gyermekjóléti központ feladata.

A Gyermekjóléti szolgálat 2018-ban 211 családot támogatott együttműködési megállapodás keretében. A Gyermekjóléti központ közreműködésével hatósági intézkedés alapján 2 fő ideiglenes hatállyal került elhelyezésre. 79 nevelésbe vett gyermekkel és 3 fő szakellátásból kikerül fiattal kapcsolatosan végzett tevékenységet. A gyermekvédelem védelembe vételre vonatkozó adataikat a 4.1. a) alfejezetében részletesen kifejtettük. A gyermekek védelme érdekében fontos szerepe van a központ speciális szolgáltatásainak.

A család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásainak biztosításával cél, hogy az ellátási területen élő gyermekeket, családokat olyan eszközökkel erősítsék meg, amelyekkel csökkenthetők az őket fenyegető veszélyeztetettségi tényezők. Cél továbbá, hogy a hatósági intézkedés igénybevételével megelőzhető legyen a gyermek családból történő kiemelése, a szülői készségek, képességek megerősítésével segítsék a gyermekek visszakerülését a vér szerinti családjukba. Segítségnyújtanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséhez és megszüntetéséhez. Széleskörű támogatást nyújtanak a gyermekek ellátására, gondozására, testi, szellemi fejlődésére, szocializációjára vonatkozó szülői, gondozói, támogatói tevékenység ellátásához.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Az Önkormányzati Szociális Szolgálat szakemberei segítenek a családoknak krízishelyzetük megoldásában. 2016. január 1-től átalakult a család- és gyermekvédelem rendszere. Ettől az időponttól kezdve **nem válik élesen ketté a felnőtt és a gyermek krízisellátás**. A gyermekjóléti szolgálat ellátja a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés szociális törvényben megfogalmazott feladatait.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Oroszlányon **a gyermekek átmeneti gondozása feladatainak ellátására családok átmeneti otthona szolgáltatása biztosított 2000 áprilisától**. Az átmeneti gondozási hely a gyermek és szülője, illetve várandós anyja számára alaptevékenységként biztosítja az átmeneti gondozást, illetve szülő és gyermeke együttes lakhatását otthonoszerű elhelyezés formájában, segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez. A családok átmeneti otthona szociális és mentális problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került, otthontalanná vált családokat fogad, elsődlegesen Oroszlány közigazgatási területéről. A működési engedélyben meghatározott férőhelyszám 38 fő, amelyből **hat férőhelyen, hozzátartozók közötti erőszakot elszenvedett nőket, anyákat, gyermekeket fogad az intézmény** az ország egész területéről. Krízishelyzetben rendkívüli települési támogatás vehető igénybe a településen. Erre vonatkozóan adatokat a 3.3 a) alfejezetében mutattuk be.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Egészségfejlesztés tanórai keretben és azon túl is biztosított a gyermekek számára. A **testnevelés órák, a diáksportkörök** elsődleges célja a gyermekek jó testi, szellemi és lelki egészségének biztosítása, mozgáskultúrájának fejlesztése, megfelelő kondíciójának megteremtése. **Alsó és felső tagozatosoknak, valamint a középiskolásoknak tömegsport foglalkozásokat, szakköröket és művészetoktatást is biztosítanak**. Ezen felül a városban **több sportegyesület is kínál sportolási lehetőségeket**. A gyermekek tanórai és tanórán kívüli sportolási lehetőségeit szolgálják az Önkormányzat által létesített sportolási helyszínek, a Krajnyik „Akác” András Sportcsarnok, a Chudik Lajos Városi Sporttelep, az Oroszlányi Sportkomplexum, a Városi Uszoda és az iskolák tornatermei-sportudvarai.

Az önkormányzat fentiek mellett éves költségvetésében biztosított keretből támogatja a városi sportegyesületeket, szervezeteket, sportrendezvényeket.

Oroszlány Város Sportkoncepciójában került megfogalmazásra az esélyegyenlőség biztosításának fontossága a sport területein. Eszerint a sportban rendszeresen és folyamatosan figyelemmel kell kísérni és támogatni szükséges a kiemelkedő tehetségeket a különböző

sportágakban, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra. Kedvezmények biztosításával, új lehetőségek megkeresésével, ösztönzésekkel kell segíteni az e körbe tartozók bekapcsolódását a sportba. A sport mindhárom területén megvalósuló integráció és az esélyegyenlőség biztosítása különösen alkalmas lehet a másság, a fogyatékoság széleskörű elfogadtatására. Az elkövetkező időkben fokozott figyelemmel kell fordulni a nők, a családok, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, fogyatékkal élők sportját előtérbe helyező kezdeményezések felé.

Az egészségfejlesztés a sportolási lehetőségek biztosításán kívül más területeken is jelen van a városban. A **védőnők fontos egészségfejlesztési feladatokat látnak el** a kisgyermekes családok körében. Az **egészséges életmódra nevelés programjai mindennaposak az óvodákban és az iskolákban.** A szegregátumban élő gyermekek egészségfejlesztése a telepprogramok keretében **kiemelt jelentőségűek.**

A város **civil szervezetei** programjainak palettáján is számos egészséges életmódra nevelést célzó rendezvény található meg.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A gyermekétkeztetés adatait, jellemzőit a 4.1. a) alfejezetében részletesen bemutattuk. A jelenlegi szabályozás alapján, az 1-9. évfolyamon minden diák térítésmentesen juthat hozzá a tankönyvekhez, ahogy a gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő diákok is. A 10-12. évfolyamon igényelni kell az ingyen tankönyvellátást. Igénylése esetén térítésmentes a tankönyvellátás a tartósan beteg, a sajátos nevelési igényű, a három- vagy többgyermekes családban élő, a nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a nevelésbe vett vagy utógondozói ellátásban részesülő diák számára. Az ingyenes tankönyvellátás adatait szintén a 4.1. a) fejezete mutatja be.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

A gyermekek oktatási, nevelési intézményeiben és a gyermekek védelmét szolgáló hatósági és szolgáltatási ellátások során, Oroszlányon nem tapasztalható hátrányos megkülönböztetés.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A város települési támogatásai körében több nem kötelezően ellátandó forma is megtalálható, amelyek hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások (pl.: adósságkezelés, családok átmeneti otthona ellátási forma biztosítása). Az Önkormányzati Szociális Szolgálat segíti a családokat élelmiszer, ruha és egyéb adományokkal. A civil és sportszervezetek is szerepet töltenek be a gyermekek, családok hátrányainak csökkentésében programjaik és juttatásaik révén.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A köznevelés kiemelt feladata a különleges bánásmódot igénylő – ezen belül a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók – nevelése, oktatása. A nevelés során figyelembe kell venni a gyermekek, tanulók speciális igényeit, egyéni képességeit a legeredményesebb fejlődésük, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedésük megteremtése érdekében. A köznevelési törvény szabályozása alapján, **Oroszlányon a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, a**

tanulók iskolai nevelése-oktatása két formában történik: - a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt, azonos óvodai csoportban, iskolai osztályban és az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, óvodai csoportban. A külön nevelést és oktatást megvalósító intézményben az oktatás gyógypedagógiai tanterv alapján történik. Az intézmények az óvodától az általános iskola befejezéséig biztosítanak feladatellátást. A közös -, vagy együttnevelésben részt vevő intézmények alapító okiratukban és pedagógiai programjukban meghatározottak szerint fogadják a sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az óvodai nevelés adatai

Az óvodai ellátás Oroszlányon 6 telephelyen, **Oroszlány Város Óvodái és a Benedek Elek EGYMI** óvodája keretében történik. **Oroszlány Város Óvodái** szakember-ellátottsága jónak mondható, egy fő a hiányzó szakemberlétszám. Az óvodákban folyamatosan történnek felújítások, korszerűsítések. 2017-ben a jelentkező igényekre reagálva új óvoda került átadásra a falu városrészen. A telephelyi óvodák: **Brunszvik Teréz Óvoda, Malomsori Óvoda, Táncsics Mihály Óvoda, Borbála-telepi Óvoda és a Meseliget Óvoda.** Helyhiány miatt nem kellett gyermeket elutasítaniuk a vizsgált időszakban. A város népességi adatait figyelembe véve az elkövetkező időszakban elegendő férőhely áll az óvodáskorú gyermekek rendelkezésére.

4.4.1. a) számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (összesített adatok)

Oroszlány Város Óvodái		
Az óvoda telephelyeinek száma	5	
Hány településről járnak be a gyermekek (Bokod, Kecskéd)	2	
Óvodai férőhelyek száma	610	
Óvodai csoportok száma	25	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	5-17	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	nyáron ügyeleti jelleggel	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	53	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	53	1
Ebből gyógypedagógusi diplomával is rendelkezik	2	-
Dajka	25	-
Ped. assziszt., óvodatitkár, pszichológus	10	0,5
Forrás: önkormányzati adatgyűjtés		

A Benedek Elek EGYMI gyógypedagógiai óvodája, új intézményegységként, egy csoporttal 2013 szeptemberében kezdte meg munkáját. A következő nevelési évtől már 2 csoporttal folytatta tevékenységét, a férőhelyek száma 16 fő. **Az óvodába való felvétel a Komárom-Esztergom Megyei Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján történik.** Nevelési év közben is érkeznek a csoportokba gyermekek. Így az októberi létszám átlagosan év végéig 3-4 fővel növekszik. Problémát jelent a folyamatos beszoktatás. Az óvoda értelmileg akadályozott és autizmus

spektrum zavarral küzdő gyermekek nevelését, fejlesztését látja el. Óvodai csoportjaik évről-évre változó összetételűek. A szülők az intézményt választják a gyógypedagógiai óvodában autizmus specifikus megsegítés, módszerek alkalmazása, értelmileg akadályozott gyermekek színvonalas ellátása miatt.

4.4.1. b) számú táblázat - Óvodai nevelés adatai – 2018. év

Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, óvoda, Általános Iskola és Kollégium		
Hány településről járnak be a gyermekek	8	
Óvodai férőhelyek száma	16	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7-től 17-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	Igények felmérése után változó	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	1	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma		
Gyógypedagógusok létszáma	2	1
Dajka/gondozónő	1	
Gyógypedagógiai asszisztens	2	
Kisegítő személyzet	0	
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés		

Az óvodás gyermekekre vonatkozó összesített adatok

Az időszak adatai alapján a 3-6 éves korú gyermekek száma csökkenő tendenciát mutat. 2015-2016 években 20 fővel kevesebb gyermek járt óvodába, mint az előző években. A három éves kortól kötelező óvodáztatás hatása megjelenik az beíratott gyermekek számában, 2016-tól a gyermekszám csökkenése ellenére nő az óvodások száma.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2013	690	24	560	5	532	1
2014	696	25	568	6	537	2
2015	667	26	552	6	524	2
2016	673	26	553	6	532	2
2017	658	27	570	6	557	2
2018	654	27	620	7	588	2
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés						

Oroszlány Város Óvodái szakmai és felújítási pályázatai

Oroszlány Város Óvodái szakmai pályázatai és felújítási munkálatai	
Esélyteremtő programok	Érintett intézmény
Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet pályázata – Kis felfedezők Erdei Óvodája	Oroszlányi Város Óvodái Táncsics Mihály Óvoda
EMMI tehetséggondozó pályázat- Varázsműhely	Oroszlányi Város Óvodái Táncsics Mihály Óvoda
Generáli – Szimba – Sószoza kialakítása	Oroszlányi Város Óvodái Malomsori Óvoda
EFOP 3.1.3. Kisgyermekkorai nevelés támogatása;	Oroszlányi Város Óvodái Borbálai és Táncsics Mihály Óvoda
Helyi Sportcélú pályázat	Oroszlányi Város Óvodái
Gondolkodj egészségesen	Oroszlányi Város Óvodái
Felújítás, bővítés:	
2013/14:	Sportpálya felújítás: Brunszvik Teréz Óvoda, Akadálymentesítés, fürdő felújítás Borbála Telepi Óvoda, Táncsics Mihály Óvoda , Malomsori Óvoda; Napelemes rendszer kialakítása Brunszvik Teréz Óvoda; Tornaterem parkettázása Táncsics Mihály Óvoda; Udvari játékok beszerzése Oroszlány Város Óvodái
2014/15	Brunszvik Teréz Óvoda elektromos hálózat felújítása (konyha; 1-2 csoport); internet biztosítása minden csoportban
2015/16	Malomsori Óvoda épület belső megújítása; Táncsics Mihály Óvoda egy gyerekmosdó felújítása, Brunszvik Teréz – redőnyök felszerelése
2016/17	Malomsori óvoda tető-homlokzat-ablakcsere, terasz; Táncsics óvoda: udvari tároló, járda, redőny, szúnyogháló felszerelése, folyosó tetejének szigetelése; Napocska csoport megnyitása, eszközbeszerzések – Malomsori óvoda
2017/2018	Brunszvik villamos korszerűsítés, tetőszigetelés; Meseliget óvoda külső-belső felújítása, eszközök beszerzése

Általános iskolai nevelés-oktatás

Oroszlányon a Tatabányai Tankerületi Központ fenntartásában 3 általános iskola található.

A Hunyadi Mátyás Általános Iskola általános tantervi oktatást végez minden osztályban, évfolyamonként 1 osztály matematikai irányultsággal működik. Tehetséggondozást folytat matematika, sport és a művészetek területén. Iskolai és diáksportkörü órakeretben lehetőséget biztosít a rendszeres sportolásra atlétikából, kosárlabdából, labdarúgásból. Ezeken tanulók kb. 15%-a vesz részt. Külső egyesületekben is sokan sportolnak (kosárlabda, futball, kajak, súlyemelés).

Az iskolában szakkörök működnek matematikából, magyarból, természetismeretből, idegen nyelvből, ezekre a tanulók 25-30%-a jár. Van robotika és sakk szakkör, énekkar és dráma szakkör is. A tanulási nehézséggel küzdő tanulók korrepetáláson vehetnek részt. Pályázati lehetőségeket maximálisan kihasználja az iskola: városi, tankerületi, megyei és országos pályázatok segítségével folyamatosan újul meg az infrastruktúra és az oktatási eszközpark. Jelenleg is benne van iskola egy digitális fejlesztést megcélzó pályázatban.

A József Attila Általános Iskola általános iskolai tantervi oktatáson túli speciális szolgáltatásai: matematika, angol emelt szint, Komplex Instrukciós Program, Komplex Alaprogram bevezetése.

Az Alaprogram célja a végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciók célú beavatkozásainak megalapozása. Egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket.

A mindennapos testnevelés miatt a tanulók 50%-a részt vesz valamilyen sportkörü foglalkozáson. Kézilabda, kosárlabda, balett-tanítás a fő profil. Az iskolában helyet biztosítanak a labdarúgás és cselgáncs városi sportkörnek, így tanítványaik könnyebben részt vehetnek edzéseiken.

Néptánc, angol, rajz, varró, asztalitenisz szakkör működik az iskolában. Az időszak egészében pályáztak. Pályázati keretekben valósult meg a felújítás, a bővítés és folyamatos programok, amelyek a gyermekek életéselyeinek javítását szolgálják.

A Benedek Elek EGYMI Általános Iskolája ellátja a sajátos nevelési igényű, értelmi fogyatékos és más társfogyatékossgal élő /érzékszervi-, mozgás-, beszéd-fogyatékos, autizmus spektrum zavar/ tanulók nappali rendszerű gyógypedagógiai nevelését-oktatását 1-8 évfolyamon. A megye egész területéről fogadják a tanulókat a szakértői bizottság véleménye alapján. Az oktatás-nevelés folyamatát áthatja a gyermekközpontság, az egyéni bánásmód érvényesülése, a szülőkkel partnerség építése.

Napközis foglalkozásokat és tanulószobai ellátást biztosítanak valamennyi tanuló részére. Az iskola nagy hangsúlyt fektet a gyermekek fejlesztésére. Kiemelt területek: téri tájékozódás, szenzomotoros integráció, kognitív képességek fejlesztése, dyslexia, dysgráfia és a dyscalculia, grafomotoros fejlesztés, logopédiai terápia, egyéb mozgásterápiák. Tanulóik a speciális nevelési szükségletekhez igazodó fejlesztést a rehabilitációs és rehabilitációs órákon kapják meg.

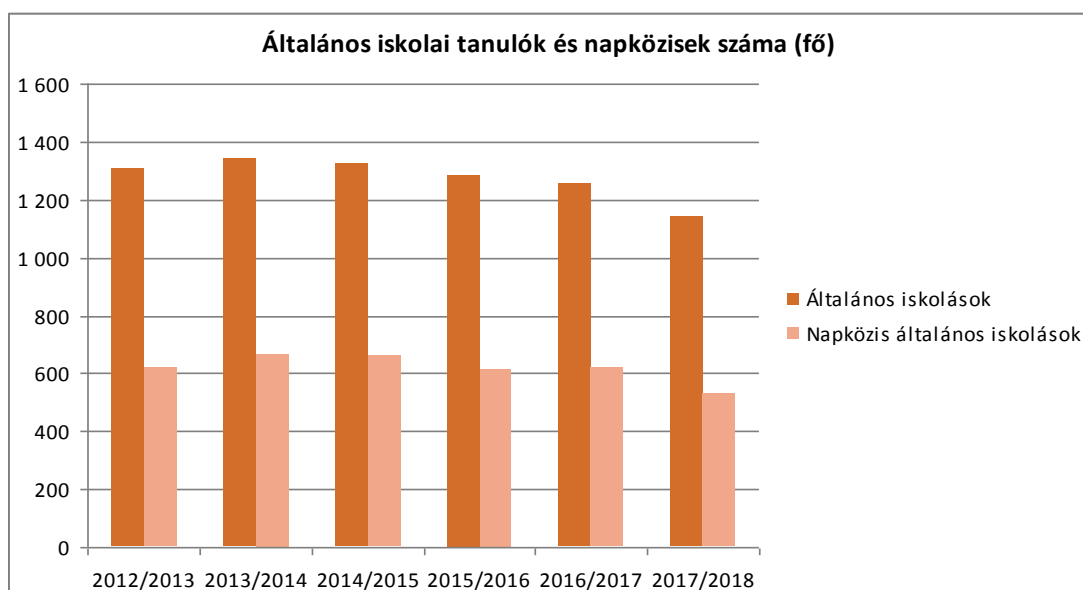
Szakköreik változatos lehetőséget nyújtanak a tanulók szabadidejének hasznos és tevékeny eltöltésére. Kínálatuk: sportkör, úszás, játék, dráma, furulya, kézműves, rajz, szöveg, informatika, íjás, ének-tánc szakkör.

Az általános iskolások száma a 2014/2015-ös tanévtől a gyermekek számának csökkenése következményeként folyamatosan csökken.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	667	641	1 308	618	47,2%
2013/2014	693	650	1 343	665	49,5%
2014/2015	675	649	1 324	660	49,8%
2015/2016	642	640	1 282	612	47,7%
2016/2017	636	621	1 257	621	49,4%
2017/2018	530	611	1 141	528	46,3%

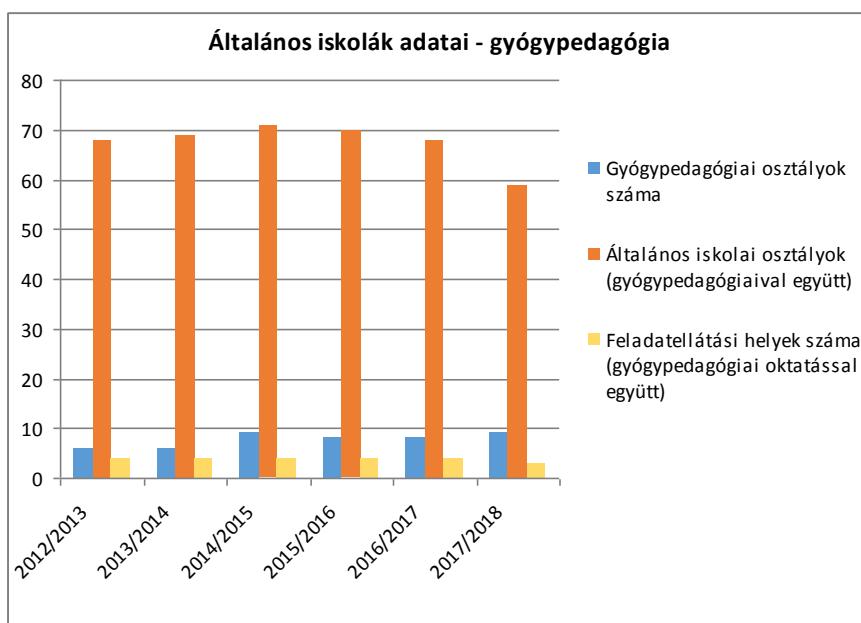
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Tankerületi Központ

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2012/2013	6	68	4
2013/2014	6	69	4
2014/2015	9	71	4
2015/2016	8	70	4
2016/2017	8	68	4
2017/2018	9	59	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Tankerületi Központ,

A Hamvas Béla Gimnáziumban általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés és oktatás történik. Az oktatás célja az alpműveltség megszerzése mellett a kétszintű érettségi vizsgára történő felkészítés, mely egyben felkészítés a felsőfokú iskolai továbbtanulásra, illetve munkába állásra. Az iskola emelt szintű oktatásai: angol, német, testnevelés, rajz és vizuális kultúra tárgyakban.

2015 nyarán tiszta profilúvá vált a Hamvas Béla Gimnázium. Ebben az évben nyerte el az „Ökoiskola” címet. Amióta csak gimnáziumi feladatokat látnak el egy-két tizeddel emelkedett az iskola tanulmányi átlaga, nőtt a neveltségi szint, a minimálisra csökkentek a fegyelmi problémák. A tehetség gondozás kiemelt feladat, a gimnázium tehetségpont. Az iskola minden diákja részt vesz valamilyen sportköri foglalkozáson.

Hamvas Béla Gimnázium				
Tanév	Tanulók száma	Bejárók száma	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma
2016/2017	271	92	18	38
2017/2018	277	103	17	131

A Tatabányai Szakképzési Centrum Eötvös Loránd Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája 1953-tól nyújt szakképzést a városban. Az iskola 2015. július 1-től a Tatabányai Szakképzési Centrum tagintézményeként működik. A korszerűen felszerelt intézmény képzései igazodnak az ipari parkban és a környéken működő gazdasági egységek igényeihez. 2018/2019-es tanévben gépgyártástechnológiai technikus, gyakorló ápoló, gépi forgácsoló, hegesztő, szociális gondozó és ápoló, ipari gépész, CNC gépkezelő és női szabó képzés történik az iskolában. A szakgimnáziumi képzés esti tagozaton működik. A gépgyártástechnológiai technikus képzése két éves, az első évfolyamon 13 fő, a második évfolyamon 6 fő folytatja tanulmányait.

Sportszakkör 2018/2019. tanévtől működik, heti négy órában. A Vörös István Alapítvánnyal kötött megállapodás keretében női és férfi futballcsapatuk is van. Az iskolában a tanulási idő alatt és a szabadidőben is pedagógiai segítséget nyújtanak a hátrányos helyzetű gyermekek számára. A Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíj rendszer keretében azon tanulók, akiknek a tanulmányi eredménye nem éri el a 2,51 átlagot, illetve tantárgyi bukásuk van, felzárkóztató oktatásban részesülnek.

A Benedek Elek EGYMI tagintézményeként működő Móra Ferenc Kollégium az Asztalos János u. 4. szám alatti épület első emeletén, 2-3 ágyas szobákban biztosít elhelyezést a diákok számára. A férőhelyek száma 77, mely a 15-20 évvel ezelőtti megjelenő igényekhez lett igazítva. A középiskolások számának csökkenése következtében a kollégisták létszáma is nagymértékű csökkenést mutat. Jelenleg 20 fő veszi igénybe ezt a szolgáltatást, melyből 18 fő középiskolás, elsősorban gimnazista, illetve a helyi szakiskola tanulója. Az általános iskolások sajátos nevelési igényűek, egy fő vidéki és egy tanuló orosz-lányi lakos, akiknek a nyugodt tanulási környezetet biztosítja a kollégium. Az étkezés a székhelyintézményben biztosított, tálalókonyha hiányában. Sportudvar került kialakításra a szabadidő hasznos eltöltésére. Szabadon választható foglalkozásaik: íjászat, labdajátékok, asztalitenisz, úszás, táblajátékok.

Az óvodás gyermekek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének főbb jellemzői

Oroszlány Város Óvodáiban a HH és HHH gyerekek száma a 2013-as évtől csökkenő tendenciát mutat. Az óvodáztatási, ingyenes étkezési és egyéb önkormányzati, illetve a Szociális Szolgálat által alkalmanként nyújtott támogatásoknak köszönhetően, csökkent a HHH-s gyerekek száma.

Felülvizsgálatok során többször előfordul, hogy a hivatal megszünteti a státuszt, illetve több esetben a szülők nem adnak be kérelmet a hátrányos helyzetű státusz újbóli megállapítására. A hátrányos helyzet okai az óvodák tapasztalata szerint: **ingerszegény környezet, mélyszegénység, több generáció visszamenőleg munkanélküli, elégtelen lakáskörülmények (komfort nélküli maximum 20 nm házak), szülők iskolázatlansága.**

Oroszlány Város Óvodái				
Összesített adatok	Óvodás gyermekek száma	Ebből hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű	Ingyenes étkezésben résztvevő óvodások száma	50 %-os kedvezményes étkezésre jogosultak száma
2013	524	111/68	112	92
2014	525	108/28	100	78
2015	511	5/39	376	0
2016	519	11/20	449	0
2017	544	3/26	481	0
2018	578	1/29	539	0

Benedek Elek EGYMI óvodai csoportok				
Összesített adatok	Óvodás gyermekek száma	Ebből hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű	Ingyenes étkezésben résztvevő óvodások száma	50 %-os kedvezményes étkezésre jogosultak száma
2012/2013	0	0	0	0
2013/2014	8	0	2	6
2014/2015	12	12	2	8
2015/2016	13	13	13	0
2016/2017	13	13	13	0
2017/2018	10	10	10	0

Az általános iskolás gyermekek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének főbb jellemzői

Mindhárom általános iskolában látható, hogy folyamatosan csökken a HH és HHH gyermekek száma az évek folyamán. **Hátrányos helyzetű tanulók körében a leggyakoribb problémák: a szülők alacsony iskolai végzettsége, anyagi nehézségek, lakhatási körülmények, gondozási hiányosságok, a gyermeknevelési módszerek hiánya, ingerszegény környezet, egészségtelen életmód.** A gyermekek hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetének okaként kiemelendő, **hogy többen lakknak külterületen.** Tanulási, magatartási problémák jelentkeznek legalább 50%-uknál. **Mindhárom iskolában magas a sajátos nevelési igényű gyermekek száma, 2018-ban 139 általános iskolás gyermek volt érintett.** 2017/2018-as tanévben volt a legmagasabb a magántanulók száma az időszakban. **A pedagógusok véleménye szerint a hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkenése nem mutat valós képet.** A törvényi változások, a fogalom meghatározás

változása jelentősen módosítja a tényleges helyzetet. A gyakorlatban nem tapasztalják, hogy a tanulók szociális helyzetében lényegi javulás következett be. Azoknak a HH, HHH gyermekeknek, akiknek lakhatási feltételei nem biztosítottak, a szociális szolgálat javaslatára kollégiumi ellátást biztosítanak a Benedek Elek EGYMI kollégiumában.

Oroszlányi József Attila Általános Iskola						
Tanév	Általános iskolások száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmazottan hátrányos helyzetű tanulók száma	Sajátos nevelési igényű tanulók száma	Évismétlők száma	Magántanulók száma
2012/2013	510	73	70	11	25	0
2013/2014	528	69	76	13	24	0
2014/2015	520	12	32	23	18	1
2015/2016	502	14	38	30	28	1
2016/2017	493	16	56	30	21	2
2017/2018	489	7	41	33	28	5

Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános Iskola						
Tanév	Általános iskolások száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmazottan hátrányos helyzetű tanulók száma	Sajátos nevelési igényű tanulók száma	Évismétlők száma	Magántanulók száma
2012/2013	660	70	60	22	19	1
2013/2014	680	54	55	26	34	1
2014/2015	640	9	28	23	22	2
2015/2016	627	10	31	32	26	0
2016/2017	624	8	38	36	28	5
2017/2018	576	1	34	30	23	2

Benedek Elek EGYMI, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium						
Tanév	Általános iskolások száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmazottan hátrányos helyzetű tanulók száma	Sajátos nevelési igényű tanulók száma	Évismétlők száma	Magántanulók száma
2012/2013	92	18	11	58	0	7
2013/2014	88	16	5	55	2	1
2014/2015	96	12	9	71	5	3
2015/2016	89	12	10	67	0	3
2016/2017	91	2	6	69	0	6
2017/2018	90	2	9	76	4	1

A Hamvas Béla Gimnázium a Pedagógiai Szakszolgálattal együtt, gyógypedagógus bevonásával oldja meg az egyéni fejlesztést a sajátos nevelési igényű fiatalok esetében, figyelembe véve a szakértői ajánlásokat. Az érettségi vizsgára bocsátás is ennek jegyében zajlik. Az érettségi vizsgákon is biztosítják a speciális feltételeket (több idő, laptop, stb.). A tanulók értékelése mindig a szakértői vélemények alapján történik. A középiskolában a bemutatott években nem volt halmozottan hátrányos helyzetű diák.

Hamvas Béla Gimnázium							
Tanév	Gimnáziumi tanulók száma	Általános iskolások száma	Hátrányos helyzetű gyermekek száma	Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma	Sajátos nevelési igényű tanulók száma	Évismétlők száma	Magántanulók száma
2016/2017	271	0	0	0	9	8	7
2017/2018	277	0	3	0	7	7	5

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Oroszlány Város Óvodáiban az óvodapedagógusok közül 2 fő gyógypedagógus végzettséggel is rendelkezik, pedagógiai asszisztens, óvodatitkár és pszichológus kiegészítő szolgáltatásait 10 fővel biztosítják. A Benedek Elek EGYMI Óvodájában 2 gyógypedagógus, 2 gyógypedagógiai asszisztens és 1 gondozónő foglalkoztatása történik. **A város valamennyi óvodai csoportjában kiemelt figyelmet fordítanak a hátrányos helyzetű és SNI-s gyermekek felzárkóztatására, megsegítésére, fejlesztésére.**

A Hunyadi Mátyás Általános iskolában 3 fő rendelkezik gyógypedagógiai végzettséggel, iskolapszichológust is foglalkoztatnak. A József Attila Általános iskolában 1 iskolapszichológus és 2 fejlesztőpedagógus támogatja az oktatási/nevelési munkát. Az oktatás specifikumának megfelelően a Benedek Elek EGYMI iskolájában 20 fő rendelkezik gyógypedagógus végzettséggel, 6 fő gyógypedagógiai asszisztens és 1 iskolapszichológus lát el feladatokat. A gimnáziumban 2017-től pszichológus támogatja a fiatalokat.

Az esélyegyenlőség biztosításában fontos lenne, hogy a gyermekek szükség esetén kisebb, az átlaglétszámhoz közelítő osztályokban tanulhassanak. A sok esetben összetett problémákkal birkózó gyermekkel történő foglalkozásokhoz fontos lenne, hogy a szakmai munkát teljes foglalkoztatású pszichológusok segítsék. Több asszisztensre lenne szükségük.

Városunkban az oktatási, nevelési intézményekben egyre több az üres pedagógus álláshely. Várhatóan a helyzet tovább romlik, mert több iskolából és az óvodából is nagy számban nyugdíjba vonulnak a kollégák. **A súlyos szakemberhiányt enyhíthetné, ha az ország messzebb fekvő településeiről városunkba érkező hiányszakos pedagógusok, gyógypedagógusok számára szolgálati lakást tudna biztosítani az önkormányzat.**

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az oroszlanói intézményekben a különböző származás, szociális háttér, vallás, anyanyelv miatt nem kerül sor a diákok elkülönített oktatására, integrált oktatás keretein belül kerül megszervezésre az oktatás. Ugyanakkor nem szüntethető meg a szegregáció a gyógypedagógiai oktatást igénylő gyermekek esetében. Ezek a tanulók az integrált oktatás keretei között nem kaphatnák meg a fejlődésükhöz szükséges egyéni fejlesztést, rehabilitációt, gyógypedagógiai megsegítést. Jogellenes elkülönítés, intézményen belüli szegregáció nincs a város intézményeiben.

A hátrányos megkülönböztetés, a szegregáció kiküszöbölésére a Tatabányai Tankerületi Központ Tankerületi Tanácsa Antiszegregációs Munkacsoportot alakított ki, melynek tevékenysége a városra is kiterjed.

A munkacsoport célja:

- Befogadó oktatási-nevelési környezet kialakítása, egyenlő bánásmód érvényesülése a köznevelési feladatellátás vonatkozásában a Központ illetékességi területén.

A munkacsoport feladatai és hatásköre:

- deszegregációs folyamatok nyomon követése,
- tanulói megoszlás követése (2H, 3H, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, SNI, ADHD, lemorzsolódási mutatók),
- szegregációs veszély, szegregációs index (kisebbségi és többségi tanulók közötti lehetséges kontaktusok %-a) megállapítása,
- intézkedési tervek felügyelete, antiszegregációs peres ügyek figyelemmel kísérése,
- egyeztetési, meggyőzési folyamatok, jelzőrendszer előkészítése, párbeszéd az érintettekkel, partnerekkel javaslattevési, véleményezési joggal,
- a Központ intézményeire ható problématerkép felállítása, intézkedési terv előkészítése, a tankerületi esélyegyenlőségi intézkedési tervvel összhangban,
- éves tevékenységről összegzés készítése.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Oroszlány oktatási intézményeire magas színvonalú pedagógiai tevékenység jellemző, mely fontos szerepet tölt be az esélyegyenlőség biztosításában. A tanulók eredményességi mutatói az országos átlag körüliek, illetve kis mértékben magasabbak annál. Minden iskolának vannak speciális szolgáltatásai, melyek tudásanyaga, szemlélete pozitív hatással van a gyermekek szocializációjára.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Alapfokú művészeti képzést a **Hunyadi Mátyás Általános Iskolában alapítványi keretekben működő Hébé Alapfokú Művészeti Iskola** nyújt a városban. Gyermektánc, moderntánc, mazsorett, néptánc és grafika oktatása történik kereteiben. Nemzetközi sikereket értek el 2013. évi megalakulásuk óta. A **József Attila Általános Iskolában balett oktatás vehető igénybe** a Bakfart Bálint Alapfokú Művészeti Iskola közreműködésével.

A **Benedek Elek EGYMI Általános Iskolájában** kiemelten fontos a **szakkörök keretében a tehetséges, sajátos nevelési igényű tanulók különböző versenyekre való felkészítése**. Tanulóik kiváló országos diákolimpiai eredményekkel büszkélkedhetnek és a komplex tanulmányi versenyeken is kimagasló eredményeket érnek el. Íjász szakkörük keretében valósul meg a

tehetséggondozás mellett a hagyományápolás az Országos Íjász Szövetséggel kötött együttműködési megállapodásnak megfelelően.

Az **Alapfokú Művészeti Iskolában** jelenleg zenei előképző, zongora, orgona, szintetizátor - keyboard, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gitár, furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, trombita, kürt, harsona, tuba és ütő zenei szakokon, valamint moderntánc szakon tanulhatnak az oroszlányi fiatalok. **Az iskolák együttműködésének eredménye az akadállyal élő gyermekek művészeti nevelését célzó program.** A művészeti iskola zene- és táncpedagógusai biztosítják a gyermekek táncoktatását, szintetizátorozni tanítják az érdeklődőket. A Bakfark- Benedek Speciális Művészeti Fesztiválon mindenki megmutathatja tehetségét.

A **Szociális Szolgálat pályázatának köszönhetően a felső tagozatos gyermekek dráma foglalkozásokon vehetnek részt, mely nagymértékben hozzájárul kreativitásuk fejlesztéséhez.** A drámapedagógia elemeit, játékait beépítik a tanórákba is.

Az önkormányzat támogatja a művészeti képzéseket, segítve ezzel a gyermekek ellátáshoz való hozzáférését.

Az iskolákban működő felzárkóztató foglalkozások, szakkörök, sportkörök mindegyike hátrányt kompenzáló szolgáltatás is egyben. Esélyegyenlőséget is segítő tevékenységet látnak el a város sportegyesületei is.

Az iskolák főbb esélyteremtő programjainak összesítése

A Tatabányai Tankerületi Központ fenntartásában működő oroszlányi köznevelési intézményekben alkalmazott esélyteremtő programok (2019)	
ESÉLYTEREMTŐ PROGRAMOK	Érintett intézmény
Komplex Instrukciós Program (KIP)	Oroszlányi József Attila Általános Iskola
Komplex Alapprogram (KAP)	Oroszlányi József Attila Általános Iskola
Határtalanul Program	Oroszlányi József Attila Általános Iskola
LEGO program	Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános Iskola
Boldog Iskola	Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános Iskola
Egyéb programok	
EFOP-3.1.2-16-2016-00001 azonosítószámú, „A köznevelés módszertani megújítása a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése céljából – Komplex Alapprogram bevezetése a köznevelési intézményekben”	Oroszlányi József Attila Általános Iskola
EFOP 3.1.6.-16-2017-00029 A köznevelés esélyteremtő szerepének erősítése a Tatabányai Tankerületi Központ intézményeiben	Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola és Kollégium
EFOP 3.2.3 -17-2017-00008 Digitális Környezet a köznevelésben, fejlesztés a Tatabányai tankerület Intézményeiben	Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános Iskola
EFOP-3.3.5-17 -2017-00050 Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program a Tatabányai Tankerületi Központ intézményeiben	Oroszlányi József Attila Általános Iskola, Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános Iskola
EFOP-4.1.2-17-2017.00085 Oroszlányi József Attila Általános iskola Infrastrukturális fejlesztése	Oroszlányi József Attila Általános Iskola

A város települési támogatásai hátránykompenzáló juttatások, melyek a gyermekek esélyeinek növelését is szolgálják.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Jelentősen megnövekedett a védelembe vett gyermekek száma	Prevenációs programok tárházának bővítése a fiatalok számára. A szülői gondoskodás, nevelési attitűd javítását célzó programok indítása.
A dűlőkben tapasztalható környezeti és szocializációs körülmények miatt magas a behozhatatlan hátránnyal induló gyermekek száma	Biztos Kezdet Gyerekház program beindításának vizsgálata a Nyíres- Német dűlőben
A hátrányos helyzetűvé nyilvánított gyermekek számánál lényegesen többet tapasztalnak a pedagógusok	A hátrányos helyzet megállapítását előíró sztenderdek jogszabályi módosítása
A nagy létszámú osztályok keretei között nehéz a hiperaktív, indulatkezelési problémákkal küzdő gyermekek integrációja	Alacsonyabb létszámú osztályok indításának kezdeményezése az iskolákban
Komoly szaktanár hiánnyal küzdenek az iskolák	Szolgálati lakások számának növelése az ország messzebb fekvő településeiről városunkba érkező hiányszakos pedagógusok, gyógypedagógusok számára

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nőknek egyszerre kell helytállniuk a családi szerepükben (háztartásvezetés, feleség, anya) és munkahelyükön (dolgozó nő), ilyen mértékű kettős leterheltségük enyhítéséhez nagyfokú társadalmi és családon belüli szemléletváltás szükséges. A nők személyes és szakmai kiteljesedését nehezíti az a hagyományos felfogás, miszerint a háztartás vezetése és a gyermeknevelés elsődlegesen a nők feladata. A társadalom a férfiakat tartja az elsődleges családfenntartónak, így a gyermeknevelésben és a háztartási feladatokban szerepük kisebb. A családon belül a gyermekgondozási feladatok és a háztartás mellett a beteg- és idősgondozás feladatai is általában a nőkre hárulnak.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Általánosan elmondható az, hogy a nők nagy túlterhelése kevésbé vette figyelembe a család és a munka összeegyeztetési nehézségeit: a részmunkaidő nem terjedt el (az alacsony bérek és adminisztratív okok miatt). A munkavállaló nőkkel szemben kétféle elvárás is megjelenik: egyrészt egy férfiakra szabott, rugalmatlan munkakörnyezetben kell dolgozniuk, ugyanakkor elvárás a hagyományos női szerepek betöltése is.

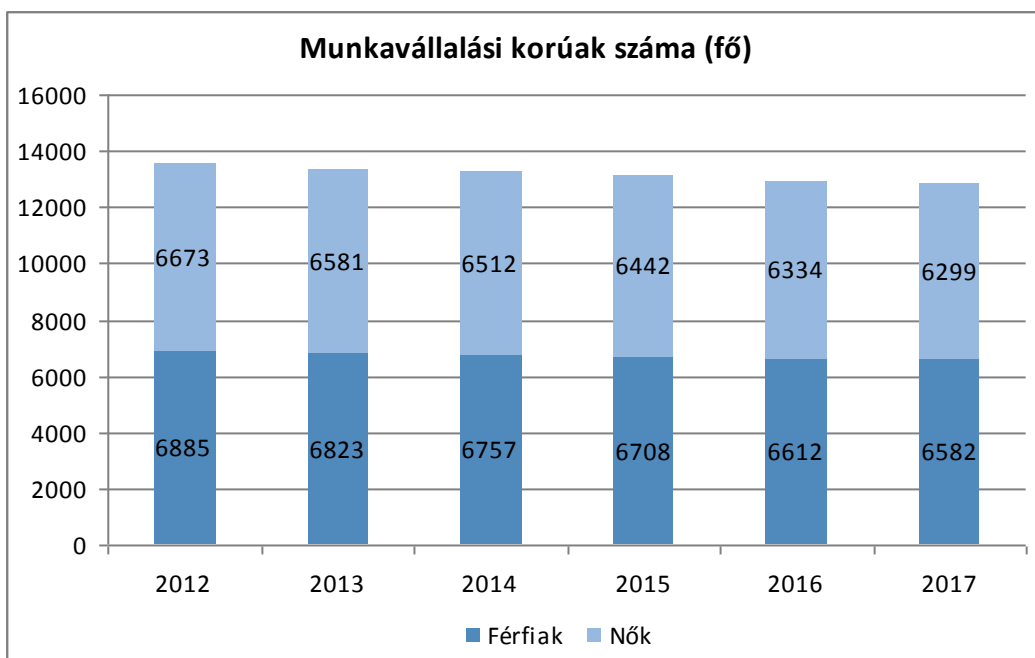
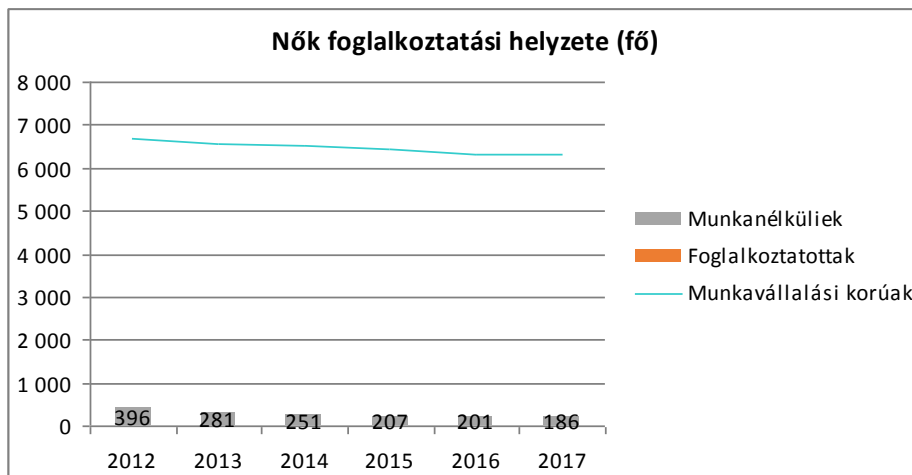
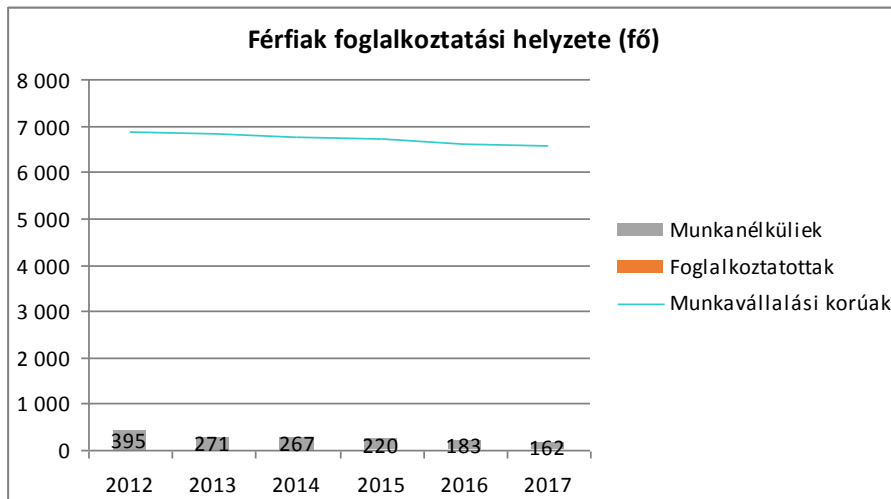
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A munkavállalási korúak száma a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent a városban mind a két nem esetében. Az értékcsökkenésnél nagyobb arányban csökkent a férfi munkanélküliek száma a vizsgált időszakban. 2013-ban szinte azonos számban voltak jelen a regisztrált munkanélküliek körében a férfiak és a nők. Az összes munkavállalási korúak tekintetében a munkanélküli nők aránya minden évben magasabb a férfiakénál. Az időszakban a munkanélküli nők száma 200 fővel csökkent, a férfiak esetében 233 fős csökkenést láthatunk. A városban az elkövetkezendő idők feladata a munkaerőpiac rugalmasabbá tétele az atipikus foglalkoztatási formák széles körű elterjesztéséhez.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	6885	6673	na	na	395	396
2013	6823	6581	na	na	271	281
2014	6757	6512	na	na	267	251
2015	6708	6442	na	na	220	207
2016	6612	6334	na	na	183	201
2017	6582	6299	na	na	162	186

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A **Foglalkoztatási Paktum** célkitűzései között, az előzőekben említett célcsoportok mellett kiemelt figyelem irányul a nők foglalkoztatását segítő programokra. A képzéseken jelentős a nők részvételi aránya. A megvalósult és jelenleg is tartó **teleprehabilitációs projektek** keretében történt képzések segítségével a nők többségének sikerült elhelyezkednie.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők számára a város Ipari Parkjában operátori munkakörben van lehetőség munkavégzésre. A gyermekes anyák a három műszakos munkarend miatt kevésbé tudnak élni a lehetőséggel. A város közintézményei több, kevésbé iskolázott nőt foglalkoztatnak. A szolgáltatási szektorban jellemzően a nők vannak jelen a városban. A közmunkaprogramokban foglalkoztatottak 2/3-a a nők közül kerül ki.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén a munkaerőhiány megjelenésével jelentősen csökkent. Ami a női béreket illeti: a versenyszférában mindig alatta maradtak a férfiakénak. A nők kereseti lemaradását nagyban befolyásolja a gyermekvállalás, illetve a gyermekvállalás következtében a munkaerőpiactól távol töltött idő. A visszatérési nehézségek mellett a bérvésztesség is jelentős, a magasabb iskolai végzettségű és beosztású csoportoknál egyre nagyobbra nyílik a nemek közötti kereseti olló.

5.2 A munkaerőpiaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Az ellátórendszernek olyan szolgáltatásra kell törekednie, amely megfelelően reagál a családok szükségleteire, és amely lehetővé teszi a családi életre és a munkára szánt idő egyensúlyban tartását. Nagyon sok kétkeresős fiatal család küzd ma - a munka és a családi kötelezettségek közötti egyensúlyozás folyamatában - a klasszikus családi szerepek átstrukturálásával, a nemi sztereotípiák lebontásával, a helyes időbeosztással. A nők visszatérése a munkába a kisgyermekes életciklusban számos, megoldandó feladat elé állítja a családokat. A gyermekek ellátásához kapcsolódó szolgáltatások, jellemzőik a 4. pontban részletesen kifejtésre kerültek. Oroszlány Város Óvodái férőhelyei lefedik az igényeket a múlt évben történt Meseliget Óvoda átadásának köszönhetően. A bölcsődés korúak esetében a megnövekedett igények kielégítésére 36 fős férőhelybővítésről döntött a város képviselő-testülete. Megvalósítása pályázati forrásból történik a közeljövőben, melyet szükség esetén kiegészít az önkormányzat.

Az Önkormányzati Szociális Szolgálat Bölcsődei Szolgálata szülősegítő szolgáltatásokkal támogatja a gyermekes anyákat.

A **szülőcsoportos programokkal** segítik az anyákat abban, hogy ne érezzék elszigetelve magukat és meg tudják osztani egymással és a segítő szakemberekkel a gyermekneveléssel járó élményeiket, esetleges nehézségeiket. A szülői kompetenciák erősítése, a szerepfeszültségekkel járó nehézségek ventilálása rendkívül fontos a kisgyermekes családanyák életében.

Az általuk szervezett **családi napokon** a közös cselekvés és együttlét mindig örömteli élmény a gyermeknek és a szülőknek egyaránt. Ezek a közös élmények, beszélgetések fontos szerepet töltenek be a tudatos szülői attitűd kialakulásában.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESzCsM rendelet 3. § bekezdése szerint a védőnő feladata a nővédelem, a várandós anyák gondozása, a gyermekágyas időszakban a segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatos egyéb feladatok. A gyermekekkel kapcsolatban az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, az óvodában a védőnői feladatok, az oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint, az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása, családgondozás, az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, az egészségvédelmi programok tervezésében ellátandó tevékenység miatt is fontos a településen megfelelő létszámú védőnő foglalkoztatása.

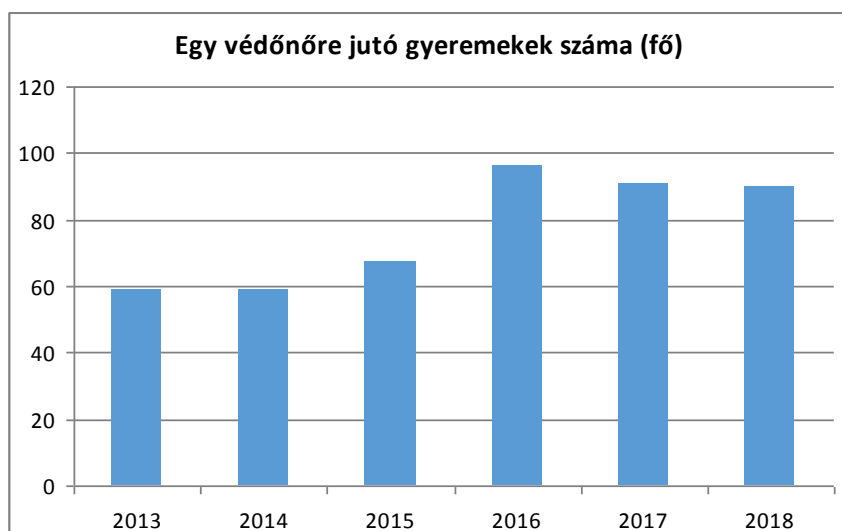
A oroszlányi **Védőnői Szolgálat** 2016. évtől hat területi védőnő alkalmazásával látja el a 0-6 év közötti gyermekek gondozását. Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tartanak a védőnők. A védőnő koordinálja a terhesség idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét. A védőnő otthonában is látogatja a várandósokat és életvezetési-, lakásrendezési tanácsokat ad, hogy megfelelő legyen a környezet a csecsemő fogadása. A fogamzásszabályozás és szexualitás gyakran még a mai családokban is tabu témának számít. Ezért kiemelten fontos szerepet kapnak a közoktatási intézmények a gyerekek felvilágosításában. A gyerekek szexuális felvilágosítását célzó programok, tanórák már az általános iskolában megkezdődnek, majd a középiskolákban folytatódnak.

Az időszak adatai azt mutatják, hogy a **védőnők számának 2016-os évi 2 fővel történt csökkenésével 30%-kal nőtt az egy védőnőre jutó átlagos gyermekszám**. Hangsúlyozni szükséges, hogy az adatok csak a 0-3 éves korúak ellátására vonatkozóan adnak információt. A védőnők által ellátott teljes korosztály tekintetében 2018-ban 216 fő volt az egy védőnőre jutó átlagos gyermekszám. Az oroszlányi iskolákban 2 iskolai védőnő támogatja a pedagógusok munkáját.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	8	471	59
2014	8	470	59
2015	8	540	68
2016	6	580	97
2017	6	545	91
2018	6	540	90

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Az **Önkormányzati Szociális Szolgálat Család- és Gyermekjóléti Központja szakemberei** a gyermekbántalmazási esetek, családon belüli erőszak felmerülésekor a veszélyeztetett **gyermekkel és bántalmazott nőekkel, anyákkal végzett szociális munka során különös körültekintéssel, gondossággal járnak el.** A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató és a gyámhatóság a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kezeli. A folyamatos családgondozás, a gyermek, a család ismerete birtokában sem könnyű a bántalmazások „tettenérése”, minden esetben bizonyítani szükséges annak tényét. A felderítésben, tudomásra jutásban jelentős mértékben segít a társszakmákkal, a gyermekvédelem szereplőivel történő **minőségi együttműködés.** Az intézmény észlelő- és jelzőrendszert működtet, így a köznevelési intézményektől, háziorvosoktól, védőnőktől, rendőrségtől, stb. (Gyvt. 17. § (1) bekezdés) érkező, bántalmazással vagy egyéb ok miatt a gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzések esetében a szükséges intézkedéseket megteszik. A **jelzőrendszeri tagok** a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében **kötelesek együttműködni** és egymást kölcsönösen tájékoztatni. Minden szakember, aki az adott ágazatban gyermekeknek, gyermekes családoknak szolgáltatásokat nyújt, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben foglaltak figyelembevételével, az **alaptevékenysége keretében köteles figyelemmel kíséreni a gyermek, család helyzetét, és felmerülő probléma esetén saját kompetenciáin belül beavatkozni,** a helyzet megoldása, súlyosbodásának megelőzése érdekében, továbbá szükség esetén írásban jelzéssel élni a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtónál, **súlyos esetben hatósági intézkedést kezdeményezni.** Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet. A jelzések nagy része az oktatási intézményekből, a gyámhivataltól érkezik, de történtek állampolgári bejelentések is az elmúlt évek során. Mindezek ellenére sok eset még mindig rejtve marad, azonban a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szakemberek azon dolgoznak, hogy a bántalmazott gyermek és anyja minél előbb kapjon segítséget.

A gyermekjóléti területen tevékenykedő szakemberek rendszeresen tartanak prevenció előadásokat alternatív osztályfőnöki órák keretében, hogy tájékoztassák a gyermekeket jogaikról,

kötelezettségeikről, valamint a segítségnyújtás és segítségkérés lehetőségeiről. Az ismertté vált bántalmazáshoz száma változó az időszakban: **2015-ben 11 fő, 2017-ben 6 fő, 2017-ben 10 fő, 2018-ban 8 fő** esetében nyújtottak krízisszolgáltatást.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Az Önkormányzati Szociális Szolgálat szervezetében lévő **családok átmeneti otthona** megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely a gyermekjóléti alapellátás körébe tartozik. Az **átmeneti gondozási hely** a gyermek és szülője, illetve várandós anya számára alaptevékenységként biztosítja az átmeneti gondozást, illetve szülő és gyermeke együttes lakhatását otthonoszerű elhelyezés formájában, segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez. **A családok átmeneti otthona szociális és mentális problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került, otthontalanná vált családokat fogad, elsődlegesen Oroszlány közigazgatási területéről.** A működési engedélyben meghatározott férőhelyszám 38 fő, amelyből **hat férőhelyen, hozzátartozók közötti erőszakot elszenvedett nőket, anyákat, gyermekeket fogad az intézmény az ország egész területéről.**

A krízis-központ bántalmazott anyák és gyermekek, vagy bántalmazott egyedülálló nők, azonnali befogadására alkalmas, védett férőhely, ahol a családon belüli erőszak áldozatai teljes körű, ingyenes, és szakszerű ellátásban részesülnek. A családon belüli erőszakot elszenvedett anyák és gyermekeik az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat (OKIT) segélykérő vonalán keresztül jutnak el otthonba. A családok négy hét időtartamra kapnak elhelyezést, mely egyszer négy héttel még meghosszabbítható. A szociális szakemberek mellett pszichológus és jogász segíti az erőszakot elszenvedett családokat. Az azonnali kríziselhárításon túl segítséget nyújtanak hivatalos ügyeik intézésében, a biztonságos jövő tervezésében. **2018-ban összesen 53 fő, 20 család tartózkodott a 6 krízis férőhelyen. 20 esetben egyedülálló gyermekes anya, bántalmazott nő vette igénybe a szolgáltatást. Az otthonba érkező gyermekek főként 0-3 és 7-13 közötti életkorúak voltak, összességében 33 gyermeket fogadtak. A 2017-es évhez képest a felvett személyek számában növekedés tapasztalható.**

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A 2014. évi önkormányzati választások eredményeként a települési önkormányzati képviselő-testületben jelenleg két nő foglal helyet. A roma nemzetiségi önkormányzat három tagja közül egy nő található. A szlovák nemzetiségi önkormányzatban legjobb az arány, a négy képviselő közül három nőt választottak a településen.

Az önkormányzat által fenntartott intézményekben többségében nők dolgoznak, az egészségügyben is ők vannak nagyobb arányban. Az oktatási intézményekben is a nők dolgoznak többségben.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Oroszlányon a nők hasonló hátrányokkal szembesülnek, mint az ország bármely más településén. Az infrastruktúra és szolgáltatások tekintetében elmondható, hogy a oroszlányi nők előnyben részesülnek más, kisebb településeken élő nőtársaikkal szemben. **A helyzetelemzés készítése során feltérképezésre kerültek olyan programok, melyek kifejezetten a nők munkaerőpiaci**

esélyegyenlőségének megvalósulását szolgálják. Ezek közé tartoznak a már előzőekben bemutatott **foglalkoztatási és teleprehabilitációs programok.** Ezek célja többek közt, hogy a nőket a munkaerőpiacra segítse komplex, személyre szabott, a helyi munkaerőpiaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal. A nők bevonása e programokba, több mint 60%-os.

Nőket érintő probléma is a lakhatás nehézsége. A város bérlakások minőségjavítására irányuló tevékenysége a nők életminőségére is ható tényező. A gyermekes családok lakhatási gondjaiban átmeneti időszakra segítség a **családok átmeneti otthona szolgáltatása.** A lakhatás mellett széleskörű támogatást kapnak az ellátást igénybe vevők. Ebben az intézményben vehető igénybe a **krízisszolgáltatás az erőszakot elszenvedett nők és gyermekeik számára.** Megfontolandó lenne a szolgáltatás bővítése „félutas” ház ellátásának beépítésével. Amely által nem csak lakhatásában, hanem szocializációs folyamatában is segítséget kapnának a gyermekes családok.

A lakhatás támogatásának önkormányzat által nyújtott formáit az előzőekben részletesen bemutattuk.

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákkal számos civil kezdeményezés foglalkozik. Több mint 100 civilszervezet található a városban, közülük 20 fölötti az aktívan tevékenykedők száma. A nők életének több területén jelentős szerepet tölt be az Oroszlány Barátainak Köre, az Oroszlány és Térsége Civil Szervezetek Egyesülete, mely számos nőkre irányuló csoport ernyőszervezete is. Fontos szerepe van a nők támogatásában a helyi karitatív szervezeteknek is. **Közvetlenül és közvetve a város valamennyi civil – és sportszervezete tevékenységének van hatása a nőkre.**

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A rugalmatlan munkaerőpiac nehezíti a gyermekes anyák elhelyezkedését	Atipikus foglalkoztatási formák bővítése
A családon belüli bántalmazási esetek nagy része marad rejtve a szakemberek elől	A bántalmazások elleni védelem erősítése, látencia vizsgálata, felvilágosítás a civilszervezetek, egyházak bevonásával
Nehéz a családok átmeneti otthonában, a krízisellátásban szolgáltatást igénybevevő nők és gyermekeik számára lakhatási lehetőséget találni	Az átmeneti gondozás bővítési lehetőségének vizsgálata „Félutas ház” szolgáltatásával

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Oroszlány Város Önkormányzata felismerte annak fontosságát, hogy hosszú távon olyan társadalmi és gazdasági környezet kialakítására kell törekedjen, amelyben az idősödő és az idős emberek minél tovább meg tudják őrizni aktivitásukat. Kiemelt figyelmet fordítanak a döntéshozók arra, hogy a településen élő idős emberek megőrizhessék emberi méltóságukat, önállóságukat és autonómiájukat. Ennek érdekében 2018 nyarán **szükségletfelmérés történt a**

városban élő 60 éven felüliek körében. A felmérésben a város e korosztályának közel negyedét keresték meg otthonukban, kérdőíves módszerrel jutottak információkhoz. A kérdőívek feldolgozását követően **kutatási beszámoló készült, melynek tapasztalatain alapuló javaslatait a képviselő-testület elfogadta.** A kutatás tapasztalatairól több információs felületen történt tájékoztatás a város lakói számára. Fórum keretében ismerhették meg a település ellátórendszerének szakemberei, civil szervezetek képviselői a tapasztalatokat. A kutatásra alapozva készíthető el a város idősügyi stratégiája. Az esélyegyenlőség biztosítására irányuló törekvés szempontjából nem elhanyagolható, hogy a megkeresések során az érintett idősök tájékoztatást kaptak a város által biztosított szociális ellátásokról, az igénybevétel lehetőségeiről.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A 60 éven felüliek száma Oroszlányon 4564 fő, az állandó népesség közel negyede az idős korosztályba tartozik. Ezen belül is magas a 65 év felettek aránya. A teljes populációt tekintve a második legnagyobb csoportot a 65 év feletti életkorban lévők alkotják. Arányuk a népességben 17,56%, az országos arány 18,7%. A 60 éven felüliek körében végzett felmérés információit alapul véve Oroszlány idős lakossága életvitelét és egészségi állapotát tekintve sokszínű képet mutat. A specifikusan időseket célzó életminőséget javító programok spektrumának bővítése, a betegségekben szenvedő, esetleg ápolásra szoruló idősök számára a szociális biztonság megteremtése, a megfelelő ellátás biztosítása fontos feladat.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	9 192	9 631	18 823	48,83%	51,17%
0-2 évesek	296	266	562		
0-14 éves	1359	1 279	2 638	7,22%	6,79%
15-17 éves	266	258	524	1,41%	1,37%
18-59 éves	5 714	5 383	11 097	30,36%	28,60%
60-64 éves	602	658	1 260	3,20%	3,50%
65 év feletti	1 251	2053	3 304	6,65%	10,91%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A kutatási beszámoló tapasztalataira alapozva **Oroszlányon az időskorú népesség döntően saját jogú ellátással rendelkezik,** lakásfenntartási költségeik általában alacsonyabbak, mint a fiatalabb korosztályé, nem nehezítik a megélhetésüket lakáshitelek. A **felmérés 125.050 Ft összegű átlagos nyugdíjat mutat,** amely az országos átlagot meghaladja, de nem éri el a régiós átlagot.

Kiadásaik összetétele azonban nagyban eltér más korosztályétól, élelemre, kultúrára kevesebbet, romló egészségi állapotuk miatt gyógyszerre többet költenek. Az elszegényedés kockázata az egyszemélyes háztartások esetében magasabb. A nyugdíjban, nyugdíj jellegű ellátásokban részesülők számáról az utóbbi két év vonatkozásában nem áll rendelkezésünkre adat. 2013-2016 között látható, hogy csökken a nyugdíjasok száma, 400 fővel kevesebben kapták az ellátást. A csökkenés mindkét nem tekintetében mutatkozik, a férfiak esetében 263 fővel, a nőknél 137 fővel. Ebben szerepet játszik az is, hogy a férfiak mortalitási mutatói rosszabbak a nőkéénél.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma)	Összes nyugdíjas
2013	2526	3118	5 644
2014	2421	3055	5 476
2015	2321	2995	5 316
2016	2263	2981	5 244

Forrás: TelR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerőpiaci helyzete

A munkanélküliség, a munkaerőpiaci kiegyensúlyozatlanság, de az elszigetelődés, és általában véve a közösségtől való elszakadás erőteljesebben mutatkozik az időseknél. Ezért különös figyelmet kell erre a célcsoportra fordítani és rugalmas, általuk elérhető és teljesíthető, megfelelő életminőséget és életszínvonalat biztosítani képes lehetőségeket kell kínálni.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek illetve nyugdíjasok foglalkoztatottságának kapcsán **előnyként kell megemlíteni, hogy ez a réteg nagy szakmai tapasztalattal rendelkezik**, még ha ez sok esetben nem társul magas iskolai végzettséggel. A munkaerőpiacon való **elhelyezkedésüket nehezíti, hogy sokuknak beszükültek társas és közösségi kapcsolataik**, ennek következményeként alacsony az önérvényesítő képességük, álláskeresési technikájuk "régimódi". Nem ismerik a modern elektronikus álláskeresési lehetőségeket, a számítógép és internet felhasználási képességeik alacsonyak.

Oroszlányon a **a regisztrált munkanélküliek körében az 50 év felettiek közel 35%-os arányban jelennek meg. Az 55 éven felüliek 23%-ban vannak a rendszerben.** Ők azok, akiknek kevesebb esélyük van a koruknak, egészségi és/vagy mentális állapotuknak megfelelő munkahely megtalálására. Helyzetükből adódóan kevésbé alkalmasak az ipari parkban kínált munkavégzésre. **A 60 évesnél idősebbek elhelyezkedési esélyei a legrosszabbak.** A korosztályba tartozók valószínűleg a nyugdíjjogosultságuk elérésével fognak csak az álláskeresői rendszerből kilépni. Foglalkoztatásukra vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A tevékeny időskor tipikus aktivitás formája a személyes kapcsolatrendszerben történő önkéntes besegítés. Az idősek részéről a fiatal családtagok számára nyújtott gondoskodás a leginkább jellemző szerep. A családtagoknak nyújtott segítség mellett sokan végeznek közülük önkéntes segítő munkát. Az érdeklődési körök mentén szervezett csoportok, szervezetek tagjai támogatják egymást, és másoknak is segítenek.

A 3.2. pontban bemutatott **Foglalkoztatási Paktumok** egyik kiemelt célcsoportjaként nevesítik az 50 éven felüliek körét. A képzési és foglalkoztatási programok résztvevői között több idősebb korosztályba tartozó is megtalálható.

A nyugdíjasok foglalkoztatására lehetőséget ad a **közérdekű nyugdíjas szövetkezeti forma**. A közérdekű nyugdíjas szövetkezet célja, hogy a még aktív időskorúak számára foglalkoztatást, munkaerőpiaci reaktivizálást biztosítson, a tagok gazdasági és szociális helyzetét előmozdítsa. A nyugdíjas szövetkezet célja továbbá, hogy a következő generációk számára a tagoknál felhalmozódott tudás, szakmai- és élettapasztalat átadásra kerüljön. Oroszlányon 2018 februárjában alakult meg az **Közérdekű Bányász Nyugdíjas Szövetkezet**. Egyéb, nem helyi nyugdíjas szövetkezetek megjelenése látható a városban, pl. a TESCO áruházban hirdetnek belépő tagjaiknak álláslehetőséget. A **nyugdíjkorhatárt betöltötték foglalkoztatására** vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal. A versenyszférában foglalkoztatásuk esetében nincsenek korlátok a nyugdíjkorhatárt betöltötték munkavégzésének.

A tevékeny időskor szemléletmódja nem terelheti el a figyelmet az idősödéssel járó biológiai tényekről, az életkor meghosszabbodásával járó betegségek (demencia, daganatos megbetegedések) nyomán keletkező egészségügyi gondozási szükségletekről sem. A körülményektől, az egyén változásokhoz való hozzáállásától nagyon sok függhet. **Az egészségesebb időskor megéléséhez elengedhetetlenek a korszerű ismereteket nyújtó, vitalitást erősítő képzések és programok.**

Az idősek életminőségének szempontjából a foglalkoztatási lehetőségek bővítésére lenne szükség. Fontos lenne a fiatalok munkájának kiegészítéseként részmunkaidőben, helyettesítéssel, távmunkában, a hatályos jogszabályoknak megfelelően, lehetőséget teremteni az idősek foglalkoztatására. E mellett a nyugdíjas klubok működésének támogatása is kiemelt cél. Fontos az élethosszig tartó tanulás elvét szem előtt tartva életkor-specifikus oktatási és továbbképző programok megvalósítása.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az időseket sokszor éri hátrányos megkülönböztetés a munkaerőpiacon. A foglalkoztatás területen azonban ez a megkülönböztetés a legtöbb esetben burkoltan történik, sohasem a korra hivatkoznak, ezért nehéz ellene harcolni. Ez a korosztály általában nehezebben oldódik, kevésbé képesek önmaguk érdekeit képviselni és érvényesíteni, nem tudnak hatékonyan harcolni az egyenlő bánásmódért. Ezért szükséges lenne a szervezett, intézményesített érdekképviselet feltételeinek megteremtése, hogy az érintett korosztály ne szoruljon ki ilyen mértékben a munkaerőpiacról. Emellett a nyugdíjas közalkalmazottak munkalehetőségei is korlátozottak, tekintve, hogy nem létesíthetnek bejelentett munkaviszonyt az időskori ellátás mellett.

Az időszak adatai alapján a regisztrált munkanélküliek száma 55%-kal csökkent. Az 55 év felettiiek számában változó adatokat látunk az évek során, 2018-ban 10%-os csökkenés tapasztalható a 2013

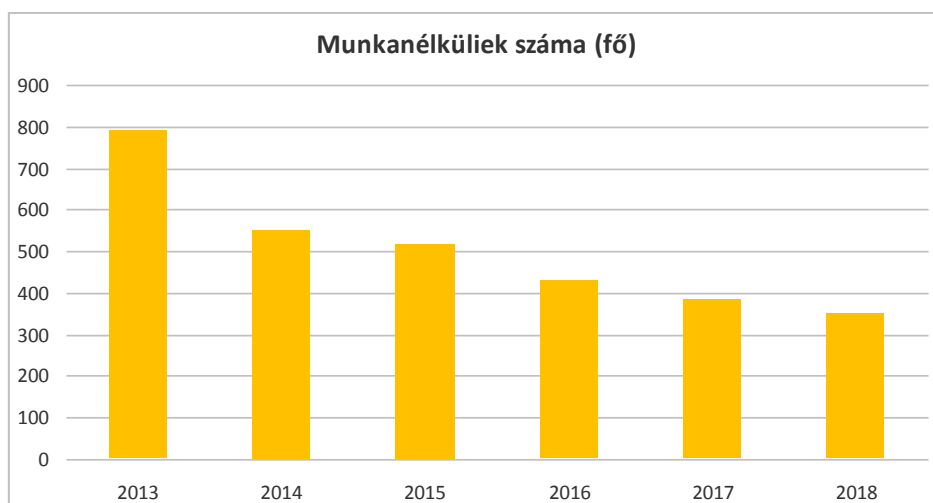

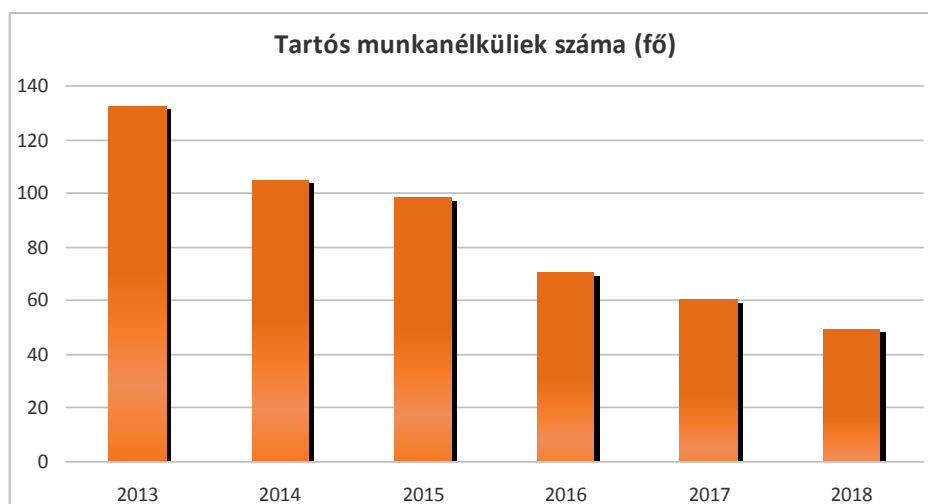
évvél összehasonlítva. A korcsoporthoz tartozó munkanélküliek aránya a teljes létszámmutatókkal ellentétben növekvő tendenciát mutat, több mint kétszeresére nőtt az időszak kezdetéhez képest. A tartósan munka nélkül lévők esetében is látható, hogy magas az 55 éven felüliek száma, aránya.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2013	792	89	11%	132	30	23%
2014	552	80	14%	105	39	37%
2015	518	77	15%	98	32	33%
2016	427	83	19%	70	31	44%
2017	384	73	19%	60	32	53%
2018	348	80	23%	49	19	39%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az országos tendenciához hasonlóan az idősek száma Oroszlányon is folyamatosan nő és igen magas az egyedülállók aránya. Az egyedüllét, a magány veszélyezteti az idősek mentális és fizikai állapotát. Az idősek egészségének romlása hatással van az egészségügyi ellátórendszerre is. Fontos szerepe van a prevenciónak és a különféle szűrővizsgálatoknak, de legalább ilyen fontos a fizikai passzivitás oldása és a szellemi, lelki állapot karbantartása is. Az idősklubok, a nyugdíjas csoportok kortárs közösséget és az idős ember érdeklődésének, fizikai állapotának megfelelő, aktív időtöltést kínálnak.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az időskorúak szociális ellátása Oroszlányon az Önkormányzati Szociális Szolgálat feladatkörébe tartozó szolgáltatás. Az ellátást az intézmény étkeztetés, házi segítség nyújtás, jelzőrendszeres házi segítség nyújtás, idősek nappali klubja, idősek átmeneti otthona és családsegítés szolgáltatásaival nyújtja. A Szolgálat egységes szemlélettel végzi az idősgondozást mind a nappali ellátás, mind a bentlakásos ellátások terén.

A szolgáltatások adatai, jellemzői

Az **étkeztetés** az alapellátás keretén belül szociális állapotuk miatt rászorulóknak részére, napi egyszeri meleg étel biztosításával nyújt segítséget lakókörnyezetükben az önálló életvitel fenntartásában. Az étkeztetést igénybe vevők számának csökkenésében a városban egyre növekvő számban megjelenő, ételek házhoz szállítását is biztosító vállalkozásoknak van szerepe.

Étkeztetés	
	Étkezők átlagos száma
2013	324
2014	343
2015	267
2016	277
2017	256
2018	222
Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat	

A **házi segítségnyújtás** olyan szolgáltatás, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását – szükségleteinek megfelelően – lakásán, lakóközösségében biztosítja. A szolgáltatást az engedélyezett ellátotti szám korlátozza, ez 36 fő. A szolgáltatáson belül két tevékenységi kör került kialakításra. Minden ellátást igénybe vevő esetében együttesen van jelen a **szociális segítség és a személyi gondozás is.**

Házi segítségnyújtás adatai	
	Ellátottak száma
2013	36
2014	36
2015	32
2016	36
2017	36
2018	35
Forrás: Önkormányzati Szociális Szolgálat	

A 2019. január 1-től bevezetett **jelzőrendszeres házi segítségnyújtást** Oroszlányon a saját otthonukban élő, 65 év feletti, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt segítségre szoruló emberek igényelhetik. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a meglévő házi segítségnyújtás ellátását kiegészítő szolgáltatásaként működik olyan gondozási formaként, amely biztosítja

- az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését,
- a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét,
- szükség esetén további, az egészségügyi és szociális alap- és szakellátás körébe tartozó ellátás kezdeményezését.

Az igénylő személy segélyhívása esetén a 24 órában ügyelő gondozónő a helyszínre megy, ellátja a gondozottat, és megteszi a szükséges intézkedést.

Az **Idősek nappali klubja** 40 férőhelyen, elsősorban a saját otthonukban élő idős személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok építésére és ápolására, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére. A **nappali klubban nyújtott gondozás összetett, komplex tevékenység** – melyet a klubtag egyéni sajátosságainak és lehetőség szerinti igényeinek tervszerű, együttes alkalmazásával valósítanak meg. A nappali klub szolgáltatásait igénybevevők száma 35-40 fő közötti az időszakban. Legmagasabb számban és arányban 2014-ben

vették igénybe a korosztály tagjai. Életkorukat tekintve a 80%-uk 70 év feletti, a nők jelentős többségben vannak közöttük.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	Fő	%
2013	3113	37	1,19%
2014	3151	40	1,27%
2015	3183	40	1,26%
2016	3221	40	1,24%
2017	3 291	36	1,09%
2018	3 304	35	1,06%

Az idősek nappali klubját igénybevevők korcsoportos bontásban (fő)						
	18-39 év	40-59 év	60-64 év	65-69 év	70 év feletti	Összesen
2013	0	1	3	11	22	37
2014	0	1	3	6	30	40
2015	0	3	0	12	25	40
2016	0	1	0	8	31	40
2017	0	1	0	5	30	36
2018	0	1	1	4	29	35

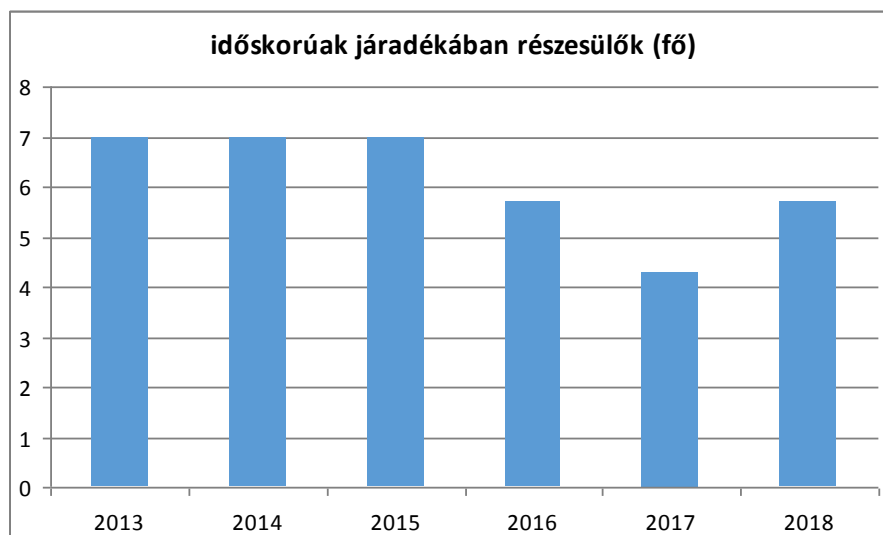
Ha az idős ember gondozása, felügyelete saját lakáson nem megoldott, egészségi állapota miatt kórházi ápolásra még/már nem szorul, tartós intézményi elhelyezést nem igényel, vagy ilyen férőhelyre várakozik, esetleg az otthoni ápolást végző családtag átmenetileg akadályoztatva van a feladat ellátásában, kérheti az **Idősek Átmeneti Otthonában** az átmeneti intézményi elhelyezést. Az átmeneti elhelyezést nyújtó formák közül itt a viszonylagos önellátási képességgel bírók láthatók el. Komoly gondot okoz a szakembereknek és az idősek családtagjainak az igénybe vételi idő lejártá után tartós elhelyezést találni. Az ellátást igénybevevők közel 80%-a betöltötte a 70. életévét, 2/3-uk nő.

Az idősek átmeneti otthonát igénybe vevők korcsoportos bontásban (fő)						
	18-39 év	40-59 év	60-64 év	65-69 év	70 év feletti	Összesen
2013	0	3	7	3	15	28
2014	0	3	7	3	15	28
2015	0	3	8	4	15	30
2016	0	3	2	1	24	30
2017	0	3	1	4	23	31
2018	0	4	0	3	23	30

Az **időskorúak járadéka** azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkeznek. Az időskorúak járadékára való jogosultság feltételei az ellátás összege különbözőek a támogatott élethelyzete, életkora szerint. Az ellátásban részesülők száma 2017-ig csökkent, 2018-ban a 2016-os év adatát láthatjuk.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS)
2013	7
2014	7
2015	7
2016	5,7
2017	4,3
2018	5,7
Forrás: TelR, KSH Tstar	

Az egészségügyi szolgáltatások elérhetőek az idősök számára. Az ellátás a 3.6. fejezetben került kifejtésre.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Oroszlányon számos lehetőség van arra, hogy időskorban is tevékeny, tartalmas életet élhessenek a lakosok. Az **Oroszlányi Községi Szintér és Könyvtár (OKSZIK)** programjai összeállításakor figyelembe veszi az idős korosztály igényeit is. Az OKSZIK ad helyet, teret több civil szervezetnek, köztük idősök szerveződésének is. Itt működik a **Nyugdíjas Értelmiségi Klub**, a **Hölgy Klub** melyek programjai nyitottak az idősök számára. **Oroszlány Barátainak Köre** programjai között több időseket célzó, színvonalas rendezvény található, köztük az **Idősök Akadémiája**. A kiemelteken kívül több karitatív, kulturális és egyéb cél mentén szerveződött civil szervezet foglalkozik az idősökkel, ad lehetőséget az önkéntes munkavégzésnek. Több nyugdíjas klub

biztosít lehetőséget a városban az időskorúaknak a szabadidő hasznos eltöltésében, az izoláció kockázatának csökkentésére.

A városban működik a nagy múltra visszatekintő **Bányász Klub és Rendezvényház**, programjait nagy számban veszik igénybe az idősebb korosztály tagjai. Az intézményben jönnek össze rendszeresen az Örökifjak Nyugdíjas Klub tagjai. Számos rendezvényen érezhetik jól magukat a város idősei, ilyen a rendszeres Tere-Fere táncest is.

c) idősök informatikai jártassága

Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít időügyi tevékenységének ellátása során a kellő tájékoztatásra, valamint a város polgáraival való kölcsönös kommunikációra. Az Oroszlányi Városi Televízió, a 2840 című Oroszlány város hivatalos lapja, a városi honlap és Oroszlány városa által működtetett közösségi oldalak mindegyikén kaphatnak tájékoztatást az idősök az őket, a város életét érintő területekről, döntésekről. A polgármesteri fogadóórákon, a közmeghallgatásokon, a Hivatal információján, szóróanyagokon és kiadványokon keresztül is tájékozódhatnak.

Az idősök informatikai képzését, a számítástechnikában és az interneten való jártasságukat a Kölcsey Ferenc Művelődési Házban, illetve a civil szervezetek által szervezett, pályázati pénzből finanszírozott tanfolyamokon bővíthetik. Az internet-hozzáférés biztosított a közösségi színterekben, melyeket igénybe vesznek az időskorúak is.

Az idősök informatikai képességeinek fejlesztése elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon. Az érintett korcsoport számára speciális képzésekre lenne szükség a városban. Az idősöknek abban is segítséget kell nyújtani, hogy leküzdjék az újdonságtól, és a modern eszközök felhasználástól való félelmüket, és hogy képet kapjanak az internet széleskörű felhasználásának lehetőségeiről. Az internet nyújtotta lehetőségek segítenék kapcsolattartásukat rokonaikkal, ismerőseikkel minden más lehetőségnél kedvezőbb áron.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Oroszlányon a mindennapok során számos lehetőség adódik a korosztály tagjai számára a tartalmas időtöltésre, a velük egyidősökkel való kapcsolatok ápolására.

A célcsoporttal kapcsolatos sajátos igények kielégítését célzó programok között jelentősek az önkormányzat által fenntartott idősellátás szolgáltatásai, programjai. Az Idősök nappali klubja biztosítja az idősök nappali ellátását, a szolgáltatásai során lehetőség nyílik a közösségi együttlétre, szabadidős programokban való részvételre.

A városban több, az időseket tömörítő civil szervezet is működik, akik aktívan részt vesznek az idősebb korosztály számára szervezett programok előkészítésében, lebonyolításában. Ezek a nyugdíjas szervezetek általában hasonló érdeklődési körű időseket fognak össze, jól ismerik egymás szociális körülményeit, segítik egymást. A közösségek rendszeresen összejönnek, többen közülük tervezett programok alapján működő közösségek. Jó kapcsolat alakult ki a nyugdíjas szervezetek/csoportok és az önkormányzat között. Rendezvényeik általában az ünnepkörökhöz kötődnek, de számos időseket érintő témával foglalkoznak, a városi programoknak is lelkes résztvevői.

A város önkormányzata pályázati lehetőséggel támogatja a civil közösségeket programjaik megvalósításában. Az Idősök Világnapja rendezvényein túl sok rendezvény, program színesíti az

idősek mindennapjait. Ezek a foglalkozások, rendezvények a korosztály kulturális igényei kielégítése mellett testi-lelki egészségük megőrzésére is szolgálnak.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2013	1	84644	2	2
2014	1	85331	2	3
2015	1	85997	2	4
2016	1	87427	2	4
2017	1	9921	2	4
2018	1	11438	2	4

Forrás: TEIR

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Időskorúak egészségi állapota, közösségi funkciója az életkor növekedésével erőteljesen romlik	Specifikusan időseket célzó, életminőséget javító programok nyújtása, elérhetőségük támogatása
Folyamatosan nő az 55 év feletti korosztály aránya a regisztrált munkanélküliek körében	Kiemelt figyelem a foglalkoztatási programokban a korosztályra
Korlátozottak a nyugdíjasok - élethelyzetének javítása és izolációja csökkentése érdekében is fontos - elhelyezkedési lehetőségei	Az aktív idős kor szemléletében a foglalkoztatás növelése, részmunkaidő, távmunka lehetőségének bővítése, bevonásuk a foglalkoztatási programokba
Az idősek közül többeknek beszűkültek társas és közösségi kapcsolataik, sokan élnek egyedül közülük	Szenior jelzőrendszer kiépítése, önkéntes segítők bevonása az egyedül élők magányának enyhítésébe
Idősödő városunkban nincs tartós elhelyezést biztosító idősotthon	Tartós férőhelyek kialakítása pályázati lehetőség igénybevételel
Kommunikációs hiányosság, információ hiány	Internet használatát elősegítő képzések az idősek számára

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékossgal élő embereket a társadalomban az egyik leghátrányosabb helyzetű csoportnak tekinthetjük. Az érintettek kedvezőtlen egészségi állapotuk mellett a társadalmi körülményeikben is számos nehézséggel küzdenek, melyek egyfelől jelentősen befolyásolják a mindennapi életüket, másfelől a társadalom által elfogadott normákhoz való igazodást. Egy társadalom erkölcsi-jogi és mentális állapotát jól jellemzi az, hogy miképpen tudja segíteni a fogyatékkal élő tagjainak életét. A fogyatékos emberek beilleszkedését a társadalomba, elfogadottságukat elősegíti, ha dolgoznak, ha megélhetésüket munkával származó jövedelemből tudják biztosítani.

Az Európai Fogyatékossgügyi Stratégia (2010-2020) fő célkitűzése, hogy elősegítse a fogyatékkal élő személyek számára a teljes körű részvételt. Kimondja, hogy ugyanúgy biztosítani kell a fogyatékos személyek számára a fizikai környezethez, a közlekedéshez és az információs és kommunikációs hozzáférést, mint az egészséges személyek számára. A cél a termékekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a fogyatékkal élő személyek számára, beleértve a segítő eszközökkel élőket.

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) határozatával elfogadta az Országos Fogyatékossgügyi Programot 2015-2025. évekre vonatkozóan, amely megfogalmazta a fogyatékkal élő személyek esélyegyenlőségét, jólétét előmozdító célokat.

A jogszabályokban, valamint az Országgyűlési Határozatban megfogalmazott tematikus célokkal, annak beavatkozási területeivel az Önkormányzat egyetért és ezen elveket alapvetőnek tartja.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény határozza meg a fogyatékos személy fogalmát. Ez alapján fogyatékos személy az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A fogyatékos személyeket két csoportba sorolhatjuk a sérülés fennállása alapján:

- veleszületett, születéstől fennálló fogyatékossgal rendelkezők,
- későbbi életkorban bekövetkezett, szerzett károsodással rendelkezők.

A fogyatékossg típusai

Mozgássérültség

A mozgássérültség vagy mozgáskorlátozottság fiziológiai fogyatékossg, amit nehéz egységes kategóriaként kezelni, mivel kiterjedtsége és súlyossága eltérő lehet. Főbb típusai: agykárosodás utáni rendellenességek, petyhüdt bénulások, ortopédiai elváltozások, amputáció, végtaghiányos fejlődési rendellenességek. A mozgássérült személy viselkedési lehetőségei jelentősen

beszűkülhetnek a mozgásszervi sérülés, illetve más járulékos szervi károsodások vagy krónikus betegségek miatt.

Látássérültség

A látássérültség vagy látászavar az éleslátásnál rosszabb látást jelent, elsősorban gyengébb látásélességet, de érintheti a látóteret és a tér- vagy a színlátást is. Bármely terület károsodása esetén látászavar tapasztalható, amit aszerint értékelnek, hogy gondot okoz-e az olvasásban, tájékozódásban, vagy a cselekvésekben. Súlyosabb esetekben teljes vagy részleges (csak fényérzékelés) vakságról, illetve gyengénlátásról beszélhetünk.

Hallássérültség

A halláskárosodás a hangok iránti érzékenység csökkenését jelenti, aminek a mértékét a beszédfrekvencia alapján vizsgálják, erősségét pedig decibelben mérik, külön-külön mindkét fülön. Ha ennek erőssége mindkét fülön legalább 30 decibel, akkor nagyothallásról, ha mindkét fülön legalább 90 decibel, akkor siketségről beszélünk.

Siketvakság

Siketvakságról akkor beszélünk, amikor a látás és a hallás is annyira sérült, hogy az egyik érzék sérülése a másikkal nem kompenzálható megfelelően.

Beszéd fogyatékoság

Beszédhibán nem csak a beszéd különféle rendellenességeit értik, hanem a vele összefüggő írás-olvasási beszédzavarokat és beszédfogyatékoságot különböztetnek meg. Súlyosság szerint beszédhibákat, beszédzavarokat és beszédfogyatékoságot különböztetnek meg. A beszédre való tartós képtelenséget némaságnak hívjuk.

Értelmi fogyatékoság

Az értelmi fogyatékoság - idegen szóval oligofrénia - olyan állapotot takar, amelyben az értelmi képességek jelentősen az átlagos szint alatt maradnak. Az orvosi szemlélet szerint akkor beszélhetünk intelligenciacsökkenésről, ha az IQ mutató nem éri el a 70 pontot. Az IQ mutató alapján hagyományosan három súlyossági fokot különböztetünk meg: enyhe, közép súlyos és súlyos.

Autizmus

Az autizmus egy olyan idegi-fejlődési rendellenesség, ami csökkent mértékű szociális kapcsolatokban és kommunikációs képességekben, illetve abnormális viselkedési és érdeklődési mintázatokban mutatkozik meg.

Többszörös fogyatékoság

Többszörös fogyatékoság esetében több fogyatékoság együttes jelenlétéről van szó, amelyek lehetnek függetlenek, vagy egymás következményei. Abban az esetben, ha a fogyatékoságok egymástól függetlenek, halmozott fogyatékoságról beszélünk, míg ha az egyik a másik következménye, megkülönböztetjük az elsődleges és a másodlagos fogyatékoságot.

Forrás: Balogh László – Kiss Gábor – Orbán Kornélia – Vári Beáta – Bóka Ferenc – Meszlényi Lenhart Emese – Mikulán Rita (2015): Rekreáció III. Szeged, SZTE

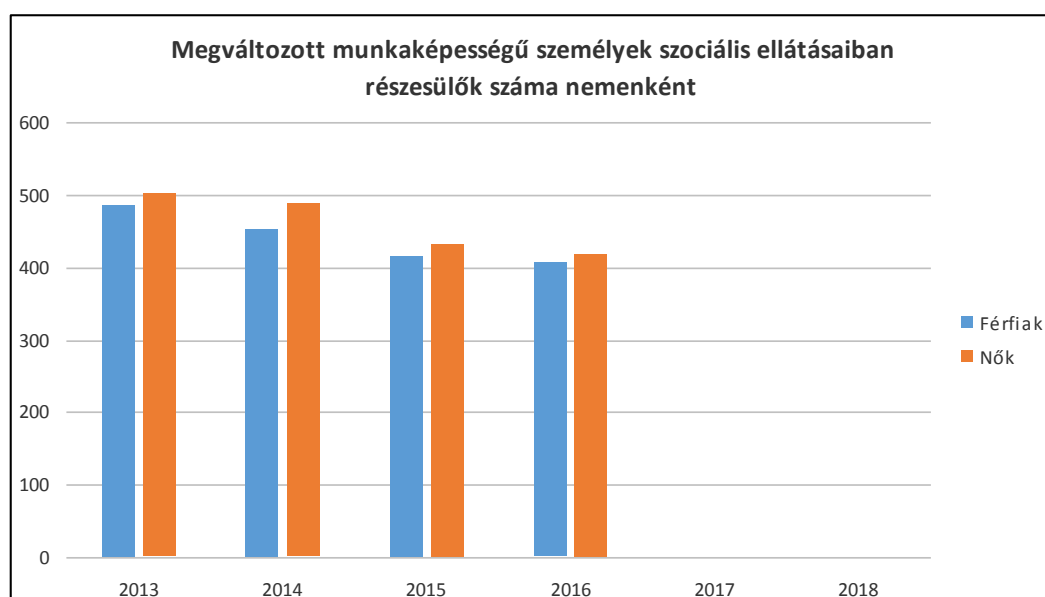
A megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma és nemenkénti megoszlása közvetett információt nyújt a településen fogyatékossgal élő felnőttekről. **Sajnálatos, hogy csak 2013-2016 közötti időszak vonatkozásában van információnk az ellátásokban részesülőkről.**

Megváltozott munkaképességű személyek **ellátására jogosult** az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a komplex minősítés alapján 60 %-os, vagy kisebb mértékű, és a jogszabályban meghatározott egyéb jogosultsági feltételekkel is rendelkezik. Az ellátás típusának meghatározása - mely lehet rehabilitációs ellátás és rokkantsági ellátás - a komplex minősítés ismeretében történhet meg. Az ellátásban részesülők száma a városban 2013-2016 között 16,5%-kal csökkent, legnagyobb mértékben 2015-ben látható a csökkenés. Nem ismertek az utóbbi két év adatai az ellátásban részesülők számáról.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2013	486	501	987
2014	452	487	939
2015	416	433	849
2016	407	417	824
2017	na	na	na
2018	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Flt. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Az önkormányzat és intézményei törekszenek megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatására.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nyílt hátrányos megkülönböztetésről nincs információnk, ugyanakkor a fogyatékkal élők számára hátrányt jelentenek a többségében épek számára kialakított munkafeltételek és a foglalkoztatók elvárásai a munkavégzéssel kapcsolatban. Külön figyelmet érdemelnek a mentális betegségekkel küzdő, pszichiátriai betegek társadalmi beilleszkedési nehézségei, foglalkoztatással összefüggő problémái. Lélektani esélyegyenlőségből adódóan kevésbé jelennek meg az esélyegyenlőségi, jogvédelmi színtereken.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Kifejezetten fogyatékkal élők önálló életvitelének támogatására specializált intézmény nincs a városban. Az Önkormányzati Szociális Szolgálat étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés szolgáltatásával nyújt segítséget azoknak a fogyatékkal élőknek, akik a szolgáltatás segítségével képesek az önálló életvitelre.

A Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Módszertani egysége a gyermekek és a fiatal felnőttek önálló életvitelét elősegítő szolgáltatásai elismertek a szakterületen.

- **Fejlesztő nevelés oktatás** keretein belül immár nyolc éve biztosítják a 6-23 éves korú, súlyosan, halmozottan fogyatékos gyermekek, fiatalok számára a mindennapos iskolába járás és a fejlődés lehetőségét. Büszkéek rá, hogy a megyében elsőként hozták létre csoportjukat. Az intézmény által kidolgozott rehabilitációs pedagógiai program alapján, a gyermekek egyéni szükségleteikhez igazodó tanórai foglalkozásokat szerveznek, heti 20 órában. Többletszolgáltatást is nyújtanak a szülők számára, hiszen nappali ellátás formájában 7-15 óráig gondoskodnak gyermekükről, ami országosan is nagyon ritka lehetőség.
- **Utazó gyógypedagógiai szolgálat** segítségével az integrált, sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációs-rehabilitációs fejlesztéseit is az intézmény gyógypedagógusai biztosítják a többségi iskolákban, óvodákban. Az utazó gyógypedagógiai hálózat segítségével a környező településeken is elérhetővé váltak a szolgáltatások helyben, az iskolákban és óvodákban nyújtott fejlesztésekkel, terápiákkal.

- **Konduktív pedagógiai ellátást** biztosítanak a központi idegrendszeri sérült gyermekeknek. A konduktor folyamatos tanácsadást végez. Megtanítja a szülőt a segédeszközök használatára. Végzi a mozgássérült gyermekek terápiáját.

Komoly problémát jelent, hogy amikor a gyermekek betöltik a 23 éves kort, kikerülnek az ellátó rendszerből és a szülők többnyire magukra maradnak.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgal élő személyek számára speciális pénzbeli és természetbeni ellátást és kedvezményeket az önkormányzat nem nyújt. **A fogyatékkal élő oroslányiak az előzőekben bemutatott települési támogatásokat vehetik igénybe.** A jogszabályokban biztosított kedvezmények igénylése és rendszeres használata jellemzően nem az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Az önkormányzat nem rendelkezik statisztikai kimutatással a fogyatékossgal élőkről (kor, nem, fogyatékossg típusa, iskolai végzettség stb.).

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Közhasznúak azok az épületek, amelyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatási célokra fenntartott épületek vagy épületrészek.

A mozgásukban akadályozottak, az idősek, a nők és a gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

Az önkormányzat tulajdonában lévő középületek komplex akadálymentesítése teljes mértékben nem megoldott. Az önkormányzati intézmények felújítása során minden esetben a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik az akadálymentesített környezet kialakítása. Sajnos még mindig vannak a városban olyan középületek, amelyek akadálymentesítését a megfelelő források hiánya miatt nem sikerült megfelelő minőségben megoldani. A csökkentlátók számára csak részben akadálymentesítettek a közintézmények infokommunikációs felületei. Az önkormányzat jelentős eredményeket ért el ugyanakkor az elmúlt években a közterületek, utak és járdák akadálymentesítése kapcsán.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat intézményei akadálymentesen megközelíthetők, néhány szolgáltatás igénybevétele azonban nem, vagy csak körülményesen érhető el a fogyatékkal élők számára.

A település valamennyi oktatási intézményében található lift, az intézményekbe jutás kerekesszékekkel is biztosított.

A kisgyermek ellátását biztosító szolgáltatások, az egészségügyi szakellátás és a házi orvosi ellátások szintén akadálymentesen vehetők igénybe. A Szociális Szolgálat telephelyei akadálymentesek, a családok átmeneti otthona szolgáltatásai a jelenleg is tartó felújítása során beépített lifttel válik azzá. A Polgármesteri Hivatal szolgáltatásainak elérhetőségét nem segíti lift, az ügyintézők jönnek le a földszintre a mozgásukban korlátozott személyekhez. Az OKSZIK a könyvtár kivételével megközelíthető mindenki számára.

A Járási Hivatal egésze akadálymentes, azonban a látássérülteket nem segíti hangos tájékoztatás. A sportprogramokhoz való hozzáférés biztosított a mozgásukban akadályozottak számára. Problémaként kell megfogalmazni, hogy jeltolmács csak az Oroszlány Barátainak Köre rendezvényeit teszi elérhetővé a halláskárosodottak számára. A lakóépületek és a szolgáltató épületek esetében nincs adatunk. A tapasztalatok azt mutatják, hogy azoknál a lakóépületeknél található rámpa a bejárati ajtóknál, ahol kisgyermekes, vagy mozgásukban akadályozott személyek, családok laknak. Egyre több személy számára az elektromos kerekesszék az egyetlen eszköz, amivel csökkenthető az izoláció. Gondot jelent, hogy tárolásukra a lépcsőházak többségében nincs lehetőség. Fontos lenne megoldást találni a problémára, akár mobil tároló helyek felállításával.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Az előzőekben bemutatott közintézmények helyzetén túl nem rendelkezünk információval a munkahelyek akadálymentesítettsége tekintetében.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés a személyvonatok esetében akadálymentes a fogyatékkal élők számára. Oroszlány és a főváros között vonattal is van lehetőségük utazni a mozgásukban akadályozottaknak. Az egyes vasútállomásokon - pl. Tatabányán – azonban, felüljáró teszi lehetetlenné a vasút igénybevételét. A buszjáratok részben alacsony padlójúak, azonban nincs hangos tájékoztatás a látássérültek számára. Oroszlány járdáinak és parkjainak többsége a felújításoknak köszönhetően a mozgásukban akadályozottak számára is használhatóak.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Fogyatékos személyek ellátására specializálódott nappali intézmény nem található a városban. A Kömlődi Református Egyházközség fenntartásában működő Kerényi Béla Református Diakóniai Intézmények nappali intézményét veszik igénybe a városból az érintettek. A nappali intézménybe jelenleg 25 fő körüli a létszám, ebből az oroszlányiak száma 15-20 fő közötti.

Oroszlányból az önkormányzat által biztosított busszal érkeznek minden nap reggel 8 órára Kömlődre, mely délután 4 órakor haza is viszi őket. A nappali ellátást igénybevevők valamennyien értelmileg sérült emberek. (zömmel középsúlyos értelmi fogyatékosok, néhányan halmozottan sérültek, értelmi- és mozgássérült ellátottjuk is van). Az intézmény lakóotthona 2009 óta biztosít ellátást, a 12 fős lakóotthonból 5 fő oroszlányi. 2012 óta Támogató Szolgálat működik az intézmény kereteiben, 7 főt szállítanak be a nappali intézménybe – közülük 4 fő oroszlányi, 3-an

járásbeliék. Ők nem tudják igénybe venni a másik buszt mozgáskorlátozottságuk, vagy más egyéb pszichés zavaruk miatt.

A nappali intézményben az élet meghatározott keretek között zajlik. Heti- és napirend alapján szervezik a foglalkozásokat. Minden délelőtt olyan foglalkozások zajlanak, amelyek a korábban megtanultak szinten tartását szolgálják (pl. matematika, írás, olvasás, természetismeret).

Foglalkozásaik között kézműves műhely, háztartásismeret, házimunkák, kerti munkák végzése, egyéni foglalkozások, mentális beszélgetések, szabadfoglalkozások szerepelnek.

Valamennyi társadalmi és egyházi jellegű ünnepről megemlékeznek, közösen készülnek rá. Egyházi intézmény lévén a hitélet is jelentős szerepet kap. Legfőbb céljuk, hogy mindenki találjon magának hasznos elfoglaltságot, társakat, barátokat, közösséget, ahol jól érezhetik magukat, tartalmasan tölthetik az idejüket.

Helyben nincs fogyatékos személyeket ellátó intézmény, az ellátást az érintettek Kömlődön veszik igénybe a Kömlődi Református Egyházközség fenntartásában működő Kerényi Béla Református Diakóniai Intézmények nappali intézményében. Ezeket az adatokat mutatjuk be a táblázatban.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2013		17	
2014		18	
2015		17	
2016		15	
2017		20	
2018		19	

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

A fogyatékkal élők élethelyzetét, érdekképviselését, izolációjuk csökkentését segítik a városban is jelenlevő szervezetek. A **Komárom-Esztergom Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesületének** 150 körüli tagja van a város lakói közül. A szervezet keretében helyben az **Optimisták Klubja** „kvázi” érdekvédelmi szervezatként működik. 10 tagja van a csoportnak, havi rendszerességgel találkoznak, tartanak foglalkozásokat az oroszlányi egyesületi tagoknak. Az igényeknek megfelelően alakítják programjaikat. Színházi előadások, kirándulások, őket érintő témákban beszélgetések színesítik az együttléteket. Tájékoztatást nyújtanak a mozgáskorlátozottaknak az igénybe vehető ellátásokról, szolgáltatásokról.

A **Vakok és Gyengénlátók Komárom-Esztergom Megyei Egyesülete** 50 fő körüli oroszlányi látássérült tagot tart nyilván. Klubnapok keretében nyújtanak információkat az egyesület tevékenységéről, szolgáltatásairól, programjairól.

A **Siketek és Nagyothallók Országos Szövetségének (SINOSZ)** nincs a városban helyi szervezete. A Komárom-Esztergom megyei szervezet véleménye szerint a városban is magas a nagyothallók száma, tagnyilvántartásukban azonban csak 30 oroszlányi tagtársuk szerepel. Jelnyelvi tolmács

szolgálat segítségét igénybe vehetik a hallássérültek. A hátrányos helyzetű hallássérültek kiszorított helyzetben vannak, megélhetésük sem könnyű. A közösségi programok mellett szükségük lenne segítségre a munkába való elhelyezkedésben is. Rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásuk mellett szívesen dolgoznának.

Az érintett célcsoportokhoz tartozók sok esetben nem rendelkeznek megfelelő információval jogaik és lehetőségeik tekintetében. A fogyatékkal élők nem kapnak tájékoztatást arról, hogy hová fordulhatnak, mely szervezetek segíthetnek nehézségeik során. Az érdekvédő szervezetek nem rendelkeznek információval az érintettekről, csak akkor, ha az egyének keresik meg őket.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Oroszlány települési támogatásai mindegyike hátránykompenzáló juttatás. A fogyatékkal élők számára rendkívüli települési támogatás keretében járult hozzá az önkormányzat a lakhatási körülmények akadálymentesítéséhez.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal a településen élő fogyatékos személyekről	Adat-, információgyűjtés
Nem teljes körű a középületek akadálymentessége	Középületek akadálymentesítése
A fogyatékos személyek számára nincs helyben nappali ellátás	Nappali ellátás Oroszlányon történő biztosításának kezdeményezése
A fogyatékkal élők információhiánya	Tájékoztatás a lehetőségekről
Kerekesszékek tárolási nehézségei	Mobil tárolók biztosítása
Kevés lehetőség van a fogyatékkal élők munkába állásának	Elhelyezkedésük támogatása, különös tekintettel a halláskárosodók esetében.
A fogyatékkal élők, kiemelve a halláskárosodottakat csak nehezen, vagy egyáltalán nem jutnak hozzá a településen lévő szolgáltatásokhoz	Az ellátásokhoz jutást segítő eszközök, szolgáltatások támogatása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A városban száz fölötti bejegyzett civil szervezet található. 20 fölötti az aktívan tevékenykedő szervezetek száma. A civil szervezetek tevékenységét több száz önkéntes segíti. Az önkormányzat pályázati lehetőség igénybevételével is támogatja a civilek társadalmi feladatvállalását.

civil szervezet neve	tevékenység
Oroszlány és Térsége Civil Szervezetek Egyesülete	Civil szervezetek közötti kapcsolat erősítése
Oroszlány Barátainak Köre	A lokálpatriotizmus erősítése, a város történelmi, kulturális, természeti értékeinek megóvása
Oroszlányi Szlovák Klub	Népszokások felkutatása, megőrzése, felderítése, bemutatása a város lakóinak, különösen az ifjúság körében
Oroszlányi Rákóczi Szövetség és Millenniumi Alapítvány	Kárpát-medencei magyarsággal való szorosabb kapcsolattartás, magyarságtudat megtartása
Bakfark Bálint Alapítvány	művészeti iskola működtetése
Hébé Alapítvány a Művészetoktatásért	művészetoktatás támogatása, művészeti iskola fenntartása
CIRILL Táncstúdió	csoportos táncoktatás
Központi Bányászati Múzeum Alapítvány	szénbányászattal kapcsolatos emlékek bemutatása
Bányász Nyugdíjas Klub	kirándulások, melegvizű fürdők felkeresése, állami ünnepek megünneplése
Dr. Balogh Tibor Egészségügyi Alapítvány	betegek gyógykezeléséhez, eszközökhöz támogatás nyújtása
Életút Oroszlányi Segítők Egyesülete	hátrányos helyzetű gyerekek, személyek támogatása
Oroszlányi Szegényeket Támogató Alapítvány	gyermekek, családok esélyegyenlőségének elősegítése, közösségek fejlesztése
Szülők és Pedagógusok a Gyermekéért Alapítvány	oktatási feltételek javítása, szabadidő hasznos eltöltésének támogatása
Generációk Egymásért Alapítvány	oktatáshoz kapcsolódó tevékenységek támogatása
Benedek Iskola Gyermekéért Közalapítványt	oktatási, nevelési feltételek javítása, gyermekek esélyegyenlőségének elősegítése
Oroszlány Középiskoláiért Alapítvány	tehetséges diákok, versenyek, kirándulások, korrepetálások támogatása
„Munkás Szent József” Alapítvány	templomépítés és -fenntartás
Oroszlány Város Polgárőrsége Egyesület	közbiztonság, vagyonvédelem

civil szervezet neve	tevékenység
Oroszlányi Önkéntes Tűzoltó Egyesület	tűzoltó és műszaki mentési célokra folyamatosan igénybe vehető készenléti szolgálatot lát el
Oroszlány Városi Súlyemelő Egyesülete	súlyemelés támogatása
Oroszlányi Horgász Egyesület	horgászati lehetőséget biztosítása
Oroszlányi Sportegylet Kosárlabda Szakosztálya	egészséges életmódra nevelés, a rendszeres testmozgás igényének kialakítása
Oroszlányi Szabadidő Egyesület	egészséges életmódra nevelés, a rendszeres testmozgás igényének kialakítása
Vértési Erőmű Sport Egyesület	labdarúgó, tenisz, kajak-kenu és vízipóló, természetjáró, vitorlás, sakk, valamint sí szakosztályok tagjainak egészséges életmódra nevelése, a rendszeres testmozgás igényének kialakítása

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Oroszlány Város Önkormányzata minden rendelkezésre álló eszközzel igyekszik segíteni és támogatni a társadalmi önszerveződésre épülő civil szervezeteket. Az oroszlányi polgárokért végzett közérdekű tevékenységükhöz pályázatot nyújthatnak be a közművelődési, közérdekű társadalmi tevékenységet folytató non-profit jogi személyek, és az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 2. §. 6. pont b) és c) alpontjában meghatározott körbe tartozó civil szervezetek. Feltétel, hogy kérelmük vagy pályázatuk benyújtása előtt legalább 1 évvel bírósági nyilvántartásba vételre kerültek, az önkormányzat közigazgatási területén székhellyel rendelkeznek és Oroszlányban folytatnak rendszeres, alapító okiratban foglalt tevékenységet.

Az önkormányzat a döntései előkészítésébe bevonja a civil szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismeri, és tiszteletben tartja, partneri viszonyt alakított ki. Az együttműködés tartalmi kereteit az aktív együttműködés és a rendszeres kommunikáció tapasztalatai alakították/alakítják ki.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Oroszlány város szociális szolgáltatása több elemében kapcsolódik a járáshoz. Önkormányzatok között kötött megállapodás alapján Oroszlányon kívül Kecskéd településen étkeztetést, Kecskéd és Kömlőd község területén házi segítségnyújtás szolgáltatását biztosítja az intézmény.

A megállapodás alapján a hajléktalan ellátás nappali melegedője Oroszlány városban és négy település (Bokod, Dad, Kecskéd, Kömlőd) lakói számára is igénybe vehető. A család- és gyermekjóléti szolgálat keretében szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el a város területén és önkormányzatok között kötött megállapodás alapján Bokod, Dad, Kecskéd település önkormányzatainak igazgatási területén is. Gyermekjóléti központ keretében a járás valamennyi

településen hatósági intézkedésekhez kapcsolódó feladatokat, gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot, iskolai szociális munkát, jogi-, pszichológiai tanácsadást nyújt. A családon belüli erőszak kezelését szolgáló krízisszolgáltatás a Szociális Szolgálat keretében működő Krízisközpontban az ország valamennyi településén élők, így a járásban lakók számára is elérhetőek. Oroszlány, mint a járás székhelye egyebek mellett egészségügyi szakellátást, középfokú oktatási, közigazgatási, hatósági, kereskedelmi és egyéb szolgáltatásokat nyújt a járás települései számára.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az önkormányzat együttműködési megállapodás keretében biztosítja a nemzetiségi önkormányzatok működési feltételeit, támogatja a pályázati tevékenységükben.

A településen 1995-től működik a Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat, mely feladatának tekinti a kisebbség nyelvének az ápolását, hagyományainak megőrzését, tárgyi és szellemi kultúrájának gyarapítását, a kisebbségi érdekek hatékonyabb érvényesítését, valamint egyéni és közösségi önazonosságuk megőrzését. A szlovák hagyományok ápolására, a kultúra bemutatására számos programot szerveznek, melyen a város nem a nemzetiséghez tartozó lakosai is részt vesznek. A részükről kialakított/gondozott Tájház és a nemzetiségi önkormányzat programjai betekintést adnak a régi Oroszlány régmúltjába, a szlovákok kultúrájába. A város egésze magáénak vallja az immár hagyományossá vált programokat.

Érdekeik érvényesítése érdekében **1998 óta tevékenykedik a városban a Roma Nemzetiségi Önkormányzat**. Célja a roma nemzetiség nyelvének ápolása, tárgyi és szellemi kultúrájának megőrzése, gyarapítása, egyéni és közösségi önazonossága megőrzése, valamint a roma nemzetiséget megillető jogosultságok érvényesítése, érdekeik védelme, képviselete. Tevékenységükben kiemelt szerepet tölt be a gyermekek esélyeinek növelése, a roma közösség érdekeinek védelme. Az esélyegyenlőség érdekében végzett munkájukat részletesen bemutattuk a mélyszegénységben élők helyzetét elemző fejezetben.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városban működő civil szervezetek valamennyi célcsoport esélyegyenlőségének biztosítására törekvő tevékenységet folytatnak. Több mint 20 szervezet aktívan is részt vesz a településen élők élethelyzetének javításában. Programjaik az érintett személyek, csoportok életének széles spektrumára kihatóak. Többek között a kulturális életre, a hagyományok ápolására, a mentális és egészségi állapot javítására, hátrányok kompenzálására. Tevékenységüket az előző pontok fejezeteihez kapcsolódóan bemutattuk.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A településen jelenlevő for-profit szereplők közül többen anyagilag támogatják a helyi esélyegyenlőség biztosítása érdekében végzett civil tevékenységet, programokat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Oroszlány Város Önkormányzata a helyi esélyegyenlőségi program megalkotását a jogszabályi előírásoknak megfelelően végezte el.

A munka elvégzését széleskörű társadalmi egyeztetés előzte meg. A HEP Fórum ülésére meghívást kaptak a települési képviselők és városi vezetői is. A helyzetelemzés előkészítésben adatszolgáltatásuk révén részt vettek a városban tevékenykedő hivatalok munkatársai, szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési szakemberei és a civil szervezetek képviselői is. A HEP Fórumon a tagok részletes tájékoztatást kaptak a HEP jogszabályi háttéréről, a munka vezérfonalának tekinthető alapelvekről és a kötelező szerkezeti elemeiről, véleményükkel segítették a program elkészítését. A HEP Fórum résztvevői megfogalmazták szándékukat arról, hogy évente tekintsék át az Intézkedési tervben rögzített programok előrehaladását.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az elfogadott dokumentum Oroszlány honlapján hozzáférhető lesz, amely alapján az állampolgárok megismerhetik az esélyegyenlőségi programot, intézkedéseket és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése. A program végrehajtásának aktuális helyzetéről a legalább kétfévente elvégzett felülvizsgálatok nyilvánosság elé tárásával jutnak információhoz a településen élők.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kevés a szociális alapon igénybe vehető bérlakás a városban.	A bérlakás program kiszélesítése lehetőségének vizsgálata
Az 50 éven felüliek magas arányba vannak jelen a munkanélküliek körében	Munkaerőpiaci integráció elősegítése, kiemelt figyelem a Foglalkoztatási Paktum megvalósítása során a korosztályra
A nehéz élethelyzetbe került személyek (magas gyógyszerköltségek, adósságcsapda esetén) nem rendelkeznek kellő információval a számukra rendelkezésre álló lehetőségekről	Tájékoztatás, információ eljuttatása valamennyi háztartáshoz
A fejlesztésre szoruló gyermekek körében egyre összetettebb problémákat diagnosztizálnak a szakemberek, a kezelésükhöz szükséges képzések finanszírozása nehézséget jelent	A képzésekhez jutás támogatása
A Nyíres és Német dűlőkben élők lakhatási színvonalának alacsony szintje közegészségügyi problémák táptalaja	A jelenleg is megvalósuló egészségnevelési programok folytatása, pályázati lehetőségek igénybevétele komfortosabbá tételükhöz
A dűlőkben élők társadalmi kohéziója továbbra is támogatást igényel	A közösségfejlesztés folytatása célzott programokkal, közművelődési szolgáltatások fejlesztése a szegregációs területen
Nagyon rossz a hajléktalansággal veszélyeztetett személyek egészségi állapota	A célcsoporthoz tartozók körének egészségfejlesztő programok nyújtása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Jelentősen megnövekedett a védelembe vett gyermekek száma	Prevenációs programok tárházának bővítése a fiatalok számára. A szülői gondoskodás, nevelési attitűd javítását célzó programok indítása
A dűlőkben tapasztalható környezeti és szocializációs körülmények miatt magas a behozhatatlan hátránnyal induló gyermekek száma	Biztos Kezdet Gyerekház program beindításának vizsgálata a Nyíres és Német dűlőben
A hátrányos helyzetűvé nyilvánított gyermekek számánál lényegesen többet tapasztalnak a pedagógusok	A hátrányos helyzet megállapítását előíró sztenderdek jogszabályi módosítása
A nagy létszámú osztályok keretei között nehéz a hiperaktív, indulatkezelési problémákkal küzdő gyermekek integrációja	Alacsonyabb létszámú osztályok indításának kezdeményezése
Komoly szaktanár hiánnyal küzdenek az iskolák	Szolgálati lakások számának növelése az ország messzebb fekvő településeiről városunkba érkező hiányszakos pedagógusok, gyógypedagógusok számára

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A rugalmatlan munkaerőpiac nehezíti a gyermekes anyák elhelyezkedését	Atipikus foglalkoztatási formák bővítése
A családon belüli bántalmazási esetek nagy része marad rejtve a szakemberek elől	A bántalmazások elleni védelem erősítése, látencia vizsgálata, felvilágosítás a civil szervezetek, egyházak bevonásával
Nehéz a családok átmeneti otthonában, a krízisellátásban szolgáltatást igénybevevő nők és gyermekeik számára lakhatási lehetőséget találni	Az átmeneti gondozás bővítési lehetőségének vizsgálata „Félutas ház” szolgáltatásával

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Időskorúak egészségi állapota, közösségi funkciója az életkor növekedésével erőteljesen romlik	Specifikusan időseket célzó, életminőséget javító programok nyújtása, elérhetőségük támogatása
Folyamatosan nő az 55 év feletti korosztály aránya a regisztrált munkanélküliek körében	Kiemelt figyelem a foglalkoztatási programokban a korosztályra
Korlátozottak a nyugdíjasok - élethelyzetének javítása és izolációja csökkentése érdekében is fontos - elhelyezkedési lehetőségei	Az aktív idős kor szemléletében a foglalkoztatás növelése, részmunkaidő, távmunka lehetőségének bővítése, bevonásuk a foglalkoztatási programokba
Az idősek közül többeknek beszűkültek társas és közösségi kapcsolataik, sokan élnek egyedül közülük	Szenior jelzőrendszer kiépítése, önkéntes segítők bevonása az egyedül élők magányának enyhítésébe
Idősödő városunkban nincs tartós elhelyezést biztosító idősotthon	Tartós férőhelyek kialakítása pályázati lehetőség igénybevételeivel
Kommunikációs hiányosság, információ hiány	Internet használatát elősegítő képzések az idősek számára

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal a településen élő fogyatékos személyekről	Adat-, információgyűjtés
Nem teljes körű a középületek akadálymentessége	Középületek akadálymentesítése
A fogyatékos személyek számára nincs helyben nappali ellátás	Nappali ellátás Oroszlányon történő biztosításának kezdeményezése
A fogyatékkal élők információhiánya	Tájékoztatás a lehetőségekről
Kerekesszékek tárolási nehézségei	Mobil tároló helyek kialakítása
Kevés lehetőség van a fogyatékkal élők munkába állásának	Elhelyezkedésük támogatása, különös tekintettel a halláskárosodók esetében
A fogyatékkal élők, kiemelve a halláskárosodottakat csak nehezen, vagy egyáltalán nem jutnak hozzá a településen lévő szolgáltatásokhoz	Az ellátásokhoz jutást segítő eszközök, szolgáltatások támogatása

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák és a mélyszegénységben élők nem kirekesztettek, hanem a város integráns lakóközösségének részesei.

Fontos számunkra, hogy a romák és a mélyszegénységben élők a város munkaerőpiacán megjelenhessenek, ehhez saját erejük, szándékuk támogatására képzési, foglalkoztatási lehetőségek nyíljanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek esélyegyenlőségét, a gyermekek fizikai ellátásbeli, korszerű nevelési és társadalmi integrációs lehetőségeinek biztosítását. Célunk, hogy a városban ne legyen éhező gyermek sem tanítási időben, sem azon kívül és a szegénység okozta mobilitási korlátok megszüntetésének támogatásával nyíljon meg számukra a város minden lehetősége.

Folyamatosan odafigyelünk arra, hogy az idősek legyenek képesek megtartani életminőségüket, tudják megőrizni aktivitásukat munkával, ill. olyan tevékenységekkel, amelyek korukhoz és fizikai, szellemi állapotukhoz illeszkedőek. Az arra rászorulóknak részére pedig legyenek elérhetőek a méltósággal viselt öregséghez szükséges ellátási formák.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkaerőpiaci és családi feladatok összeegyeztetése elősegítését, képzési és foglalkoztatási lehetőségeik biztosítását. Különös figyelmet fordítunk a nőket érintő erőszak, párkapcsolati erőszak elleni küzdelemre.

A fogyatékkal élők számára akadálymentes városi életet kívánunk biztosítani komplex akadálymentesítési program kidolgozásával és megvalósításával, foglalkoztatási, lakhatási és ellátási lehetőségeik bővítése mellett.

Olyan várost szeretnénk, ahol az arra rászorulóknak életük természetes közegében érzékelhetik az esélyegyenlőségből fakadó biztonságot, s ha ebben sérelem éri őket, akkor rendelkezésükre álljon az a háló, amely segítséget nyújthat számukra a hátrányok kompenzálására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Bérlakás program kiszélesítése lehetőségének vizsgálata	Kevés a szociális alapon kiutalható bérlakás a városban	Az alacsony jövedelmű családok életesélyeinek növelése	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Antiszegregációs terv	Szociális alapon kiutalható bérlakások vásárlása, építése, biztosítása	Képviselőtestület	2023. december 31.	Lakások száma	Pályázati források	Megvalósulás esetén folyamatos figyelem a lakások állapotára
2	Életkorok miatt hátrányos helyzetű személyek munkaerőpiaci integrációjának elősegítése	Magas arányban vannak jelen a munkanélküliek rendszerében az 50 év felettiek	Munkajövedelemből jobb megélhetés, pozitív szocializációs hatás	Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs terv Oroszlány Város Gazdasági Programja Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció	Képzésekbe vonás, kiemelt figyelem a korosztályra a Foglalkoztatási Paktum megvalósítása során	Hatósági Osztály vezetője, Oroszlányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya vezetője	Folyamatos, az adott programciklus kifutásáig, legkésőbb 2023. december 31.	Elhelyezést segítő programokba bevont személyek száma, elhelyezkedett 50 éven felüliek száma, programok száma	Pályázati források	Koordináció és együttműködés az Önkormányzat, a piaci szereplők, egyéb munkáltatók és az Oroszlányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya között
3	Tájékoztatás, információ	A támogatásra szoruló magas	A meglévő lakhatás	Szociális Szolgáltatás-	Szóróanyag eljuttatása a	Hatósági Osztály	2023. december 31.	A támogatásokat	Humán-erőforrás,	Az érintettek rendszeres

	eljuttatása valamennyi háztartáshoz	gyógyszerköltségek, adósságcsapda esetén nem rendelkeznek kellő információval a számukra rendelkezésre álló lehetőségekről.	elvesztésének megelőzése, az idők gyógyszerkiadásainak csökkentésével életük minőségének javítása	tervezési koncepció	háztartásokba, egyéb médiákban történő tájékoztatás	vezetője,		igénybe vevők száma	pénzügyi források	tájékoztatása, figyelemmel kísérése
4	Fejlesztést segítő képzések támogatása	A fejlesztésre szoruló gyermekek körében egyre összetettebb problémákat diagnosztizálnak a szakemberek. A kezelésükhöz szükséges képzéseket finanszírozása nehézséget jelent.	A korszerű ismeretek birtokában hatékonyabb lehet a gyermekek fejlesztése, ezáltal könnyebbé válik integrációjuk a közösségekbe	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs terv	Képzések elérését segítő pályázati programok	Tatabányai Tankerületi Központ vezetője, Intézmény-vezetők	2023. december 31.	Képzések száma, Továbbképzési –és beiskolázási tervbe bekerült pedagógusok száma	Pályázati források	Együttműködés a Tatabányai Tankerületi Központtal
5	Egészségnevelési programok folytatása, pályázati lehetőségek igénybevétele a lakhatások komfortosabbá tételéhez	A Nyíres- Német dűlőkben élők lakhatási színvonalának alacsony szintje közegészségügyi problémák táptalaja	Egészségesebb életkörülmények, életmód javítja az életminőséget, a gyermekek pozitív szocializációját is segíti	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs terv	Programok nyújtása, pályázati lehetőség igénybevétele a jobb körülmények elérése érdekében	Pályázati referens, Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője	2023. december 31.	Az érintett területen élő orvoshoz fordulók száma, programok száma, programokon résztvevők száma	Pályázati források	Együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, védőnőkkel, orvosokkal

6	Közösségfejlesztés folytatása célzott programokkal, közművelődési szolgáltatások fejlesztésével a szegregációs területen	A dűlőkben élők közösségének fejlődése, társadalmi kohéziója továbbra is támogatást igényel	A helyi közösség tagjai jobban figyelnek egymásra, nehézségeik megoldásában építenek a közösségben rejlő erőkre, nőnek esélyeik	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs terv	Közösségépítő programok, kulturális programok szervezése a telepeken élők számára	Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője Roma Nemzetiségi Önkormányzat vezetője	2023. december 31.	Programok száma, résztvevők száma, tanulmányi mutatók	Pályázati források	Együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, az oktatási-nevelési intézményekkel
7	A hajléktalansággal veszélyeztetettek számára egészségfejlesztő programok nyújtása	Nagyon rossz a hajléktalansággal veszélyeztetett személyek egészségi állapota	Az érintettek egészségi állapota javul, életben maradásuk esélyei nőnek	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Antiszegregációs terv	Szűrésre, kezelésre irányuló programok kidolgozása	Oroszlányi Szakrendelő Intézet igazgatója	2023. december 31.	Ellátottak száma	Megbízási díjak	Együttműködés Önkormányzati Szociális Szolgálattal, az Utcai Szociális Segítők Egyesületével, a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, a házi orvosokkal

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Prevenációs programok tárházának bővítése a fiatalok számára.	Jelentősen megnövekedett a védelembe vett gyermekek száma	Csökken a veszélyeztetett gyermekek száma, értékek épülnek be személyiségükbe, melyekkel könnyebben vehetik az	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Antiszegregációs terv	A már meglévő programok folytatása, új programok kidolgozása, nyújtása	Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője Jegyző	2023. december 31.	Az eredmények miatti védelembe vételek megszüntetésének száma, új védelembe vettek száma,	Humán erőforrás, Pályázati forrás	A célcsoportok számára szervezett programok során folyamatos szakmaközi együttműködés segíti
---	---	---	--	---	--	--	--------------------	---	-----------------------------------	--

	A szülői gondoskodás, nevelési attitűd javítását célzó programok indítása		akadályokat A szülői felelősség erősödik, új eszközöket tudnak beépíteni a szülői feladatok sikeresebb ellátása érdekében	Család és Gyermekjóléti Központ Szakmai Programja				programokon részt vettek száma		gyermekek és családok pozitív irányú szocializációs folyamatát
2	Biztos Kezdet Gyerekház program beindítása lehetőségének vizsgálata a Nyíres- Német dűlőben	A dűlőkben tapasztalható környezeti és szocializációs körülmények miatt magas a behozhatatlan hátránnyal induló gyermekek száma	A hátrányos helyzetű gyermekek számának csökkenése, szocializációs hátrányaik csökkenése	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Antiszegregációs terv Család és Gyermekjóléti Központ Szakmai Programja	Az ellátásra szoruló gyermekek számának felmérése, a szolgáltatás megvalósíthatóságának vizsgálata	Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője Jegyző Képviselő-testület	2023. december 31.	Megvalósítás esetén az igénybe vevők száma	Feladatellátáshoz kapcsolódó állami normatíva, Pályázati forrás, humán erőforrás	Megvalósítás esetén igényekhez igazodó szolgáltatások nyújtása
3	A hátrányos helyzet megállapítását előíró sztxenderdek jogszabályi módosításkezdemenyezése	A hátrányos helyzetűvé nyilvánított gyermekek számánál lényegesen többet tapasztalnak a pedagógusok	Minden rászoruló gyermek részesülhessen a hátránya csökkenésére irányuló támogatásban	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Antiszegregációs terv Család és Gyermekjóléti Központ	Jogszabály módosítás kezdeményezése	Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője Jegyző	2023. december 31.	A támogatásokban részesülő gyermekek száma	Humán erőforrás	Fokozott figyelem a gyermekek körülményeire

				Szakmai Programja						
4	Alacsonyabb létszámú osztályok indításának kezdeményezése	A nagy létszámú osztályok keretei között nehéz a hiperaktív, indulatkezelési problémákkal küzdő gyermekek integrációja	Az alacsonyabb létszámmal működő osztályokban nagyobb eséllyel kezelhetők a gyermekek viselkedési problémái, több figyelem jut a tananyag elsajátítására	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs terv	Egyeztetések kezdeményezése a Tatabányai Tankerületi Központtal annak érdekében, vizsgálják meg a lehetőségét az átlag létszámhoz közelítő osztályok létrehozásának lehetőségét azokban az intézményekben, ahol magas a viselkedési problémás tanulók száma	Polgármester, Jegyző, Tatabányai Tankerületi Központ vezetője, Intézményvezetők	2021. április 30.	Átlagos létszámhoz közelítő osztályok	Tanulmányi eredmények mutatói	Az osztályok indítása esetén releváns
5	Szolgálati lakások számának növelése az ország messzebb fekvő településeiről városunkba érkező hiányszakos pedagógusok, gyógypedagógusok számára	Komoly szaktanár hiánnyal küzdenek az iskolák	A pedagógusok, gyógypedagógusok számának növelése	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs terv	A bérlakás-program áttekintése, lehetőségek vizsgálata-pályázat	Képviselőtestület, Jegyző	2021. december 31.	Szolgálati lakások száma	Pályázat forrás	Az iskolai környezet és a város sokszínűsége, kiegészítve a lakhatás támogatásával megtartó erő lehet

III. A nők esélyegyenlősége										
1	Atipikus foglalkoztatási formák bővítése	A rugalmatlan munkaerőpiac nehezíti a gyermekes anyák elhelyezkedését	A kisgyermekes munkavállalók részére gyermekneveléssel összeegyeztető foglalkoztatási keretek kialakítása	Foglalkoztatási Paktum folytatása Oroszlány járásban projekt Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája Antiszegregációs terv	A város foglalkoztatóinak, foglalkoztatást segítő szervezetének megkeresése az ügyben, ösztönzés az atipikus foglalkoztatásra	Jegyző Oroszlányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya vezetője	Folyamatos, az adott programciklus kifizetéséig, legkésőbb 2023. december 31.	Atipikus foglalkoztatási formában elhelyezkedők száma	Pályázati pénzügyi forrás	A rugalmas munkavégzés lehetőségének folyamatos biztosítása
2	A bántalmazások elleni védelem erősítése, látencia vizsgálata, felvilágosítás a civilszervezetek, egyházak bevonásával	A családon belüli bántalmazási esetek nagy része marad rejtve a szakemberek előtt	A családon belüli erőszak eseteinek csökkentése, a problémára irányuló figyelem folyamatos fenntartásával	Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Antiszegregációs terv Család és Gyermekjóléti Központ Szakmai Programja	A prevenció programok kiszélesítésének vizsgálata	Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője	2023. december 31.	Programok száma, résztvevők száma	Pályázati forrás, Humán erőforrás	A nyilvánosság biztosítása, folyamatos figyelemfelhívás
3	Az átmeneti gondozás bővítési lehetőségeinek	Nehéz a családok átmeneti otthonában, a	A szolgáltatással a családok önálló	Szociális Szolgáltatás-tervezési	A szolgáltatás tapasztalatainak	Önkormányzati Szociális Szolgálat	2023. december 31.	Megvalósítás esetén a szolgáltatásba	Pályázati forrás, Humán	Szakemberek felkészültsége, szakmai

	vizsgálata „Félutas ház” szolgáltatásával	krízisellátásban szolgáltatást igénybevevő nők és gyermekek számára lakhatási lehetőséget találni	lakhatásuk mellett szakemberek segítségével erősödhetnek meg lakhatás megtartó készségeikben, nem kerülnek gyermekük kiemelésével veszélyeztetett krízishelyzetbe	koncepció Oroszlány Város Integrált Településfej- lesztési Stratégiája Antiszegregá- ciós terv	áttekintése, a lakhatás lehetőségének és a pályázati lehetőségek vizsgálata	vezetője, Jegyző		bevont férőhelyek száma, a szolgáltatást igénybe vevők száma	erőforrás	tevékenysége
--	---	--	---	---	--	---------------------	--	---	-----------	--------------

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Specifikusan időseket célzó, életminőséget javító programok nyújtása, elérhetőségük támogatása	Időskorúak egészségi állapota, közösségi funkciója az életkor növekedésével erőteljesen romlik	Méltósággal megélt tartalmas, aktív időskor	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009) Szociális Szolgáltatás- tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfej- lesztési Stratégiája	Előadások, programok szervezése, a hozzájutás segítése	Oroszlányi Szakrendelő Intézet igazgatója Oroszlányi Közösségi Szintér és Könyvtár vezetője Önkormány- zati Szociális Szolgálat vezetője	2023. december 31	Programok száma, a programokon résztevők száma, rendeléseket felkereső idősek száma	Humán erőforrás, Pályázati forrás, Önkormányzat intézményei- nek programjai, Civilszerveze- tek programjai	Az idősek támogatása a hozzáféréshez, őket érdeklő programok nyújtása
2	Kiemelt figyelem a foglalkoztatási programokban a korosztályra	Folyamatosan nő az 55 év feletti korosztály aránya a regisztrált munkanélküliek körében	Foglalkoztatási esélyeik növelésével javul életminőségük, a munkavégzés helye a közösségi élet	Foglalkoztatási Paktum folytatása Oroszlány járásban projekt Szociális	Foglalkoztatási programokban képzés, életkornak, állapothoz igazodó elhelyezkedési lehetőség vizsgálata	Oroszlányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya vezetője, Jegyző	Folyamatos, az adott programciklus kifutásáig, legkésőbb 2023. december 31.	A képzésekben résztevő 55 éven felüliek száma, elhelyezkedők száma	Pályázati forrás, vállalkozások	Koordináció és együttműkö- dés az Önkormány- zat, a piaci szereplők, egyéb munkáltatók és az

			színtere is	Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája						Oroszlányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya között
3	Az aktív idős kor szemléletében a foglalkoztatás növelése, részmunkaidő, távmunka lehetőségének bővítése, bevonásuk a foglalkoztatási programokba	Korlátozottak a nyugdíjasok - élethelyzetének javítása és izolációja csökkentése érdekében is fontos - elhelyezkedési lehetőségei	A minőségibb életvitel mellett izolációjuk csökken, tartalmasabb életet élhetnek, elfogadottságuk javul	Foglalkoztatási Paktum folytatása Oroszlány járásban projekt Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009) Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Elhelyezési lehetőségek feltérképezését követően koordináció	Hatósági Osztály vezetője, Érdekképviselői szervezetek	Folyamatos, az adott programciklus kifizetéséig, legkésőbb 2023. december 31.	Munkalehetőségek száma, elhelyezkedettek száma	Pályázati forrás, vállalkozások	Koordináció és együttműködés az Önkormányzat, a piaci szereplők, egyéb munkáltatók és az Oroszlányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya között
4	Szenior jelzőrendszer kiépítése, önkéntes segítők bevonása az egyedül élők magányának enyhítése érdekében	Az idősek közül többeknek beszűkültek társas és közösségi kapcsolataik, sokan élnek egyedül közülük	Csökken az izoláció körükben, a jobb közérzet mellett egészségesebb élet várható	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009) Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció	A 60 éven felüliek felmérése tapasztalatainak alapján, a gyermekjóléti szolgáltatás jelzőrendszerének	Jegyző, Önkormányzati Szociális Szolgálat vezetője	2021. december 31.	A feltárt esetek száma, támogatást igénybe vevők száma, elégedettségi mutatók	Humán erőforrás,	A jelzőrendszer és a civilszervezetek koordinálása, kommunikációja

				Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája	működéséhez közelítő program elkészítése, házi orvosok, civilszervezetek bevonása a megvalósításba					
5	Tartós férőhelyek kialakítása pályázati lehetőség igénybevételel	Idősödő városunkban nincs tartós elhelyezést biztosító időotthon	Helyben legyen lehetőség az idősek tartós ellátására	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009) Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány	A szolgáltatás kialakítása feltételeinek vizsgálata, pályázati lehetőségek feltérképezése	Oroszlány Város Képviselőtestülete, Jegyző, Érdekképviselői szervezetek	2023. december 31.	Elégedettségi mutatók	Feladatellátáshoz kapcsolódó állami normatíva, Pályázati forrás, vállalkozások	A folyamatosan növekvő idősokorúak száma, erőforrások a működtetéshez
6	Internet használatát elősegítő képzések az idősek számára	Kommunikációs hiányosság, információ hiány	Minél több idős élvezze az internethasználat előnyeit	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009) Szociális Szolgáltatás-tervezési koncepció Oroszlány Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Informatikai készségek fejlesztése képzések segítségével	Képviselőtestület, Jegyző, OKSZIK vezetője	2023. december 31.	Számítógépet használók száma	Meglévő kapacitások kihasználása, pályázati források	Kapcsolatok javulása, ismeretek bővülése
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Adat-, információgyűjtés	Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal a településen élő fogyatékos	Információk birtokában a fogyatékkal élők esélyeinek növelése	Alaptörvény	Érdekvédelmi szervezetek és a házi orvosok bevonásával adat,	Jegyző, házi orvosok	2020. december 31.	Adatbázis	Humán erőforrás	Kommunikáció, koordináció az érdekvédelmi szervezetekkel,

		személyekről			információ gyűjtés, adatbázis létrehozása					házi orvosokkal, civilszervezetekkel
2	Középületek akadálymentesítése	Nem teljes körű a középületek akadálymentesége	Elérhetővé válnak a szolgáltatások, élvezhetik a városi lét előnyeit	Alaptörvény	Pénzforrások felkutatása, az akadálymentesítés terveinek elkészítése, megvalósítása	Képviselőtestület, Jegyző	2023. december 31.	Az akadálymentesen elérhető középületek száma	Pályázati forrás	A szolgáltatásokat igénybe vevők közérzete
3	Nappali ellátás Oroszlányon történő biztosításának kezdeményezése	A fogyatékos személyek számára nincs helyben nappali ellátás	Minden rászoruló számára elérhető ellátás biztosítása	Alaptörvény	Az ellátás befogadásának vizsgálata, az érintettek körének igényfelmérése, pályázati lehetőség keresése	Képviselőtestület, Jegyző	2023. december 31.	Az ellátást igénybe vevők száma	Pályázati forrás Feladatellátáshoz kapcsolódó állami normatíva	Minőségi ellátás biztosítása, igénybe vevők elégedettsége
4	Tájékoztatás a lehetőségekről	A fogyatékkal élők információhiánya	Az információk ismeretében nem maradnak egyedül problémájukkal	Alaptörvény	Kapcsolatfelvétel az érdekvédelmi szervezetekkel, Infokommunikációs csatornák igénybe vétele	Jegyző, érdekvédelmi szervezetek	2021. december 31.	Programokban résztvevők száma, érdekvédelmi szervezetek tagjainak száma	Meglévő kapacitások kihasználása	Kapcsolatfelvétel a fogyatékkal élők érdekvédelmi szervezeteivel, folyamatos kommunikáció
5	Mobil tároló helyek kialakítása	Kerekesszékek tárolási nehézségei	Csökken izolációjuk, társas kapcsolatuk javul	Alaptörvény	Igényfelmérés, az elérics feltételeinek kidolgozása, hozzájutás biztosítása	Képviselőtestület, Jegyző	2021. december 31.	A tárolók száma, igénybe vevők száma	Pénzügyi forrás, pályázati forrás	Elfogadható feltételek a rászorulóknak számára
6	Elhelyezkedésük támogatása, különös tekintettel a	Kevés lehetőség van a fogyatékkal élők munkába	Jobb minőségű életfeltételek, a közösséghez tartozás	Alaptörvény	Kiemelt figyelem a fogyatékkal élőkre a	Oroszlányi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya	Folyamatos, az adott programciklus kifutásáig,	Elhelyezkedettek száma	Pályázati forrás, meglévő lehetőségek	Stabil munkalehetőség

	halláskárosodok esetében	állásának	előnyei		Foglalkoztatási Paktum megvalósítása során	vezetője, intézményvezetők, Vállalkozások, Érdekképviselői szervezetek	legkésőbb 2023. december 31.		kihasználása	
7	Az ellátásokhoz jutást segítő eszközök, szolgáltatások támogatása	A fogyatékkal élők, kiemelve a halláskárosodottakat csak nehezen, vagy egyáltalán nem jutnak hozzá a településen lévő szolgáltatásokhoz	Önmaguk is képesek ügyeik intézésére, elérhetővé válnak számukra a kulturális és egyéb programok, teljesebb életet élhetnek	Alaptörvény	Eszközök-csönzés lehetősége, a már nem használt, még jó állapotú segédeszközök segítségével, jeltolmács szolgáltatás támogatása	Jegyző	2021. december 31.	A szolgáltatásokat programokat igénybe vevők száma	Pályázati forrás, meglévő kapacitások kihasználása	A támogatást igénybevevők elégedettsége

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy a HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

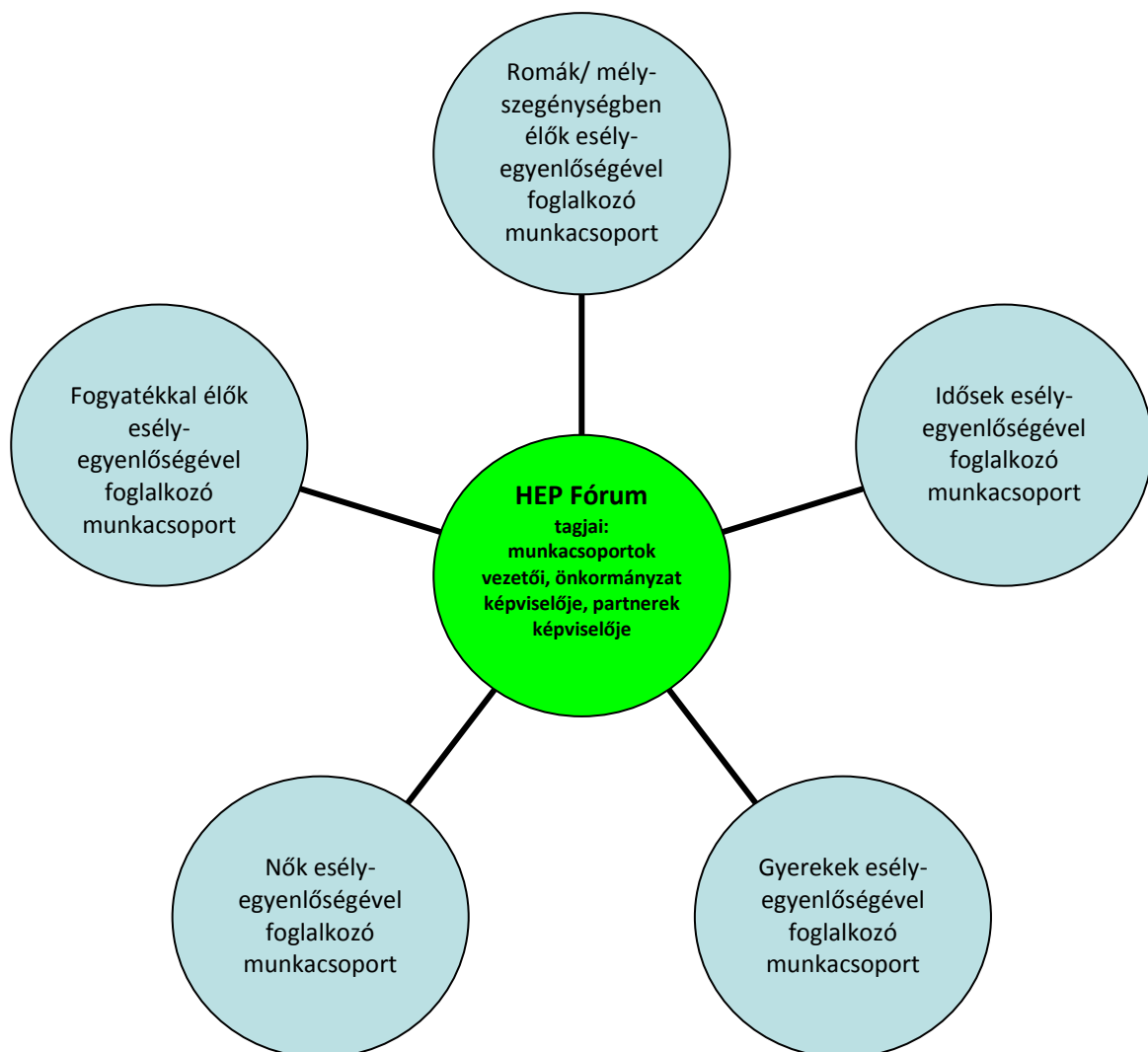
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Károlyiné dr. Plóza Melinda felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.

- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen,
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladatmegosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Oroszlány város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Oroszlány Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

Oroszlány Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás
Oroszlányi Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Dátum

Partner aláírás
Oroszlányi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat

Dátum

Partner aláírás
Tatabányai Tankerületi Központ

Dátum

Partner aláírás
Önkormányzati Szociális Szolgálat